

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFKA

bi dünya...

YAHŞİ GÜNDE YAR YAHŞİDİR YAMAN GÜNDE YETİŞ GARDAŞ

Feyyaz Yigit • Kıvanç Kılınç • Kürşat Öcalan • Aziz Kedi • Nermin Yıldırım • Sunay Akın • Aylin Balboa • Levent Erden • Mahir Ünsal Eriş
Can Yılmaz • İsmail Sayın • Kerem Say • Dündü K. Toprak • Filiz'in Çılgınları • Selim Akın • Nilsen Çelebi • Bedi Ceylan Güzelce
Cem Davran • Yekta Kopan • Umay Umay • Metin Uca • Kaan Koç • Nihat Sırdar • Zeki Kayahan Coşkun • Gökhan Dağıstanlı
Mehmet Arın • Ali Rıza Kılıç • Emrah Akbaş • Asya Seyhan • Pınar Aksel • Mert Dolapçıoğlu • Eylül Görmüş • Ahmet Büke

Kendilerine yakıştırdıkları
her alanda, "Ben Varım" diyen
kadınların yanındayız

Kadın Futbol Takımı
Sponsoru

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

vodafone

çokluk senindir

özenle soyduğum şu elma söyle şimdi kimindir
özenle ne yapıyorsam bilirsin artık senindir

**suya giden bir adam meselâ omuzunu eğri tutsa
güneş su ve adamın omzundaki eğrilik senindir**

ayağa kalkarsın, adına uygunsun ve haklısın
kararan dünya bildiğin gibi sık sık senindir

kararan dünya, yeni bir güle bir ateş parçasıdır
bir ateş parçasından artakalan soylu karanlık senindir

bir deneyli geçmiş i aldın geldin yeniyi güzel boyadın
ben bilirim sen de bil ilk aydınlık senindir

**benim sevdiğim su senin suyunun öz kardeşidir
senin soyunun bıraktığı güçler artık senindir**

çünkü bir silâh gibi tutarsın tuttuğun her şeyi
her yeri bir uyarma diye tutan ılık senindir

senindir ey sonsuzveren ne varsa hayat gibi
tutma soluğunu, genişle, öz ve kabuk senindir

ey en güzel görüntüsü çiçeklere dökülen bir çavlanın
aşkı, sonsuzum, bu dünyada ne var ne yok senindir

Tungut Uyan

Sunay Akin

elçilik binasına asılan bayrak!

Fransız elçinin kayığını gören kıydaki insanlar, içinde oturarı padişah sanarak selamlamaktadır. Bu duruma çok sinirlenen Ahmet Vefik Paşa, dönemin Fransa Kralı III. Napolyon'un beyaz renkli at arabasını aynısını yaptırır.

Üç Silahşörler romanının yazarı Alexandre Dumas'ın oğlu, Paris'in en gözde okullarından "Saint Louis le Grand" Lisesinde okurken, en yakın arkadaşlarından biri de Ahmet Vefik'tir.

Elçi olarak 1830'lu yılların başında görev yapan Mustafa Reşit Paşa'nın çevirmeni Ruhittin Efendi'nin oğlu Ahmet Vefik, Paris'te bulunduğu yıllarda Fransızca'yı ana dili gibi konuşmayı öğrenir. Dil konusunda oldukça yetenekli olan genç adam; İtalyanca, Yunanca ve Latince'yi de öğrenerek döner İstanbul'a.

1837 yılında memurluk hayatına başlayan Ahmet Vefik, üç yıl sonra elçilik kâtibi göreviyle gittiği Londra'da, konuştuğu dillere İngilizce'yi de kısa sürede katlar. Devletin farklı kurumlarında görevler üstlenmenin yanında, 1851 yılında, aydınlanma tarihimize önemli bir yeri bulunan, dönemin en aydın ve bilgili insanların bir araya geldiği "Encümen-i Danış" adlı bilim kuruluuna üye olarak seçilir.

1860 yılında Paris elçisi olarak görevi devralan Ahmet Vefik Paşa'yı, O yıllarda, Fransa'nın İstanbul'daki elçisi Marki de la Valette, Boğaz'da yedi çifteli bir kayıkla gezmektedir. Oysa yasaya göre İstanbul'da görev yapan elçiler kayıklarına en fazla beş kürek takabilmektirler! Yedi kürekli kayık saltanat kayığıdır, yani saraya ait demektir. Fransız elçinin kayığını gören kıydaki insanlar, içinde oturarı padişah sanarak selamlamaktadır. Bu duruma çok sinirlenen Ahmet Vefik Paşa, dönemin Fransa Kralı III. Napolyon'un beyaz renkli at arabasının aynısını yaptırır ve Paris sokaklarında gezinir. Bu kez Paris halkı, at arabasının içindeki kraları sanarak selamlamaktadır. İki ülke arasında diplomatik bir sorun olanbu anlaşmazlık, Fransız elçisinin İstanbul'da kayığının küreklerinin sayısını beş indirmesi ve bunun karşılığında Ahmet Vefik Paşa'nın at arabasını siyaha boyatmasıyla çözülür.

Paris elçiliği yaparken, bir tiyatro oyununda Hz. Muhammed'in tasvir edileceğini duyar. Soluğu tiyatro salonunda alan Ahmet Vefik Paşa, oyunun başlamasına da bir süre kala sahneye çıkarak, dolu olan salona karşı bir konuşma yapar. İslam kültüründe peygamberin tasviresizlemeyeceğini anlar ve bu değer yargısına dayalı gösterilmesini gerektirgeni bilgilendirdi ve de ikna edici bir dille seyircilere anlatır. Bu tarihi konuşma üzerine oyunun oynanmasından vazgeçilir.

Evkaf Nazırlığı yaparken, Mimar Sinan'ın eseri olan Süleymaniye Camii harap ve perişan bir durumdur. Tarihi eserin bu işler acısı hâlini içine sindiremeyen Ahmet Vefik Paşa, ünlü eserini onarılmasını sağladığı için ikinci derece Osmanlı nişanıyla ödüllendirilir.

Ahmet Vefik Paşa'yı, Anadolu Sağ Kök Müfettişliği görevinde de görürüz. Ne midir Anadolu Sağ Kök Müfettişinin sorumluluğu?

Sözünü ettiğimiz yol Üsküdar'dan başlar, Eskişehir'den sonra Konya'ya, Adana'ya, Antakya'ya, Halep'e ve Şam'a uzanan bir yoldur. Bu yolun bütün onanımını yapan Ahmet Vefik Paşa, ağaçlar diktirir. Su sistemini tamir ettirir, hastaneler açar... Ve en önemlisi de tüm yolu eşkiyadan temizler. Böylelikle o yolda insanlar, güvenliğin içinde yolculuk yapmaya başlar. Bu yol hac yoludur! Evet, hacca giden insanlar Ahmet Vefik Paşa'nın sağladığı olanaklar sayesinde ibadetlerini sağlıklı, güvenli ve huzurlu bir şekilde tamamlar.

Milli Eğitim Bakanlığı da yapmıştır, tarihimizin en aydın devlet adamlarından biri olan Ahmet Vefik Paşa. 18 Ocak 1877'de açılan ilk meclisimizin başkanı da odur. Darülfünunda da müderrislik yapmıştır.

hocalığını yapmasının yanı sıra, bu konuda bir kitap kaleme alır. "Kısa Osmanlı Tarihi" kitabının sahibi ve ilk Türkçe sözlüklerden kabul edilen "Lehce-i Osmânî"yi yazar da Ahmet Vefik Paşa'dır.

1879 yılında başlayan ve üç yıl bulunduğu Bursa Valiliği görevinde, Gemlik'ten İstanbul'a yapılan vapur seferlerinin Rusların elinde olduğunun görür. "Neden?" diye sorar.

"Biz kendi ülkemizde, kendi vapurlarımızı işletmiyoruz mu?" Ve yerli bir işletme kurarak vapur seferleri düzenler, Gemlik'ten İstanbul'a. Bursa denilince aklımıza ipk üretimi gelir elbette. İpk üretimini canlandırır Ahmet Vefik Paşa,

Bursa da yıkılmakta olan pek çok tarihieseri onarır. Ve günlerden bir gün, bir tiyatro gelir Bursa'ya. Turneye çıkan ünlü oyuncu Fasulyecian, Ahmet Vefik Paşa'nın vali olduğu kenttedir. Çok sever seyrettiği oyunu ve der ki Fasulyecian'a, "Gitmeyin, sakın İstanbul'a dönmeyin. Burada kalın. Size bina yaparımuyunlar oynayacağınız ama bir şartım var. Belli tarihlere yaptığımız gösterilerin bile ücretini valilihe vereceksiniz."

Teklifikabuleder Fasulyecian ve anlaşma gereği kimi oyunlarının gelirini valiliğe brakar. Ahmet Vefik Paşa o paraları hastane yaptırır Bursa'ya.

Ünlü tiyatro yazarı Molière'in oyunlarını Türkçeye çeviren Ahmet Vefik Paşa, seyircinin de olduğu oyunlarda, tiyatrocular mağdur olmasındaydı teliflerini kendii cebinden karşılar. **Hayati boyunca yolsuzluklara ve rüşvete karşı çıkan Ahmet Vefik Paşa, herkesin aşığı olduğu, her gördüğü sokak kadınlarını davet ederek, onlara özel tiyatro gösterileri yaptırır Fasulyecian'a.**

Ve bu güzeller güzeli insan ne yazık ki hayatının son döneminde borç ve harç içindedir. Öyle ki Boğaz'daki Rumelihisar semtinde bulunan yalısını ve arsasını elden çıkarmak zorunda kalır. Evi sökülür, aşkap olanevinin tahatlatırlar odun olarak pazarlarda satılır. Hayatı boyunca doğruluk ve dürüstlüğü aynılmasını Ahmet Vefik Paşa acılar içinde yerser nesnesini. Daha da acısı, ölümünden sonra gözü gibi koruduğu 15 bin kitaplık kütüphanesi bile satılığa çıkarılır.

Bilgisizliğin karanlığından beslenenler haykırır, "Efendim Eyiye'ye gömülmek istemiyor ama II. Abdülhamid buna izin vermemiş, gitsin kendi arsasında yatсын da arsasını satlığı okulsadı kas seslerini duyusun, demiyor."

Hayır! Bu ilkel söz her şeyden önce II. Abdülhamid'e saygısızlık. Çünkü II. Abdülhamid'in, yıllarca ülkesine hizmet eden bir insan için böyle bir söz söylemesi düşündürmelidir. Kaldı ki II. Abdülhamid, Ahmet Vefik Paşa'nın cenazesine kendisinin temsil etmesi için yaverini göndermiştir.

İsteğiyle bu günkü Aşyan Mezarlığı'na defnedilir Ahmet Vefik Paşa. Bayrakbabası ve ağabeyi de orada yatmaktadır çünkü.

Fuat Paşa, tarihini bu renkli insanı hakkında belki de söyleyene en güzel söz söylemiştir, "Ahmet Vefik Paşa, binek başı büyüklüğünde bir pırlantaydı. Ne yüzüğe takılabilir ne de sokakta bırakılabilir."

Yurtidinde bir kentte, bahçesindeki direkte ay yıldızlı bayrağımızın dalgalandığı bir bina görsen Ahmet Vefik Paşa gelir aklınıza. Çünkü, 1851 yılında ki Tahrir Elçiliği sırasında, görev yaptığı binayı temsil ettiği ülkesinin toprağı ilandenede elçilik binasına bayrakasma kuralını

"Ahmet Vefik Paşa, binek başı büyüklüğünde bir pırlantaydı. Ne yüzüğe takılabilir ne de sokakta bırakılabilir."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranterey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Aylin Balboa

astalavista osman

Biraz hasar aldım tabii, artık şah damarımda küçük bir çatlakla yaşıyorum. İnce ince kan kaybettiğim doğru fakat sen bir de karşı tarafın hâlini gör Osman.

Yaa, öyle işte Osman. Bitmez sandığımız bir aşkın daha nihayet dibini sıyrışmış bulunmaktayız. İnsan, işlerin bu noktaya geleceğini teoride hep biliyor da pratikte bir türlü kabullenmek istemiyor. Herkes söylerken içinden "he he" deyip geçiyor. Yeri geçiyor çeşitli laf ebelikleriyle kendini bile geçirtiliyor. Bazı şeyler gerçekten de yaşanmadan öğrenilmiyor Osman.

Ayrılık acısı harbiden garip olay. Aşk acısı demek doğru olmaz buna, aşk sadece bir parçası. Ayrılık olan çok daha fazlası. İçine bazen dünyalar sığıyor, hiç ilgisi olmayan konular bile bunlarla ilgilmiş gibi geliyor insana. Biz ayrılık diye salgın başladı, biz ayrılık diye denizler kustu, biz ayrılık diye yandı ormanlar, iklim krizi çıktı biz ayrılık diye. Bir ara sorumluları arırlar da alır bizi hapse atarlar diye korktum, düşün, o kadar biz ayrılık diye oldu gibi geliyordu her şey. Gerçi ikimizi aynı hücreye tükacaklarını bilsem çakar çat çat itiraf da ederdim, o kadar özlediyorum seni.

Uzuntuden burnumun ucunu göremediğim o günler gerçek miydi diye düşünüyordum şimdiki. Niye o kadar özledim acaba diyordum. Başka bir derdim vardı da söyleyemiyordum. İçime mi atıyordum ne bıkıyordum diyordum. Sana yanarken kendimi nasıl da ihmal etmişim, hâlimi hatırımlı bile sormamışım resmen. Ama artık tarafıma yaptığım tüm ayıpları telafi ediyorum. Hayatımın bundan sonrasını şahsi beyaz atlı prensim yahut hiç olmazsa atım olarak geçirmeyi planlıyorum. Canım beyaz olmasa da olur, ayağımızı yerden kessin yeter diyorum. Onu diyorum işte, ben bu kadını yollarda bulmadım Osman.

Duyguları çok fazla başıboş bırakrsan çeker giderler, ben bu olaydan bunu anladım. Giderler ve dönüp arkalarına bakmazlar bile. Kendisine saygısı olan varlıklardır duygular. Yeteri kadar iyi değerlendirilmedikleri yerde durmaz, daha gerçek hissedecekleri bir yuva aramaya koyulurlar. İşin aslı, buna da layıktırlar. Bize konup sonra kuşlar gibi uçan o aşk da, umarım ihtiyacı olan birilerine gitmiştir Osman.

Senin ardından, olan biteni tasnifleyip yerlerine yerleştiren epey sıkıntı yaşadım açıkçası. Söylenenlerle yapılanlar arasındakı fark her zaman kafamı karıştırır, adil olmaya çalışırken hep zaman kaybederim. Bir tarafım öyle değil derken diğer tarafım ya ne alakası var deyip fasikül fasikül arguman çıkarır karşıma, sonrası kavga kıyamet... Ama nihayet, kendimle uzun süredir sürdürdüğümü bu muharebe makul bir sonuç verdi, uzlaşmanın bir yolunu bulduk. Biraz hasar aldım tabii, artık şah damarımda küçük bir çatlakla yaşıyorum. İnce ince kan kaybettiğim doğru fakat sen bir de karşı tarafın hâlini gör Osman.

"Her şeye rağmen bu yeryüzünde şarkılar söyledik." Seni düşündün bu söz geliyor aklıma. Her şeye rağmen bu yeryüzünde şarkılar söyledik, yan yana fotoğraflar çektiirdik, güldük, sevindik,

eğlendik... Gün oldu sadece birbirimize güvendik, birbirimizi kolladık, birbirimize sarıldık, birbirimizin kollarında ağladık... Gece yarıları kötü bir haber nedeniyle yollara düştüğümüz de oldu sabahın körlerinde çilgin tatil planları için de. Sebep ne olursa olsun bu yollarda çok iyiydik, yollarda mükemmeldik, galiba birbirimizi en çok yollarda sevdi. Bakma seninle ben iyi bir ektik. Kaldırımlar biliyor, hakikaten de bir devir muhteşemdik Osman.

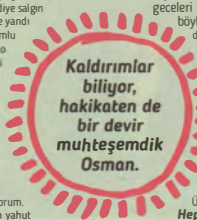
Uykularımızdan uyanıp uyanıp birbirimizi öptüğümüz geceleri unutam mı? Sabahları güneydinlar dedigimizi, böylece günlerin aydınlandığını... Neşelenelim diye sağa sola bıraktığımız notları... İkimiz de kendi sorunlarımızla boğuşurken başımızı çevirip birbirimizi gördüğümüz anda sakinleştiğimiz zamanlar vardı mesela, bir tebeşümlü dünya umurumuzun dışında kalırdı. İştahım biraz açılın diye gülen surat şekli verdiği kahvaltılar hazırladın bana. İştahın biraz kaptınsın diye tatsız tuzsuz yemekler yapardım ben, beceremediğimden değil yani o konuyu netleştirilim yeri gelmişken. Sorarım sana kampa yaparken bizim kadar eğlenen iki insan daha var mıdır? Pekî seni vahşi an saldırılarında koruyacak kadar hafızetli başka bir kadın çıkar mı karşına?

Üstelik kendisinin arı alerjisi olmasına rağmen... **Hepsini geçtim, işe gitmeden önce birbirimiz için hazırlayıp termoslara koyduğumuz kahvelerin kırk yıl hatırı vardır Osman.**

Unutmayalım bunları. Ama çok da hatırlamayalım artık neme lazım, şeytan doldurur. Her şey için teşekkürler faslında oyalanmak istemiyorum, zaten biliyorsun. Onca zamandır ben böyle canım ne isterse yazarken sana hiç söz hakkı vermedim, dramatik yapı buna uygun değil ki kusura bakma. Sen de bana teşekkür ediyorsundur biliyorum, ne demek Osman, lafı olmaz. Ben bu yolun sonunda kendime çıktığım için çok mutluyum. Zor bir yolculuktu ama doğrusu değdi, manzaram gayet iyi. Umarım sen de mutlu olduğun manzaralara bakıyorsundur. Değilse de bir yolum bulacağına eminim, herkes bulur. Gökteki yol açık, gökyolundan giderken daima kurtulur Osman.

Bu kaçınıcı vedalaşmamız diye soracak olursan, sonuncusu derim. Bu mektupların da sonuna geldik anlayacağın. Valla bu sefer son, yeter başka şeyler yazmak istiyordum artık. Zaten mektup mu kaldı canım, hangi çağda yaşıyoruz? Bu kısmı üstüne alınma, okurlarımıza söylüyoruz. Gezenin bir yerlerinde olduğunu bilmek benim için her zaman güzel. Lütfen soluk mavi noktamıza kalmaya ve tadını çıkara çıkara yaşamaya devam et, ben öyle yapacağım.

Gülmeyi ihmal etme, sağlığına özen göster, soranlara selam söyle. Başka bir hayat da görüşmek üzere, Astalavista Osman.

Umay Umay

soracak yok

Fotoğraf: Umay Umay

70 santim tutankarın kenarınadevriyip orayı bileodan yapabilmek. İstedigimbuydu, yolum açıldı. O kadar çok ağaç var ki yosun koktuğunu sanmak da kolay. Hayvanların yakınında bir yerde ve uykuda olduğunubilmek. Sevgilerinin birbirine sokulduğunu düşünmek. Birbirine sokulmak. Yapılamayacak her şeyden, her duygudan, her şaşkınlıktan odalar odalar odalar yapabilmek. Soğuktan titreyen, inleyen bedenimi durmadan odalaştırmak. Şimdi 70 santimi geçecek olan karın kenarında sırtüstü uzanırken, ki bu soğukun acısını geçip yanmaya dayanacak, kime inandıracağı yosun koktuğunu. Artık hataların hiç önemi kalmadığını, kendimi suçlu çocuklargibi mahcup hissetmeyeceğimi. En doğru uzaklıkla sevişmiş olduğumu. En az zararlı, en güzel kahkahayla kalkıp sıcakduşa yürüyeceğimi. Suyu da odam yapacağımı. Suya sokulup bi sigarayakacağımı. Sıcak su azalınca başkaoda arayacağımı. Otabanda kaza yapma ihtimalimin azaldıkça azaldığını. Bir de beni aşk öldürmedi. İnandırıcı olsun diyezarfı ıslattım.

Kar yağmadan önceki gün gördüğüm rüyamı hatırladım. Yapışıkaldı saatlerce yakama. Sonra gün ışığına, hassas pencerelere. Küsmüşevler vardı, bazı filmlerde de görmüştüm. Pişano çalan evler. Evlerin dış duvarlarından kalem çizgi sesleri geliyordu. Kalemlerin kâğıtta çizdiği sesler.

**Beni deli yaptılar.
Sakar ve kalpsiz
yaptılar. Sonra da
unuttun kendini
dediler.**

Ve sonsuz odalı evler. Ve içinde insansız yerine getirilen tekrarlı görevler vardı. Hiçbirinin kapısı bana açılmadı. Asıldıkça asıldım, sadece ellerim acıdı. Hâlâ kulaklarımda patlıyor çiziksesleri.

Sanki bütün meselem kaçmak. Hatalı haritalarda dolaşıyorum. Yanlış ülkelere gidiyorum ve küfür ederek susup beni bu hâle sokanı arıyorum. Kapılar bana açılmıyor artık. Dolaşıp duruyorum başka insanların ıssızlıklarında. Onlar nasıl sevebilmiş bakarak anlamak istiyorum.

Ama o sevdiğim şarkılar yüzüme bidirsek atıp beni bırakıp gidenin aslında ben olduğunusöylüyor. Benden çok uzaklara.

Beni deli yaptılar. Sakar ve kalpsiz yaptılar. Sonra da unuttun kendini dediler. Hangi gölgeye sığındığımı hatırlıyorum. O gölgenin üstünebasıp geçemiyordum da. Karşıma geçip sana ne olduğu diye soruyorlar. Artık alacak ve soracaklıolmadığım bir hayat bu. Şu kar tepesinin arkasındaki karacayla bakıyoruz. Göz göze geldikimhayvanlar cevaplardan daha anlamlı. Kalkıp oturuyor içim. Titreyip inliyorum ama donamıyorum. Donmayı daha önce defalarca odam yapmışım. Beni kocaman kollarıyla sardı, kolladı. Donmama hakkımı her seferinde kazandım. Büyük gövdeli ağaçları buldum. Sanımadım, kucaklarına yattım. Sanlacak

Aslı Alpar

BAHARI BEKLEYE BEKLEYE GİÇEK AÇTIK...

Mahir Ünsal Eriş

hüzün bahsi

Umut, "Oh, hâlâ hayattayım" der. Keder ise "Bir gün mutlaka öleceğim" diye kararır. Oysa hüzün, ruhun "Bir gün mutlaka öleceğim ama neyse ki hâlâ hayattayım" fısıltısıdır.

Biz neden böyle hüzünlüüz? Toplum oluşturacak bireyleridaha çocukken dövmeye başlayan, iş hayatında her türlü dalaveresi mübah sayan, sırf keyfine tabiata, canlılaragözünü kırpmadan zararveren, başkalarının görüşüne, inancına, yaşantısına, eğlencesine en ufakbir saygısızolmadığı içinsokak ortasında, güpegündüz, kar topu oynuyor diyeinsan öldürebilen, dövuşenleri keyifleseyredip sevişenleri dövödöve ayıranbiz, neden bu kadar hüzünlüüz? "Mektup yazdım kiş idi, kalekim gümüşi idi / Okuyan incinmesin de güreğim yamış idi"diyenile bütün gün kahvedeoturup kanısının, sırtında eşek gibi yüklerle yokuş tırmanmaya çabalayarak önünden geçişini kayıtsızseyreden aynı adam değil mi? Neden böyleyiz biz? Bu kadar hüzünlü sözleri edilebilecek kadar incelikli bir yüreğesahip olmak nasılbir yaradılış?Üstelik de bu kadar kötülüğün,

yanlışlığın, eksikliğin, düşmanlığın içinde? Belki de kabullenmemiz gereken şey budur: Hüzünün bir ruh hâli olduğu ve hayatta, hakikatle en ufak bir ilintisinin bulunmadığı. Çünkü hüzün basitbir duygu durumundan ibaret değildir. Üzüntüye, üzüğün olmaya benzemez. Durduk yere üzülmüşsünüz yani. Duygular, içten ve dıştan çok açık birtakım uyarılarıyla ilişkilidir. Ama hüzünöyle değildir.

"Güzel şeyler düşünmeme rağmen / muttasıl (durmadan) ağlamak geliyor içimden" der Oktay Rifat, Saksılar şiirinde. Hüzün böyle bir şeydir. Sebep aramaz, o her çatlaktan sızabilen, serin, durgun ve boyunu bükük bir histir. Asla tamamlanamayacakbir yarımılığı anlatır. Duygulardan bağımsız bir sırça sarayda yaşar o. Keder ileumut arasında bir yeri işgal eder. Umut, "Oh, hâlâ hayattayım" der. Keder ise "Bir gün mutlaka öleceğim" diye kararır. Oysahüzün, ruhun "Bir gün mutlakaöleceğim ama neyse ki hâlâ hayattayım" fısıltısıdır. Ve sonsuzca tekrar eder kendini, "Ama öleceksin?", "Olson, hâlâ hayattayım!", "Yine de öleceksin", "Bak hâlâ..."

ArkadaşZekai Özger, hüzün için, "hep bilinin"der, "birafıyan çiçeğidir önceleri / dalayan bir ırsrgan yancısı olur sonra." Hüzün sizi nöbetlerhâlindeyoklar. Bu doğal olandır. Ancak bazen de Arkadaşın dediği gibi, yerleşir kalır, sizi dalamaya başlar. BunaFrenkel "melankoli" diyorlar. Ama hüzünü bilmiyorlar. Yani, evet, melankoliyi, depresyon gibi bir mesele olarak biliyor, dert ediyorlar muhakkak. Ama hüzünü bilmiyorlar.Dillerine

bakın, tristesse, traurigkeit, sadness, feeling blue, grust' ve daha niceisi... Hepsi üzgün olmak, kederli olmak demek. Oysa hüzün, tıpkı "hüzür" gibi yerel, buralı bir kavramdır. Bizim gibi karanlığa savrulması saniyeler alan, her şey iyigiderken bile yaşam ve dünya hırsıyla aniden zalimleşveren ama yine hiçbir şey hüzünle gark olup mahzun duygular denizinde kulaç atmaya başlıyan, çifte standarda meftun cemiyetlerde rastlanır. Bizi bize anlatır. Üzüntü değildir o, hüzündür.

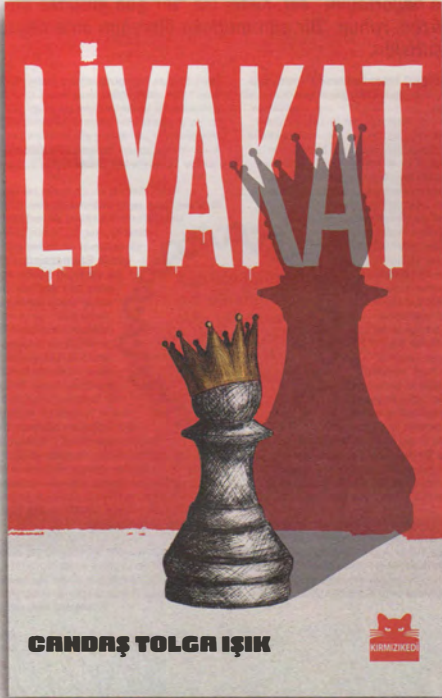
Hüzün elbette ki sanatın hemen her dalının en çok kendine konu ya da alan olarak seçtiği malzemelerden biri. Bir şiirin, şarkının, fotoğrafın, tablonun insanda tetikleyip alevlendirebileceği hüzünün gücünü hepimiz biliyoruz. Bu, hüzünün üzüntüdenfarkını anlayabilmek için de elverişli bir örnektir aslında. **Kendinizi durduk yerde üzemezsiniz. Oysa dinlediğiniz tek bir şarkılı hüzün komasına girmeniz işten bile değildir.** Sanatın hüzünle birlikte anımayışevdiğızaman dilimi, hiç kuşku yok ki sonbahardır. ya da hüzne dahaçok yakışan adıyla güz, kışın tabiatı öldürengücüne karşı henüz hayatta olmanın durgun sevincini, duygulu ama hâlâ canlı renklerine aldanarak hissetmekte ısrarın mevsimidir. Bu hâliyle de daha en başta söylediğim, insanın "Öleceğiz, ama neyse ki hâlâ hayattayız" döngüsünü de tam manasıyla karşılar. Türkçede bizi bu durumla ilgili bir sürpriz bekler. Sonbaharın adlarından biri de "hazan"dır. Hazon mevsimi tamlamasına şarkılardan, şiirlerden, romanlardan aşinasınızdır. Hüzün Arapçadan geldiğini söylemişsiniz. Arapçada sözcükler üç sessizharflik köklerden türetilir ve türeyen yeni kelimelerle bu üçlü, sırası bozulmadan hep sabit kalır. Hüzün'den hazın, mahzun gibi Hazan da bu kökten türemiş gibi görüne de Farsçadır. Arapçayla ilgili yoktur. Farsçada düpedüz sonbahar demektir ve sanki Türkçedeki hüzünün yanına yakışsın diye uydurulmuş gibidir.

Hüzün mağrur bir mağlubiyet hissidir. Bir kabullenişin vakarını taşır. Bu heybetli kaybedişimizin içinde şimşek hızıyla çakıp geçen bir farkındalık anıdır. Her mevsim modadır hüzün. Devri geçmeyen, ara ara dolaplardan çıkıpimiz giyindirmiş bir şeydir o. İnsanlığımızı örter, noksanlığımızı saklar.

Eşinin dostunuzun size süreklî şarkı linki gönderdiğini ve bunların %89.2'lik bir kısmını asla açmadığınızı biliyorum. Ama çok acil hüzün gerekirse diye sizinle bir şarkı paylaşıyorum. QR kodu okutursanız sizi en sevdiğim parçalardan birine götürecektir, hüzünlenme garantili.

İçi boşaltılan bir ülkenin hazin hikâyesi!

3. BASKI

"Bir kurumun içinin boşaltılması denince hem medyanın hem de vatandaşın aklına ilk gelen ve dolayısıyla ilgisini esas cezbeden konu, o kurumun kasasının boşaltılması. Yolsuzluk, hortumculuk ya da vurgunculuk, adına ne dersenez deyin, bunların hepsi hukuken cezalandırılması gereken suçlar. Ancak en az onlar kadar önemli olan bir başka içini boşaltma yöntemi de, ülkemizde sıklıkla karşılaştığımız gibi eğitimi yargıya, bürokrasiden sanata, sağlık sisteminden sivil toplum örgütlenmelerine kadar tüm kurumların liyakatten mahrum ellere terk edilip, iradesinin siyasi yönlendirmelere teslim edilerek değersizleştirilmesi, idarsızlaştırılması.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Kemal Sayar

hüner uzun zaman alır

Tabipler, tıpkı en eski örneklerinde olduğu gibi çok uzun sürelerde yetişiyor, bir ömür boyu üzerlerinde taşıyacakları bir sanatı, insanı yaşatma hünerini tüm şahsiyetlerine giyiniyorlar.

Hekimlik mesleği bir zamandır ülkemizde tartışma konusu. Hastanelerde sağlık çalışanlarına yönelik şiddet, üretip tıbbi düzeyde ulaştır. Muayene sürelerinin kısalığı, nöbet sürelerinin uzunluğu ve giderek yaygınlaşan yurt dışına göç, mesleki tükenmişliği tırmadığını, "mesleği sevmeye zorluğu" baş gösteriyor. Aslında tıp mesleği, hekimlik, en ilksel örnekleri olan şifacı şamanlardan modern sonrası uzmanlaşmış doktorlara kadar uzanan soyağacında daima bir saygınlık ve seçkinlik halesi taşıyan bir meslek oldu. "Hikmet" ile aynı kökten türeyen "hekim" kelimesi, duymanın daha ruhani ve yaşamın dikey boyutlarda bir lehçeye sahip olduğu zamanların yankısını taşıyor.

Orijinali Antik Yunan hekimini Hipokrat'tan alıntılanan Latin deyişi "ars longa, vita brevis...", biraz da anlam kaybına uğrayarak "sanat uzun, hayat kısa" diye çevrildi, oysa daha ziyade "hüner uzun zaman alır, hayat ise kısırdır" şeklinde çevrilmeli belki de. "Fırsat geçici, tecrübe aldatıcı ve karar vermek zor" diye devam eden cümle, bu şekilde bir mana kazanıyor.

Mesleğimiz uzun soluklu bir mücadeleye, riskleri çok yoğun, günbegün deneyimlerimizi güncelleyen yeni olgularla karşılaşıyoruz. Tabipler, tıpkı en eski örneklerinde olduğu gibi çok uzun sürelerde yetişiyor, bir ömür boyu üzerlerinde taşıyacakları bir sanatı, insanı yaşatma hünerini tüm şahsiyetlerine giyiniyorlar. Ama bizim ülkemizde bir de aklalmaz derecede uzun saatler boyunca kendi biricik yaşamlarında ellerinde pek az zaman kalarak bu sanatı ıcr ettiklerine şahit oluyoruz maalesef. Bu maratona, henüz öğrencilikten başlayıyor. Baudelaire'in dizeleriyse, Bu çok ağır yükü kaldırmak için Sisiphe, sendeki o cesaret gerek! Nice ürün vermek istiyor yürek, sanat uzun... Ya zaman? Kısır, niçin?

Oysa hekimlerin de her şuur sahibi insanın taşıdığı yükümlülükleri var. Varoluşsal anlam arayışını berkiten, tekâmülü sağlayan temaşa, okuma, düşünme ve derinleşme fırsatlarına gebe bir kendilik zamanına ihtiyaç duyduğumuz kadar, sevdiklerimizde, ailemiz ve dostlarımızla dokuduğumuz sevgi, şefkat, özen, dikkat ilişkilerinde kendimizi yeniden ve yeniden tanımlamaya da ihtiyacımız var. Ülkemizde, öğrencilikten başlayarak, mesleğin ilerleyen dönemlerine kadar bu ihtiyaçlarımız doyurulmadı eksik kalıyor. Oysa ilgilileri birbirini destekleyen, yaşamdaki olgulara karşı uyumlu bir duyarlık gösteren, dengeli bir insan olmak için gönül ve şuur dünyamızı da aydınlatacak yaşantılara ihtiyacımız var.

Eski dönemlerin büyük tabiplerinin aynı zamanda, geniş çaplı mütefekkir, sanata birer huzar olan olduklarını görüyoruz. Bugün hafızasında birkaç mısra şiir yazan tıp öğrencisine rastlamak neredeyse imkânsız. Çok yakın zamana kadar klasik sanatlarda, musiki ve şiirde ustalaşmış pek çok doktor ismini sayılabiliyoruz bizler de. Ancak yaşamın hızlanması, bürokratileşmesi, modernleşmesi, hayatı etrafımızda serbest bırakan geniş lakayt dostlara benzeyen eski zaman, insan inisiyatifini sökü� aldı bizden. Talimatlar, tarifeler, yönergeler, performans değerlemeleri, hekimin de çarkın dişlisi bir sağlık emekçisi derkesine indirgedi. Marx, burjuvazinin daha önce hürmetle karşılanan her türlü etkinliğinin üzerindeki halesi çekip aldığını ifade ederek, "Doktoru, hukukçuyu, rahibi, şairi, bilim adamını ücretli işçilere dönüştürdü" diyordu. Oysa yaşamamız bir zamanı vardır, sevmenin de düşünmenin de bir zamanı vardır. **Heidegger, "Bilim düşünmez" diyor; bilim, teknik olarak yöntemler geliştirir ancak kökensel ve ufki düşünce, bütünlüklü nazar, bilimin değil hikmetin alanındadır.**

Teorisi, yorumu o rüya gören bakış

Ülkenin öz kaynaklarıyla yetişmiş pırl pırl zihinler, harcanamayacak kadar değerli.

belirler. Her tabir, öncelikle bir rüyayı gerektiriyor. Mesleğimizin teknikleşmesi, bürokratileşmesi bizi raison d'être'imizden, varlık sebebimizden aynı hikmetten, hekimlikten uzaklaştırıyor. Hastalara yalnızca parçaları arızalanmış birer otomat muamelesi yapan ücretli emekçilere dönüştürüyor zihnimizi bu zaman eksikliği.

Bugünün hekimleri için böylesi bir zaman, ihtiyaçlar piramidinin çok tepesinde görünüyor. Doktorlar da diğer emekçiler gibi, hatta onlardan daha uzun mesailerle çalışarak fiziksel ihtiyaçlarını karşılayabilmenin kaygısını çekiyor. Sağlıklı uyku, beslenme, can güvenliği, barınma gibi temel ihtiyaçlar. Akademide görev alanlar dışında kaç çoğunun yeni gelişmeleri ve yayınları okuyacak vakti ve dikkati kalmıyor. İlk sınıftan itibaren klasik metinleri hifzeden talebeler gibi bir adanmışlıkla soluksuz çalışan tıp öğrencileri, eğitimlerinin belirli bir aşamasından sonra, ayrıcalığına ortamını paylaştıkları insanların mobbing ve sömürsüyle harplanıyorlar. Tüm bunlara göğüs germek, ilerideki saygınlık ve görece refah beklentisiyle bir zamanlar mümkündür ve sessizlikle geçitirildi. Ancak toplularda ölümsüz tırmanan şiddet sarmalının, hekimleri ve sağlık çalışanlarını pervasızca içine çekmesi, ülkenin en parlak zekâlarına, en kırlmaz çalışma disiplinine sahip, ömrünü eğitimlerine sebil etmiş bu gençlerin zihinsel niteliği, kol gücüyle aynı teraziye hesap edilip emeklerinin kıymetinin zayıf edilmesi karışık mesele, mesleğin eğitimini yaşıttığı tüm travmaları aktır yüzeye çıkıyor. "Marifet iltifata tabidir" ilkesi, tıp öğrencilerinin de umudu başka ülkelere kovalamasına yol açan bir istikamete yönlendiren olan. Ülkenin öz kaynaklarıyla yetişmiş pırl pırl zihinler, harcanamayacak kadar değerli; bunların için henüz tıp eğitimi aşamasından başlayarak, müfredat ve çalışma koşullarında esaslı bir paradigma değişimine ihtiyaç duyuyoruz. Meslek üyelerinin ve kamu otoritelerinin aciliyetle üzerine eğilmesi gereken can yakıcı bir mesele bu. Ancak bunun yanı sıra, gençlerin de tüm şartları esneterek ve gerekirse zorlayarak kendilerini canlı bir maneviyat hissine, yüksel bir zihin ve gönül aydınlığına ulaştırarak vassalara hayatlandırmak olabildiğince çok yer vermesi gerekir. İnsan olarak bize değer katan şeyler, doktor olarak değer katanlardan daha ehemmiyetli: Sanat, şiir, hikmetli şarkılar-türküler, irfani metinlerle beslenen bir ruh ve sevgi dünyası, yalnızca kendinizi geliştirmenizi sağlamakla kalmaz, hastalarınızla da daha verimli iletişim kurmanıza yol açar. İnsanların gönül lisansına aşına olur, cahilin ve nobranın dircinci fark edilebilirsiniz.

Voltaire, *Candide* eserinin sonunda, bir dervişe danışmaktan dönen, hayal kırıklığı içinde yorgun iki arkadaşın uğradığı yaşlı bir Türk'ün sözlerini aktarır: "Burasını çocuklarla birlikte erkeç birerim; bu iş, üç büyük kötülük olan can sıkıntısı, ahlaksızlığı ve yoksulluğu bizden uzak tutar." Candide, bu sözler üzerine biraz düşünmüştükten sonra dünyadaki kötülükler karşısında yapılacak şeyi özetleyen şu cümleyi söyler: *Bahçemizi yeşertmek gerekir.*

Saint-Exupéry çok sevdiğim, arıfane tarzda metinleri olan bir yazar. İnsan olmak, "kendini taşıyan koyarken, dünyanın kuruluşuna yardım ettiğini hissetmektir" demişti bir kitabında. İnsan olarak ve hekim olarak kendimizi inşa etmek, kendi selametimizi talep etmek, dünyanın da bizimle daha mamur bir yer olması sağlama yönelik bir eylemdir. Bu mesleği ıcr ederken -tıpkı bir sanatçı gibi- en ustalıklı ve incelikli şekilde yuma gayretinde olalım, bu, dayatılan performans kriterlerinin değil, ahlak yasasının birerleşkesi yükleğiyi ödeyebilir. Nerede bulunuyorsak, orada tüm kötülüğü ve olumsuz şartlara rağmen hayatı yeşertelim. Yunus kavlince, "Kimde hüner var ise kıyamata cana", "Hak bizi bilsin."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

KALP-BETİN İNSAN

BEN DUYGUSAL
BOŞLUĞA GİDİYORUM
ÖPÜLDÜM...

LAN ZATEN
BAŞKA YERE
GİTTİĞİN Mİ VAR

YA Bİ ŞARKI
VARDI... BİLİYODUK
YA NEYDİ... DİRİİ
Rİİİİ-Rİ-Dİİİİ
Rİ-Rİİİ?

HATIRLATMICAM
KIVRAN DUR
VALLA... BU
HALİN ÇOK
HAŞUMA GİDİYOR...

BAZI ŞEYLERİ ÇOK
ÇOK KAFAMA TAKIYORUM

KAFAMA TAKTIĞIM
ŞEYLER, ONLARA NE
KADAR DEĞER VERDİĞİMİ
GÖRSELER KEŞKE

HERKES TAKMA DEMESİNE
KABİMEN ONLARI TAKIYORUM
BENCE BENİ ÇOK ÇOK
SEVERLERDİ.

GİDİP SAĞMA
SAPAN HAREKETLER
YAPSANA ŞU SENİN
SALAGIN AKLINI
ALALIM

DUYDUĞUM EN
İYİ FİKİR BU

SENGİ PAYLAŞTIKÇA
ÇOĞALIR

POST DEĞİL DE
STORYME
EKLESEM?

Nermin Yıldırım

nihan'a söyleyeceklerim

Bazen böyle olur, siz kendiniz bile fark etmeden birini bırakırsınız. O da sizin gibi bunu anlamaz ve gittiğiniz her yere yanınızda gelmeyi sürdürür.

Hayatınızın ışık kaynağından karanlık gölgesine dönüşür.

Vapurdan inip yürümeye başladım. Eve varmama sadece beş dakika kalması ne fena. Başımı kaldırdım ki azıcık rüzgâr çarpsın alınma. Oüşünmem gereken mevzular, almam gereken kararlar, vazgeçmem gereken eski alışkanlıklar olduğuna hep böyle yaparım. Biraz rüzgâr isterim yüzümden. İnce, minik kırbağ darbeleri. Hafif sızlı keskin...

Hoş, rüzgâr yoksa da ben varım. Bir Cizvit gibi, kendimi suçluluklarımı kırbaçlamaya bayılırım. İnce ve derinden, alçakgönüllü bir sızıyla...

Eselden böyle değildim. Gerçi eskiden hiçbir şey böyle değildi. Şimdiki gibi kunt, yapışkan değil, hafif ve akışkan bir şeydi hayat. Benden tutamayacağı sözler almaya, orama burama zamklar, tutkular sürmeye kalkmazdı. Sanki kâinatla aramda karşılıklı birbirimizi özümseyemiştik, birbirimizin içinden hafif adımlarla geçip gideceğimize dair görünmez bir mukavele vardı. **Hoş bir hafifliği vardı günlerin. İşlerin, insanların, ilişkilerin. Eve omuzlarım çökmüş gibi, üstümden tırlar geçmiş gibi dönmüşüm. Mutlu olup olmadığımı düşünmeye lüzum duymayacak denli mutlu biriydim.**

Simdiye... Eskiden dediğim o zamanla şimdiki zaman arasında artık ne olduysa, bazı kararlar almam, rüzgârın kırbağ gibi yüzümden şaklatması gereken biriyim...

Zamanında iskeleden daha uzak bir ev alsaydık diye geçiriyorum bazen içimden. O zaman eve girmem daha uzun sürerdi ve geç kalmak için daha bol bahanem olurdu belki. Ama minik dairesizci satın aldığımda yıllarda, beni erkenlerde eve dönmekten daha memnun eden bir şey oluyor hayatta. Eve dönmek ve dünyanın şefkati kollarından, karımın şefkati kollarına arasına devrilmek. Kolları, dolayısıyla kucağı hep sıcak Nihan'ın. Nihan, karım, göğüsünde sabırlı bir hoşgörü barındırın, yumuşak başlı bir kadındır. Keşke böyle olmasaydı. Biraz hırçın ve kavgacı biri olsaydı keşke. Payıma belki daha az suçluluk düşerdi böylece. Ama Nihan iyidir. İnsanı gıltırtacak kadar iyidir.

O, söylenmeyi marş edenişin tiplerden degildir bir kere. Güler yüzüdür. Güldü mü çenesinin yanına minik bir gamze yürür. Eskiden hayatta en sevdiğim şeydi o gamze. Bakmalarla doyamazdım. Oysa artık o gamzeyi baktım okfelendirdiyim ben. Bu kadar memnun olacak ne var hayatımda Nihan, diyorum içimden, o gamzeyi ve gamzenin içine yeşerdiği tebessümü gördükçe.

Çünkü ben... Bir zaman önce, şimdi ona nasıl anlatacağımı pek bilmesem de gamzeyiyle birlikte Nihan'ı da sevmeyi bıraktım. Tam olarak ne zaman, nerede oldu bilemiyorum ama yolun bir yerinde ondan kopup ayrıldım. Bu kötü haber. Ama daha kötüsü... Kendisinin bundan henüz haberi yok. Bazen böyle olur, siz kendinizi bile fark etmeden birini bırakırsınız. O da sizin gibi bunu anlamaz ve gittiğiniz her yere yanınızda gelmeyi sürdürür. Hayatınızın ışık kaynağından karanlık gölgesine dönüşür. Böyle zamanlarda birinin çıkp, birinin dışından önce ayılıp "Aaaa, biz aslında ayrılmışız. Fark etmişiz ama baksana düpedüz ayrılmışız. E o zaman hadi artık ayrılmış gibi davranmaya başlayalım" demesi gerekir. Nihan fark etmedi. İlk ben fark ettim. İlk başa düştü. Buğün diyeceğim. Ama nasıl edeceğim?

Bu akşam kapıyı açıp gülümseydiğinde, yüzümden "hiç de öyle gülünecek bir durum yok Nihan" diyen ekşi bir ifadeyle, onu mutfağa davet edeceğim. Mutfak masasına karşılıklı oturacağız. Mühim şeyler konuşacak yetişkinlerin yapmayı sevdiği gibi. Nihan gülümsemekten vazgeçmeden, söyleyecekleri az da olsa tahmin edemedi yüzüne bakacak. Ben de boğazımı temizleyecek ve gün boyu aklımdan geçirdiğim tüm sözcükleri ardı ardına sıralayarak ona söyle diyeceğim:

Bunaliyorum, bulaniyorum ben Nihan. Akşam işten çıkınca, ev yolunda, ayaklarım geri geri gidiyor. Bu muntazam yuvamızı, bu muhteşem ve sanki yüzyıllardır bir cam kürenin içine sıkışmış gibi salladık üstüne çok çok minik karlar yağın, pazar sineması filmlerine layık berbat hayatımız, bana tertipli, muhteşem bir hapishaneyi andırıyor. Yuvamızı ve hayatımızı Nihan, ruhumda gar geliyor.

Senin tebessümün, oğlanın beş pekiyi karneleri, hafta sonu planları, senin tatilleri, market alışverişleri, akraba ziyaretleri... On yedi yıldır hayatımı bir resim gibi çizeceğimi dünyamızı, bu sıcak, bu zarf, bu mukaddes yuvamızı... açık konuştüğüm için bağışla, beni tiksindiriyor. Büyüldüğümü hissediyorum Nihan. Sevgi dolu kollarımla gırtlığımı sıkıyorsun sen ve oğlan. Gırtlığe daha küçük parçalara ayırdığımı hissediyorum. İnsan sevdiği bir şey bölüne bölüne yok olabilir, biliyorsun değil mi? Böyle bir şey benimki. Tek fark, yok olmaktan korkmaya başladıkça bölündüğüm o şeyi de sevmeye oldum. Seni, öğlümüzü ve içine sığdığımız o küçük, o muhteşem hayatımızı. Anlıyor musun?

Dişandaki her şey bana ikeridekilerden çok daha ilginç geliyor. Bütün kadınlar senden daha cazip, bütün adamlar benden daha mutlu. Bütün hayatlar bızımkinden daha yaşanılabilir gibi geliyor. Bunun böyle olmadığını biliyorum elbette Nihan ama bilmek hissetmeye yetmiyor. Bu bir birilerine açık olduğumu sanıyorum, biliyor musun? Ha bire kaçıracağım fırsatları arımdan baktığımda düşünüyorum. Bunun böyle olmadığını bilsem de bunu düşünmekten kendimi alamıyorum. Bizim sevgi dolu pençelerimizi birbirimizden çekmemiz şart Nihan. Bizim birbirimizi açık etmemiz ve gerekirse çok mutsuz olacağımız yeni hayatlarımızda rahat bir nefes almamız şart. Anlıyor musun?

Gün boyu hazırladığım bu lafalan aklımdan son kez geçirip temiz çekiyor ve kapıyı çalıyorum. Nihan her zamanki gibi pembe beyaz bir tebessümle eşikte bekliyor. Sanılıyor, öpüyor, on yedi yıldır olduğu gibi yine çok güzel kokuyor. Onu kolumdan tutup mutfağa çekiyorum. Birlikte karşılıklı oturuyoruz masada. Nihan yüzüme pırl pırl bakıyor, gamzeyi yerli yerinde. Un kurabiyesi pişirmiş öğlen, ondan bir tane koyuyor önüme. Sevdığım gibi yapmış, tadına bakar mıymışım. Oğlan komşudamı, inermiş birazdan aşağı. Bu gece de geç yatmaya kalkarsa bir kulagina çekmelyimmiş. Cumartesi anneme bir gitse miyicmiş acaba? Nicedir ihmal etmişiz kadıncağız, 15 gün olmuş en az mesela. Eeee ben ne diyecekmişim, nihayet onu soruyor. Yüzüme pırl pırl bakıyor. Gamzeyi tebessümünde tıtırıyor.

Nihan'a bakıyorum. Yutkunuyorum. İcimi karanlık bir güvenlik duygusu kaplıyor. Olmuşum gibi güvenli bir duygu. Derin bir nefes alıyorum, ciğerlerim şişiyor. Sevgiyle yüzüme bakan karıma "Hiç," diyorum. "Arabayı değiştirek mi acaba? Bizimki artık iyice yaşlandı. Daha yeni bir şey lazım artık bize. Şöyle gidersek tatil tatilte bu yaz mesela, hani gidersek..."

**Bizim birbirimizi
azat etmemiz
ve gerekirse
çok mutsuz
olacağımız yeni
hayatlarımızda
rahat bir nefes
almamız şart.**

Mehmet Ali & Akşamcesası

Ücretsiz PDF Kitap Arsi - <https://rante.org>

Levent Erden

itinayla klişe bükülür

1

Bakalım burada bu klişeler ne kadar silkelenir? Ne kadar eğilir? Ne kadar bükülür? Klişe bükücülük yılmadan, usanmadan sürdürülmesi gereken bir çabadır.

Klişelerhayatı kolaylaştırır. Sıkıştığında, zorda kaldığında, muhabbet tıkanığında ya da bir türlü başlamadığında her türlü lavabo aç üründen daha hızlı, dertsizorunsuz açiverirler kanalları. Her seviyede ve ortamda tüm taraflarca kabul gördüğü için sorun da yaratmazlar. Bilmeyenler, anlamayanlar bile bir türlü bir yerde duymuşlardır nasıl olsa bu klişeleri. Günlük hayatta, takside, berberde, kahvede, barda... her yerde, kolaylıkla kullanılabilirler. Kimse yadırgamaz, ayıplamaz takdir eder. Hiç olmazsa aynı kafada, fikirde, anlayışta olduğunu düşünür. Her yer ve durumun klişesolduğu gibi, her alanın da klişesi vardır. Plazanın, departmanların, tatilin, mevsimlerin, TV programlarının, futbolun, siyasetin, dileklerin, taziyelerin... her şeyin kendi klişeleri vardır. O kadar yaygın

kullanılırlar ki kimse gerçekliklerini, geçerliliklerini sorgulamaz. Pek azı doğru ya da anlamlı, diğer büyük kısmıise sindirim sistemi çıktıklarını çamaşır ipine amaçsızca dızmıştır. Ama bir türlü kuramazlar. Alan, satan, anlatan, dinleyen, yazan, okuyan... Pek memnundur. Kim uğraşacak bunların içiniçinden boşalmış, anlamsız ya da geçersiz safsatalar olduğunortaya çıkarmakla? Bu klişeler o kadar yaygın, o kadar geniş kabul görmüş ki kimse bunlardan kolay kolay vazgeçmek istemiyor, bütün dayanaklara, argümanlara rağmen inanmak istemiyor. Bakalım burada bu klişeler ne kadar silkelenir? Ne kadar eğilir? Ne kadar bükülür? Klişe bükücülük yılmadan, usanmadan sürdürülmesigereken bir çabadır. Pek yavaşsonuç alınıp geneldeetkisiz kalınacak, duyulmayacak olsa bile...

"REKLAMIN YÜZDE ELLİSİ BOŞA GİDER AMA HANGİ YARISI OLDUĞU BİLİNMEZ"

Zorda kaldığında bu laf kullanılır. Pazarlamacı çözemediği, beceremediği, sonuç alamadığı faaliyetin suçunu bu kurum üzerinden eşyanın tabiatıymış, doğal sonuçmuş gibireklamın kendisine atar. Elleriniyıklar. Temizeçkar. Peki bu laf nereden çıkmış? Bilmez. Sadece duymuştur. Daha önce saçmalayanlardan duymuştur. Araştırmaz bile. El insa! Bu lafı söyleyen adam süpermarketçi John Wanamaker! 1836'da doğmuş, 1922'de ölmüş. Yani bu lafı söylediği yüz yıldan fazla olmuş! Birakın televizyonu, dijitali daha radyo bile bir pazarlama iletişimi aracı değil. **O zaman için bile çok da mükemmel olmayan bir laf, bir asır sonra, birkaç asırlık ilerleme sonunda hâlâ geçerliymiş gibi kullanılıyorsa bu büyük bir salaklıktır.** Ama söylemesi zevkidir. Evrenin sırrını bulmuş gibibir edilya söylenir. Karşı tarafın verecek cevabı da yoktur. Kafasını sallamakta yetnir. Konuşulduka, referans veriliçke laf evrensel doğruhâline gelir. *Acaba hangi yanı? Yanlar neygeçer aynılır? İki yanı eşit midir?* gibi kaçma soruları bile sorulmadan kabul edilir. Hatta konuyla ilgili insanlara, şu ya da bu sebeple soru sormak zorunda kalanlar umarsızca ve kibirli bu soruya sanırlar: *Size hangi yarısı peki?* Cevap vermek durumunda olanda binbir dederen su getirir, ewer eweler.

Yarım hamilelik olmayacağı gibi reklamın da yarısı bölünmesi yoktur! Üstelik bugünün toplam pazarlama iletişimi faaliyetleri içinde, reklamın yeri sürekli azalmak durumundadır. Zaten tekyönüliiletilmaracıolan reklamın, dijital dünyanıkleşimli ortamlarında, bölünemeyecek kadarküçük bir bütün olarak kalması kaçınılmazdır.

"NE KADAR ÇOK, O KADAR ÇOK İYİ"

Sayısal çokluk, büyüklük neredeseyse bir fetiş sayılabilecek hâldedir pek çok konuda pek çok insan için. Kendi ölçülebilir parçalarının boykadar her konuda büyük olanın çok değerli olduğuna inanılır. En çok satan kitap, plak, müzik, en çok bilet satan, gişe yapan film, televizyonlarda en yüksek reyting, en çok seyredilme... ne kadar çok, o kadar iyi inancı epey yerleşmiştir.

Ençok olunca, o güne kadar onun bilmeyen, görmeyen, duymayan, dinlemeyenler iskalamamak, eksik kalmamak kaygısıyla hemen ona koşarlar. Bu da "en çok"ları bile çoğaltır, büyütür. İkinci Dünya Savaşı sonrası çıkan, ne kadar çok,yani ne kadar kitlesel o kadar iyi, başlanılanlayırmıncıyüzüyle damgasını vurur. "Çok olan, ölçü-

Kalabalıkların tercihlerinin herkes için geçerli olduğu zannı cehalettir.

ekonomisi sağlar, fiyatı düşer, talebi artar, daha da çok olur." Bunun için de her şey standartlaştırılır! Hayat, tavan yükseliğinden kıyafet boyutlarına, ayakkabı numaralarına, evlilik teklifinden içecek kutusu boyuna kadar her şey standartlar içinde tıksılır. Herkes, her yer, her iş yeri... birbirine çok benzer. Bu kafa bu yüzyıla da taşınır. Sosyal platformlar ortaya çıktıkçaeski anlayış üzerinden değerdindirmeler başlar. **En çok takipçisi olan, en çok ziyaret edilen, en çok lafık olan... en değerli, en işe yarayan ve başarılı zannedilir. Hâlâ. Bugün bile. Sayıların büyüklüklerinin niteliği hiçe sayması kabul görür.**

Hâlbuki "en çok" aslında, kitlesel ilğodn çok, kitlenin buluşulabilirliği en küçük ortak paydadır. Sigirdi. Güdükür. Ortalamaları en didir. Buna kocaman değerler yüklemek de enayılıktır.

Büyük verinin, yani inanılmaz sayıdaki verinin, inanılmaz hızla, çok fazla parametreyle değerenlenibilir ve anlamlandırılır hâle geldiği, insan topluluğun 50-100 kriterin toplamına göre gruplandırıldıkları bir çağda, kitlenin, kalabalıkların tercihlerinin herkes için geçerli olduğu zannı cehalettir. Hatta insanları "sosyoekonomik" segmentlere ayırıp A-B-C-D hatta C1-C2 diye ayırırlar. Üç beş tartışmalı kriteregöre, Televizyon reytinginden yeni ürün çıkarmaya, bu harfler üzerinden gruplandırılmışların verileri değerdindirilerek karar verilir. Yaş, cinsiyet, gelir, eğitimher konuda, her şeyi belirleyecek evrensel parametreler olarak görülür. Bugün bu dörtlünün yannisa, sevdiği müziktenyemek tercihine, boy-kilosundan spor ve hareket alışkanlıklarına, çocuklarını gittiği kurstana evi ilei arasındaki mesafeye... onlara parametre kullanılarak daraltılmış, inceltılmıştoplulukların davranış ve tercihleri belirlenme yöntemleri geldi. Süleyman Demirel döneminde "Benim içim, köylüm, memurum, öğretmenim, tüccarım, pamuk üreticim, fındık üreticim, dul yetimim, çiftçim, emeklim..." diye olası bütün hedef kitle tek sayılıp sonunda hespine tek bir "seçim vaadi" veriliirdi. Bugün bahşi seçen toplulukların her birine, hatta alt kırılımlarına yönelik çözümler ve vaatler sunmak zorunludur.

Artık sayısalçokluğabağılı, biriki jenerek parametreyeçiplara tıksıtırıp, herkesi aynı kefeye koyupbuna göre

çıkarmılar yapıp kararlar vermek tutuculuktan bile daha ötebir geri kalmışlıktır! Çok takipçi, çok lafık hangi kırılımdaki, topluluklardan, hangi sebeplerle geldiği incekrımı saptanamazsa, yeni yüzyıldan eski yüzyıl yaşıtlamıya çalışılır. Ama unutulmamalı ki "evrensin önu Mersin, suarı akmaazbi" mterisin tersin"

KLİ

ŞE

Ücretsiz PDF Kitap Sorgu - <https://rante.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

İsmail Saymaz

peruza

Anneannem, dedem ve babaannemin öldüğünü ilk kez işitiyor değildi. Ancak demansa yakalandığı için bugünlere dair tüm bildiklerini unutuyor ve yalnızca eskiyi hatırlıyor. Çok eskiyi...

Anneannem elimi sıkıca kavradıktan sonra yüzünün yarısını kapatan yaşmağını biraz indirip anlatmaya koyuldu.
Köydeyiz, dedi.

Sen gene kolunu kırmıştın. Kurban dedene dedim ki: Bu oğlan çok arsız. Hemen seni savundu. "Ben onun yaşındayken, çayırı 10 yıl ederdim. Bırak oynasın," dedi.

Yüzlerce kez dinlediğim bu hatıraya, ilk kez duyuyormuş gibi gülerek karşılık verdim.

Ardından sordu anneannem:

- Kurban deden, Bedriye anan nasıl, halleri keyifleri yerinde mi? Durdum.

- İksisi de rahmetli oldu, dedim.

- Ola ne zaman?

Babamın babası olan Hacı Kurban bu dünyadan ayrılmış 13 sene oldu. Ölümünden beş yıl önce alzheimer'a yakalanmıştı. Yüzümü çıkarmasa da adımı hatırladığı birkaç yakınından biriydim dedemin. Ardından Bediyanam, gözlerini yumdu. Biri Erzurum'da köy mezarlığında, diğeri Rize'de bir yamaçta yatıyor şimdi.

Anneannem, dedem ve babaannemin öldüğünü ilk kez işitiyor değildi. Ancak demansa yakalandığı için bugünlere dair tüm bildiklerini unutuyor ve yalnızca eskiyi hatırlıyor. Çok eskiyi...

Anneannemin adı Peruza. Farscadaki "Piruz veya Piruze" sözcüğünden geliyor. Arapçada "Firuze" olarak biliniyor. Muzaffer, bahtlı ve uğurlu demekmiş. Gök renkli ve değeri bir taş olan turkuaz için de kullanılıyor. Biz aile arasında da "Peruza" ve "ana" sözcüklerini birleştirerek, "Peruzana" diyoruz. Bu isimde ondan başka kimseyi tanımadım.

Peruza nüfus kaydına göre 1937'de Erzurum'un Pazaryolu ilçesine bağlı Büyükdere köyünde doğdu. Yedi kardeşten biri. O yılların köy kültüründe ve imkânsızlığı içerisinde belki anlaşılabilir fakat bugün hayli yadırgatıcı olan bir hikâyesi var. Peruza'nın annesi Gülhatun, ilk önce Huruş'te evlendi. Dört çocukları oldu. Huruş, birdenbire genç yaşta hayatını kaybetti. Gülhatun, baba evine geri dönmeyi, çocukları üvey baba eline düşmesini diye küçük kayını Kamil'e evlendirdi. Kamil, bu yüzden nişanlısından ayrıldı. Peruza, bu evliliğin ilk çocuğu. İkincisinin adı, Kadriye. Üçüncüsü, Garip. Niye mi? Çünkü Garip doğduğunda, babası Kamil de bu dünyadan ayrılmıştı.

Peruza, Güney Kore'den vücudundaki mermilerle dönen İshak dedemle evlendi. Beş çocuk doğurdu. İkincisi annem: Bağdağul.

İshak dedem kışları balıkçılık ve hamallık için Rize'ye ve İstanbul'a gidiyor ve mayıs başında rençperlik için Erzurum'a dönüyordu. Peruza'nın, bütün bir yıl köyde kalıyordu. İki katlı kerpiç evin alt katı komdu. Yani, ahır. Onlarca koyun, en az üç ineği vardı. Sayısız tavuk ve horozun evde ve kapıda öterekezediğini hatırlıyorum.

İshak dedem 1993 yılında Rize'de babamın kahvehanesinde kalp krizi geçirip 63 yaşında canını teslim ettikten sonra bütün yükü Peruza'ya bıraktı. Bostan suladı. Hayvan dışkıları elle şekillendirip tezek yaptı. Her sabah hayvanlarını sağdı, sağdıklarıyla yayık yaptı. Koyunların yünlерini kırktı. Tandır yaktı, ekmek, çömelekte yemek pişirdi.

Biz Rize'deydik. Yarı köylü bir aileydik. Kışın şehirde işçi ve hamal, yazın köyde rençper. Akrabalarımız evlerinin giriş katını ahır yapıp sağdıkları sütü satardı.

Peruza, köyden gelen köy minibüsüne emanet edilmiş, üzerinde "Mistafa Saymaz'a gidecek" yazılı, ağzı sıkıca bağlanmış bir çuvaldı. Çuvaldan çıkan göğ minzi demekti, Peruza'nın. Göğermiş peynir yani. Köflü yeşile çalar.

Peruza kete demekti. Elin yağ içinde kalır yerken. Gugul demekti. Çok kıtlarsan dışın çatlar. İslatıp yiyeceksin. Çaya banacaksın.

Açık ekmek demekti. Tandır ekmeği yani.

Üzerinde tandır ateşinin izi tüter.

Fasulye turşusu demekti.

Kavurma demekti.

Köy kokusu, köylü kokusu demek.

Gün geldi. Köydeki evler bir bir kapısını kekti. Rize'ye, Erzurum'a, İstanbul'a, İzmir'e göçtüler. Kış köyde geçirip rençperlik yapan kalmadı. Köyümüz, yazın cenaze götürülen bir mezarlıktan ibaret... **Köy minibüsünün yolunu gözlemiyor kimse. Ağzı dürürlü ün çuvalar, üzeri yazılı koliler gelmiyor uzun zamandır.** Göğ minzi, kete, gugul ve fasulye turşu yapan yok.

Peruza şimdi binlerce koyunun ve yüzlerce ineğin çayırlardan köyümüze yürüdüğü akşamlarda, kuzularla eliyle tuz verdiği sabahlarda yaşıyor. Kurban dedemi, kasketini burnuna indirmiş, ellerini arkasında bağlamış hâlde camiye giderken görüldüğü sanıyor. Bediyanamı, una bulanmış hâlde tandırda eklemek yaparken hatırlıyor. Beni hâlâ üniversitede sanıyor. Kendisi de köyde değil, demansa yakalandığı günden bu yana İstanbul Kasımpaşa'da yaşıyor.

Bekli böyleli daha yeğdir.

Hiç değilse, köyümüzdeki mezarlık ıssızlığını bilmiyor.

Dilan Bozyel

büyük beden modeli bir influencer: hazal tan

Bir süredir dergimizdeki köşemde alıngamış toplum standartlarının dışında -fakat hayatın ve normalliğin bir o kadar içinde- sıkı kişi etiketlerden sıyrılmsı birbirinden şahane insanlarla sizleri buluşturmaya çaba gösteriyorum. Bu sayımda ise büyük beden modelik kariyerini influencerlıkla birleştiren güzeller güzeli bir kadını anlatacağım.

Hazal, modelik kariyerine önce Nike'nin, daha sonra ise yetenekli tasarımcı Kadir Kılıç'ın defile teklifiyle başlamış. Telefonda gelen teklife verdiği cevap ise "Benim boy ve kilomu biliyor musunuz? Doğru Hazal'ı aradığınıza emin misiniz?" olmuş.

"Hayatını spora adanmış ve profesyonel basketbolu henüz bırakmış biri olarak ne kadar heyecanlandığımı anlatamam. Hâlâ o anki heyecanımı düşününce, vücudumu tarif edemediğim bir gücü kaplıyorum. Modelik bana evrenin sunduğu bir şans. Fakat ne yazık ki şu anda bu "beden olumsuzlama" modası geçtiği için 2019'dan beri podyuma dair bir teklif almıyorum," diyor Hazal. Instagram hesabında günlük yaşamdaki, makyajdan sanata, kitaptan felsefeye konulara dek çeşitli içerikler üretiyor. Takipçilerinin en çok ilgilendiği içerikleri merak ediyorum. "Spor hayatımı geride bırakıp üniversiteye başladığımda yanlış bir bölüm seçtiğim farkındaydım çünkü terciimden okusam da tek AA olan derslerim felsefe ve uzay bilimi. Daha sonraları oluşan ilgimle bilim ve sanat öğrenmeye başladım çünkü öğrenmenin yaşının olmadığını gördüm ve ben yapabiliyorsam herkes yapabilir mantığıyla, her yaştan takipçi kitleme öğrendiklerimi paylaşmaya çalışıyorum. Ama en çok sorulan soru hâlâ boyum ve kilom. Ben bile kilomu çoğu zaman bilmiyorum oysa... :))"

Fizikine ve cesaretine dair hakız eleştiriler alıp almadığını merak ediyorum çünkü ne yazık ki hâlâ dünyada bedene, dış görünüşe dair acımasız yorumlar yapıyor. "Şandırım sanırım neredeyse hiç kötü yorum almıyorum. Bence sosyal medya fenomenlerinin çoğunun yanlışlığı nokta eleştiriyse kızmaları. Kötü ve aşağılayıcı yorumlar dışında yapıcı eleştiriyse hepimiz açık olmalıyız. Çok şükür ki çok sağlıklı ve güzel düşünün bir kilem var şu anda. **Nadiren gelen olumsuz ve yapıcı olmayan eleştirilerde onlar adına üzülüyorum çünkü aileleri veya toplum ne öğretiyorsa sadece o doğruları konuştuklarını biliyorum.** Oysa okuyarak, bakarak, gözlemleyerek herkesin kendi fikri oluşmalı çünkü ancak o zaman koyunluktan çıkıp çoban olabiliriz."

Peki ya bu sıkı diyetler, sağlıklı aç kalmalar, baskılar Hazal'ın kötü tecrübeleri arasında yok muydu? Çünkü benim tanıdığım neredeyse tüm büyük bedenler, hayatlarının bir döneminde çok yanlış baskılara maruz kalıyor. "Olmadı derssem yalan olur. Ailemle bu konuda tartıştığımız oluyor ama onlar tamamen sağlığım için kilo vermemi istiyorlardı. Ben de bunu çok yanlış yorumlayıp, ailemin beni beğenmediğini düşünüp kendimi zorluyordum ergenlik döneminde. Daha sonraları ise kendimi sevdiğim süreçte dış seslere karşı sağır oldum. Gülmeyin ama yemin ederim şu an tek derdim, bedenime kendi tarzımda uygun kıyafet bulamamak."

Hazal, öyle güzel anlatıyordu ki hayal algılayışını, ona soru sormak yerine keyifle anlattıklarını dinledim sözleri aktarmak için:

Küçük olduğumdan beri bu beden algılarına boyun eğen insanları gülünc bulmuştum.

Hiç mi kendi düşüncem yok? Hiç mi bu bedenimin beğenilmediğini ve kaygı bu fikir etkilere karşı düşünmüyorsunuz? Değerli birçok insan var, gözlemleyin; sanatçılar, bilim insanları veya yolu izlenen kişiler hep kendi düşüncelerini benimseyen ve trendleri yaratan kişiler. **Toplum zaten bence ikiye bölünüyordu, takip edenler ve takip edilenler. Hiçbir zaman takip eden olmayacağım ben.** Herkes -en azından- kendine saygı duyarak takip edilen olmak. Hatta çoban da olmayın, kaygı muhtarı olun. Zor bir dünyada yaşıyoruz biliyorum. Mutluluğu yakalamak istiyorsanız kendinizi sevmeyi öğren. Kendini sevmek için her yola başvur.

Hazal'ı dinleyip fotoğraflarını çekerken vizörümde gördüğüm güzelliğinin nedeninin bu büyük düşünceleri olduğunu düşünüyordum. Çünkü bu büyük düşünceleri unuttukları ve ayıttıkları gördüğümüz, güzel düşüncelerimiz olur zaman içinde...

Fotoğraf: Dilan Bozyel

"Beden
algılarına
boyun eğen
insanları gülünc
bulmuştum."

HAYAL KÖSEOĞLU

Kaka

Hayat: Patrick Süskind
Çeviren: Ayşe Tuna
Çizim: Nergül, 2016

En sevdiğim yeri:

Ömründe bir kere öbür insanlar gibi olup içindekini dışa vurmak istiyordu: Nasıl onlar sevdiklerini, aptecla hayranlıklarını dışa vuruyorlarsa o da nefretini dışa vurmak istiyordu şimdi. Bir kere, sadece bir kere kendi gerçek benliğini anlaşıp başka bir insandan kendi tek gerçek duygusuna, nefretine bir yanıt almak istiyordu.

FIRAT DOĞRULOĞLU

Paralı Katalar Atlası

Hayat: İzzet Özgür, 2012
Çeviren: Nergül, 2012

En sevdiğim yeri:

Dünyaya şahit olmanın yolu maceranın kendisinin başka bir şey değildi. Yaşantılar, görüşler ve öğrenimler ne kadar acı olursa olsun, macera insanlığı için büyük bir nimetti. Çünkü dünyadaki en büyük mutluluk, bu Dünya'nın şehidi olmaktır.

ELİF AYYAZ

İçimdeki Şeytan

Hayat: Sabahattin Ali
1937, 2015

En sevdiğim yeri:

Ben sana rehber değil, ancak yoldaş olabildim, fakat yolu kırmızda biliyorduk ve birbirimize yük olmaktan, birbirimizi şaşırtmaktan başka bir şey elimizden gelmiyordu.

NURİ SARITAŞ

Uçurtma Avcısı

Hayat: Khalid Hosseini
Çeviren: Fırat Doğruloğlu
Çeviri: Nergül, 2004

En sevdiğim yeri:

Koştum. Peşinde avaz çığlık bir çocuk sürüşü, deliler gibi koşan, yetişkin bir erkek. Ama umurunda bile değil. Yüzümü kampaşın rüzgarı karpı, dudaklarımda Pençer Vadi'si kadar geniş bir tebessüm, Koştum, Koştum.

Sayın İyiciler Kitapları hangisi?

En sevdiğim yeri seç.

biyyazaykafadergi.com adresine

gönderdiğiniz yazıya da okuyacağınız yazıya, gelecek ay en sevdiğiniz yorumunuza!

Hazırlayan: Pinar Akal

Gökhan Çınar

belki bir gün

Belki bir gün! Seni boşluğundan boşluğuma alırım. Düşerken birbirimize tutunuruz. Bana bütün kırgınlıklarına rağmen "evet" dersin. Birlikte onlara artık "hayır" deriz.

Benim güzel çocukluğum! Sana bu gece kırılmış heveslerinden sarılıyorum. Beni affetmediğini biliyorum. İstedğin gibi tutamadım ellerinden. Kaçtım. Hayattan beklediğin haberleri sana getiremedim. Caydım. Seni gelecekte beklediğin yollara çıkaramadım. Korktum. Senden çocukluğunu aldım ama seni büyütemedim de. Yolsuz, yaşsız, yalnız bir boşlukta bıraktım. Bunların farkındayım. Yüzüne bakmaya yüzüm yok. Ama beni yaşatan da yüzüne bakmak! Kocaman gözlerini hatırladığımda, gözlerime indirilmiş tüm perdeleri aralayabiliyorum. Kırpıklarına dokunduğumu hayal edersem bir süre daha hayatta kalabiliyorum. Yanakların ilk heyecanlarımı, kulakların çocukluk şarkılarını ve burnun annemi anımsatıyor. Ve gülümsemem tamamlamadığım tüm yaşları hafifletiyor. Hafızam en büyük çıkmazım. Seni hatırladıkça soluğum kesiliyor ve ancak seni hatırlayabilirsem nefes alabiliyorum. Sen çokkusun. Omzumla konan sesi muhabbet kuşu, başucu kitabım Çocuk Kolbi, okuma bayramımın meyve suyu, doğum günlerimin çikolatalı pastalarını. Odamdan hayatıma ışıklı bir koridorusun. Evden okula, kokusu üstünde beslenme çantamla yürüdüğümü yolsun. Ben yetişkinim. Yolumu kaybettim. Varoluşumun renklerini soldurdum. Heyecanlarım sesi kısıldı. Hayal kurmaktan ve oyun oynamaktan çoktan vazgeçtim. İsrarcı gece kabuslarımda, inatçı sabah alarmlarımda ve sanki yüzüylardı süren bir karantınada kayboldum. Seni bugünüme taşıyamadım. Bizimkilerin sipariş verdiği altın bilezikleri taktım. Toplumun keleşleriyle beklenilere bağlandım. "El âlem ne der?"lere bir gençlik harcadım. Kaygılarım meraklarımı yedi. Korkularım keşiflerimi yuttu. Sana verdiğim sözleri tutamadım. Sana bu gece kırılmış heveslerinden sarılıyorum. Beni affetmediğini biliyorum.

Bugün anneme uğradım. Beni yine bir türlü büyütemediği çocuğu gibi sevdi. Hâlâ büyürsem ölürüm zannediyor. Yarım kalmış gençliğinin aybı gibi, hiç dokunmamış bir babanın aniden kaybı gibi uzun uzun yüzüme baktı. Onu çok sevdiğimi ve affetmediğimi biliyor gibi baktı. **Annem ile ben, ben ve sen gibiz. Yakın ama yarım. Bağlı ve mesafeli. Birleşemese de ayrılmayan...** Annem bana senin bir fotoğrafını verdi. Araza eski albümleri karıştırdığını biliyorum. Baktıkça umutlanıyor. O da geçmişizden bugünüme bir telifi ümidi anıyor. Fotoğrafı eve getirdim. Duvarlar, koltuklar, aynalar falan hepsi şaşırdı. "Bu sen misin?" soruları üstüme döküldü. Evet, o bendim, senken ne güzeldim. Bir öğretilmen gününde, bir küssüde, boğazını yırtarcasına sana ezberletilmiş o şiri okuyorsun fotoğrafta. Dün gibi hatırlıyorum. "Dünyanın bütün çiçeklerini getirin buraya!" diye haykırıyorsun. Sesin ağıyor. Gözlerin doluyor. Kaşların yerinden oynuyor. Şiirdeki ölümlü anlatmaya dilin dönüyor. Dizerdin tıtırıyor. Yaşta acemisin. Okudukça korkuyorsun. Alkışlar kopuyor ve sen alıyorsun. Ben de öyle ağlamak istiyorum şimdi. **Ücretsiz PDF Kitap Arşivi**

dökülmüyor. Keşke çektiğim acıyı hissetmeyi reddedecek kadar çok acıdan geçmeseydim. Sonra kalabalık dağılıyor ve öğretmenin sana sıkıca sarılıyor.

Sen bu sefer kocaman gülümsüyorsun. Ben de öyle gülümsemek istiyorum şimdi. Senelerdir o küçük mutlulukları ezber bir tebessümle geçiriyordum. Keşke ağır dolusu gülmelerimi güçlü ve ciddi yaşanması gereken yetişkin rolleriyle takas etmeseydim. Ben senin oyunlarını bozdu. Çiçeklerini kopardım. Heveslerini kırdım. Sana bu gece kırılmış heveslerinden sarılıyorum. Beni affetmediğini biliyorum.

Yine gülümse diye söylüyorum. Ben fotoğrafa bakarken bir şarkını çaldım demin. Şarkıdaki gibi, sazların vardı, ırmakların vardı, çakıl taşların vardı senin. Döne döne dinlerdin bu şarkıyı. Kalıbına geniş, ruhuna denk bir umutla söyledin. "Yoksa ben nasıl yenilenirim, hadi gülümse!" Ben böyle eskimesem, seni yenilemeyi becerirlesem büyüdüm belki. Ellerim çok ağırla, elinden tutuyorum. Sırtımdaki yüklerden kurtulmadığımı için seni kucağımda taşıyamıyorum. Ve başka bir çaremin olmadığını düşünüyorum. Vıcıcından kapağını öğretilmiş mecburiyetlerle kapatmaya çalışıyorum. Hep kazanmakla meşgulüm. Para, itibar, iktidar... Bu yolda kendimi kaybediyorum. Mesailer sıkıştırmı beni çok! Kurulum saatinin dedimi yapıyorum. Kaçta, nerede, kiminle hangi müsamerayı oynayacağımı planlayıp duruyorum. Yetişkinliğimi oynuyorum. Bu bizim senle oynadığımız bedelsiz, zamansız, kuralsız oyunlara benzemiyor. Ben sana hiç benzemiyorum. Yetişkinliğim çocukluğumun yabancısı. Dünya da o dünya değil zaten. Bazı aksilikler oldu. Adalet terazileri devrildi. Gençliklerimiz çalındı. Ben sana söyleyeyim! Büyüdüğünce yalanlar normalleşiyor, sokaklar tekinsizleşiyor, insanlar yalnızlaşıyor. Bir de "Süper Baba"lar diyor. Aneler içlerine kapanyor. Ve ben seni hayata rağmen unutmuyorum. Belki bir gün diyorum! Belki bir gün, hayatımı senin bana öğrettiklerine dönüştürebilirim. Bir umut dedim, bir duble rakı koydum şimdi. Yanında çayla içiyorum. Bil bakalım yaşlandıkça kime benziyoruz? Şimdi "Güllerim Soldu" çalmaya başladı bak! Fotoğrafın önünde. Seni izliyorum. Sana bu gece kırılmış heveslerinden sarılıyorum. Beni affetmediğini biliyorum.

Seni yanımda hissettikçe belki diyorum... Belki bir gün! Seni boşluğundan boşluğuma alırım. Düşerken birbirimize tutunuruz. Bana bütün kırgınlıklarına rağmen "evet" dersin. Birlikte onlara artık "hayır" deriz. Bir çocukluk aşkına, reddedilmekten korkmadan tutunuruz. Bir gençlik hayalini kilitli çekmededen çıkarız. O sahneye çıkarız. O şarkıyı söyleriz. O fotoğrafı çekeriz. O maçı oynarız. O filmi çekeriz. O kitabı yazarız. Kaybetmekten korkmayız. Gülmekten çekinmeyiz. Ağlamaktan kaçmayız. O güne tapınmayız. Güçsüzlükten utanmayız. Ve kırılmış heveslerimizden bir yeni başlangıç yaparız. Belki bir gün... Belki bir gün... Belki bir gün!

Marcus Graf

sevginin gücü

Gövdelerine bağlanan iki mikrofon kalp atışlarını duyulur hâle getirir. Dört dakika yedi saniyelik performans süresince kalp atışları giderek daha da hızlanır. Bu yüzden Rest Energy topyekûn güvene dair bir performanstır.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından sanat giderek çokdisiplinli bir hâl almaya başladı. 20'nci yüzyıl başında modern avangart hâlâ çoğunlukla resim ve heykel gibi geleneksel sanat alanlarında çalışırken, 1950'lerin sonlarından itibaren yerleşime sanatı, video sanatı ve başka disiplinler ortaya çıktı. Bunun yanı sıra; kökleri Dada, Yeni Realizm ve Gutai Sanat Topluluğuna uzanan performans sanatıyla birlikte yeni bir sanatsal ifade biçimi oluşmuştu. Bedeni malzeme, biçim ve kavram olarak kullanan bu sanat biçimi, gerek varoluşsal gerekse sosyo-politik konulara doğrudan eleştirel şekilde değinme yöntemi hâline geldi. Performans sanatı, çok uzun süre boyunca sınırlı izleyiciye sahip, ufak bir sanat grubunun gerçekleştirildiği özensiz bir sanat biçimi olarak görüldü. Ancak öncü sanatçı çift Marina Abramović ve Ulay'ın muhteşem işleri sayesinde bu sanat biçimi yaygınlaştı ve oldukça popüler hâle geldi. Bu sebeple bu ayki Sanat Kafası'nda konumuz çiftin önemli işlerinden Rest Energy (Durgun Enerji), 1980.

Sırp sanatçı Marina Abramović, 30 Kasım 1946'da Belgrad'da dünyaya geldi. 1965-70 yılları arasında Belgrad'da Güzel Sanatlar Akademisinde eğitim görüp, Zagreb'de Güzel Sanatlar Akademisinde İsanüstü eğitimi tamamladıktan sonra resme yönelik ilgisi yitirdi. Bu sebeple Abramović 1973'ten itibaren kavramsal sanata yöneldi, ilk performanslarını da bu beden sanatı bağlamında gerçekleştirdi. Günümüzde, sanatçı yaygın şekilde bu disiplinin öncüsü olarak görülmektedir ve başka hiçbir performans sanatçısının erişemediği bir popülerlik seviyesine ulaşmıştır.

Marina Abramović Amsterdam'a taşındıktan sonra, 1975-76'da Alman sanatçı Üwe Laysiepen (30 Kasım 1943-2 Mart 2020), namıdiger "Ulay" la tanıştı. Sevgili olmanın yanı sıra beraber gerçekleştirdikleri performanslarla sanatsal olarak iş birliği yapmaya başladılar. 1957 ile 1961 yılları arasında mekanik mühendisliği alanında staj eğitimi, ardından 1962-68 yılları arasında fotoğraf eğitimi alan Ulay, Amsterdam'a taşınmış ve burada "Provos" isimli Hollanda anarşist gruba katılmıştı. Ulay 1968'den 1976'ya kadar olan erken dönem eserlerinde, gerçekleştirdiği samimi performansları ait bir dizi "polaroid fotoğraf" üzerinden hem kimlik ve cinsiyet kavramlarını hem de beden fikrini ele aldı. Sanatçı bu iki alanı birleştirerek "performatif fotoğraf" terimini ortaya attı.

Abramović ve Ulay, 1988 yılına dek çift olarak yaşayıp göçebe bir yaşam tarzı benimsedi. İş birliği hâlinde gerçekleştirdikleri çok sayıda performansta cinsiyet ve kimliğe ilişkin konular ile birey ve toplum arasındaki güç ilişkilerini eleştirel şekilde ele aldılar. Kişisel ve profesyonel ilişkileri o kadar yakın hâle getirdi ki kendilerini "iki başlı bir beden" olarak tanımlıyorlardı.

Rest Energy ortak eserlerinden öne çıkan bir örnek Performans, 1980 yılında Dublin'de "Rosc" isimli sergide canı olarak gerçekleştirildi. Ardından aynı sergi "Filmstudio Amsterdam" da video performans olarak yeniden ortaya kondu. Eser günümüzde, Amsterdam'da bulunan "LIMA Medya Sanat Platformu"nun koleksiyonunda yer almaktadır.

Performansa ait fotoğrafla, sanatçıların muhafazakar kıyafetlerle klasik denilecek bir giyim tarzında görüldüğü kişi de beyaz zemindeki Abramović siyah etekli, Ulay ise siyah pantolonlu ve siyah saçlı olarak görülmektedir.

Marina Abramović ve Ulay Rest Energy (Durgun Enerji), 1980 Videoya aktarılmış 16mm film (renkli, sesli), 4'07 LIMA Medya Sanat, Amsterdam

İlişkiler, önceden bağımsız iki varlığın birleşmesiyle açığa çıkan karmaşık bir sistem, bir kurallar bütünüdür. Ancak bu birleşim, asla kusursuz olamaz.

gibi görünüyordular. Saçları taranıp düzeltilmiş, ayakbaskıları sıradan. Bu sıradan estetik, Rest Energy'nin önemli bir ögesi. Gösterişsiz kullıkları, performansı dahada garip kılıyor. Görünüşleri ve eylemleri arasındaki çakışma, performansı gündelik hayata dair nesnelerin yabancılaştırılmışlığıyla bağlarının dışına taşıyarak yeni ve sembolik izlenim kazandıran teknişizlik boyutuna ulaştırıyor. Olağanüstü ve hayati tehdit içeren performans, modern insanın ilişkilerine yönelik evrensel bir sembol hâline geliyor.

Sanatçılarıellerindeki ok ve yayın iki ucundan karşılıklı olarak tutup gerek birbirlerini dengeliyorlar. **Abramović yayı sapından tutarken, Ulay yayın telini tutarak oku çekişir. Ölümlük silahın kalbine doğrultulduğu bu durumda, Ulay'ın elini azıcık karması Abramović'in ölümüne sebep olabilir.** Abramović hayatının kontrolünü tamamıyla partnerinin ellerine teslim ettiği bu performansa, gerçekleştirdiklerinin arasında en zor olanı olarak bahsedir. Gövdelerine bağlanan iki mikrofon kalp atışlarını duyulur hâle getirir. Dört dakika yedi saniyelik performans süresince kalp atışları giderek daha da hızlanır. Bu yüzden Rest Energy topyekûn güvene dair bir performanstır.

Abramović ve Ulay kusursuz denge içindedir. Ancak en ufak hata Abramović'in canını alıp Ulay'ı kalın yapacaktır. Böylece iki sanatçı, sevgi için

arasında var olan ve güven duygusunun güç mücadelesiyle iç içe geçtiği karşılıklı ilişkiye yönelik kuvvetli bir görüntü ortaya koymaktadırlar. Her insan ilişkisi, bireyler arasında geçici bir karşılaşmadır. Bu süreçte bireyler egoları ve şahsi yaşam biçimlerinden yalnızca belirli bir derecede feragat edebilirler. İlişkiler, önceden bağımsız iki varlığın birleşmesiyle açığa çıkan karmaşık bir sistem, bir kurallar bütünüdür. Ancak bu birleşim, asla kusursuz olamaz. Ötopoietiktir, yani **bir sistem birbirile birleşmekte olan münferit parçaları, her zaman bir miktar bağımsızlık ve özgünlük sürdürmeye devam eder.** Burada biyolog Humberto Maturana ve Francisco Varela'ya

sosyolog Niklas Luhmann'ın araştırmalarında karşımıza çıkan "kendini düzenleme" kavramı, her ilişkide bazı parçaların otomatik kalışını anlamamıza yardımcı olabilir. Ortak yaşam ve otomomuk arasında ortaya çıkan uzlaşmazlık; bireysel, sosyal ve politik ilişkilerde yanlış iletişime, yanlış anlaşılma ve gerginliğe sebebiyet verir. Rest Energy insan birliğinin özünde var olan bu sorunsuz şekilde ortaya koymaktadır.

Marina Abramović ve Ulay, sevgili ve performans ikilisi olarak 1988 yılında ayrıldılar. Abramović günümüzde de performans yapmaya ve bu disiplini tanıtmaya, 2007 yılından beri Marina Abramović Enstitüsü yoluyla devam etmektedir. Ulay ise bireysel kariyerinde fotoğraf ve katılmış sanat alanlarına yönelerek marjinalleştirilen bireyin günümüz toplumundaki yerini konu aldı. Arın zamanda milliyetçilik ve sembollerin eleştirilerek olduğu Ulay, 2 Mart 2020'de Ljubljana'da hayatını kaybetti. Her ne kadar kendisinin "en ünlü tanınmayan sanatçı" olarak bahsetmiş olsa da günümüzde yaygın şekilde güncel sanatın önemli

Kaan Koç

ama KÖTÜ BİR HABERİM VAR

**Elimde olsa, gülmekten ölmeni
sağlayacak o iksiri ben içirirdim sana.
Nasıl olsa bir gün öleceksin. Bu şekilde
gerçekleşmesini isterdim.**

toplumsal sözleşme 2.0'a kısa bir ara...

Oradasın, biliyorum. Biraz toprak yutmak biraz isyan etmek için sıranı bekliyorsun. Kış gelince bol bol kar yiyeceksin, içindeki böcekleri umursamadan; yaz gelince serin gölgeliklerin her kokusu da usandırmayacak seni. Hayata karşı biriktirdiğin hayatın, nerede tükeneceğini, neredensona yaşamayı bir borç gibi üzerinde taşımaya başlayacağını biliyorsun. Var olmak için harcadığın çabayı, hangi dönemecten sonra artık sadece yok olmak için harcamaya başlayacağından da haberin yok. Sadece, bir pencerenin önünde, hiçbir şeyi ve hiç kimseyi önemmeden sigaranı içiyorsun. İnce uzun parmaklarını arasındaki sigara, diğeravucunatastamamıyerleşmiş küllük, gelecektek haber veren paspal bir kâhin gibi sanki; bir şeyler yaşanacak ve bitecek. İki sözcüğü, iki noktayı, iki laneti, iki armağanı birbirine ilâştiren o bağlaçta, o "ve" sesinde, neler olup bittiğine dair hiç kimsenin bir fikri olmayacak. Sen bile zorlanacaksin anlamakta; "az önce neydi ve ne olacaktı ondan sonra..." Usul usul bir yerlerin çökmeye başladıkça; mesela diz ağırları, bel tutulması ve fitik, göz bozuklukları, her seferinde daha farklı gelen kalp kırılmaları falan... Usul usul azalmaya başladıkça; evden giden birileri, kendine ait olacak ilk evin için alınan hediyelerini, hiç el sürülmeden, çift hanelli yıllarla anlatılan antikalara dönüşmesi, oğluna sarılmak için parmak uçlarına yükselmeni gerektirecek kemik erimesi, evde duvarlara sinen hatıraların bozuk bir radyoyu andırın sesi... Oradasın, biliyorum. Mutfak dolabının arka köşesinde. En çok rutubet alan yerde. **Zaman denen şey gerçekleşmesin diye saklanıyorsun. Ama kötü bir haberim var... İyi ki beni duymuyorsun.**

Neredesin, biliyorum. Kısa bir an için elektrikler kesildi ve birbirimizi kaybettik. İkimizden biri, olduğu noktada, hiç panik yapmadan öylece durup bekleyeydi yine eline uzanabilecektim. Ama bu karanguyla, zaten tetikte bekleyen telaş, ikimizi de pençesine aldı ve etrafı koşturmaya başladı. Hiç de farkında olmadığımız, sonsuza dek sürecektir bir kovalamacaya dönuştü sonra. En taze meyvelerin kokularına, yerlerde parçalanmış çürük meyve kokularının karıştığı; sadece malını satmaya çalışan tüccarların sahte bir neşeyle çığırkanlık yaptığı; herkesin birbirine pazarlıkta ve yol kapmada omuz attığı ama herkesin birbirine gülmüşediği bir pazar yerine döndü ortaklık. Nerede olduğunu biliyorsun sana. Bir sabitin yok, farkındayım. Diğer kefeyle koyduğün hiçbir ağırlık, sana hayata tutunmak için yeterli gelmiyor. Yılginliğine bakınca görüyorsun. Bakınca yılginliğini görüyorsun. Başarısız bir mucit gibi, ne zaman gülmeye başladığını bile bilmiyorsun.

**Ben, kendimin
bile unuttuğu
bütün sırlarımı
sana fısıldadım.**

gibi, her seferinde tebeşümü yeniden icat edebilmiş gibi ferahlıyorsun. Biliyorum. Elimde olsa, gülmekten ölmeni sağlayacak o iksiri ben içirirdim sana. Nasıl olsa bir gün öleceksin. Bu şekilde gerçekleşmesini isterdim. Ama kötü bir haberim var... İyi ki o kadar çok gülmüyorsun.

Ölüyorsun, biliyorum. Senin durumun biraz daha farklı. Anlamı yaşıyıp aşmışsın artık. Benim, yıllar yılı anlam yaratmak ya da anlamı bulup bir yerlere yerleştirmek uğruna sarfettiğim bütün çaba, içten içe sana gülünç geliyor. Yüksek tepelerin her birine bayrağını dikip bir göl evinde sakinleşen biri gibi bakıyorsun bana, soluk soluğazirvelere göz koyan bu maceracı çocuğa. Düşününce aklım almıyor; vücudunun pek çok yerindeki damarlır çatlayıp duruyor. Kollarını, bacaklarını, bir zamanlar, genç kızlığın mahubiyet dolu övünç kaynağı olan memelerini, kara lekeler sarıyor artık. Bir sabah mesela, uyanıyorsun ki bir gözüne tastamam kan oturmuş. Bunu bile şoğukkanlılıkla karşılıyorsun. Haberin var mı, insan vücudundaki damarların toplam uzunluğu ne kadar? 100.000 kilometre! Mesafenin uzunluğuna mı güveniyorsun, yolun nereden çatladığı önemli değil mi diyorsun, biliyorum. Ama parça parça yok oluyorsun. Parça parça var oluyorsun aynı zamanda. Okuduğün hiçbir kitapta, izlediğün hiçbir film dinlediğün hiçbir şarkıda, senin kan oturmaz gözündeki anlam yoktu; kanının akmasıyla, damarlarının çizgi çizgi yarılıp derinin altında kavruk bozıkları oluşturmalarıyla hiçbir sorunun yok. Kendini ve hayatı kabul etmeyi öğrenmişsin. Tıpkı yırtılan yerlerinden elyafları fırlatmış koltuklarına, hâlâ aynı rahatlıkla oturabilen tokgözlü insanlar gibi. Ölüyorsun ve bunun farkındasın. Şu anki aklımla ben, senin yerinde olsam herhâlde kendimi kaybederdim. Yaşamakla aram hiç olmamasına rağmen, yine de bu gerçekğin karşısında, bu gerçeğe bu kadarkı yaklaşmış olmanın deşetleriyle sokaklara fırlar, herkesin yakasına yapışırım. Ama sen de balkon kapısının önünde sigaranı içiyorsun ve aşkına ne yemek pişireceğini düşünüyorsun. Ben, kendimin bile unuttuğu bütün sırlarımı sana fısıldadım. Hâlâ fısıldıyorum. Ama kötü bir haberim var... İyi ki artık o kadar iyi duymuyorsun.

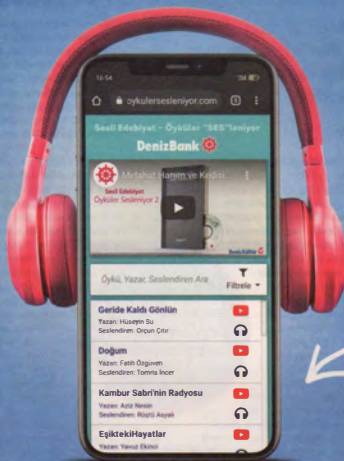
Yaşıyorsun, biliyorum. Sense bir fotoğraf karesinden ibaret değilsin henüz. **Ruhunu kan kusturan umutların var. Canın bir şeyler keiyor; en güzel haberin elde etmeyi arzuluyor ruhun.** Yarın kelimesi, sözlüğünde boş bir sayfa. Oraya ne yazacağımı, benimle ne yapacağımı tam olarak bilmiyor olablırsın. Benden beklentilerin var ama benim kim olduğumu biliyor musun? Görmek istediğün kişi miyim? Edinmek istediğün kişiye dönüşebilecek en elverişli malzeme ben miyim yoksa? Ya da zaafplarının bir toplamı mı? Özlemlerini temsil eden tarafların mı vardı? Göz yapım, yürüyüşüm, gülüşüm ya da başka detaylar, eksikliği hissettiğün bir şeyleri mi çağırırdı sana? Ergenliğinde aşık olduğün futbolcu mu hatırlattım, yoksa hayatı tanıdığın birilerinden bazı noktalar mı taşıyordun? Neyse ne, önemli yok ki. Buradaki ben, sendeki benle iyi geçnemek istiyor. Oradayım, biliyorum. Buradayım, biliyorum. Ölüyor ve yaşıyorsun, biliyorum. Bir gün senin bugünlükleri fotoğrafına baktıklarında, aradan geçen hayatın, üzerinde bırakacağı lekelerde benim de sorumluluğüm var. Çünkü ben de yaşadım, yaşadım, yaşadım.

Mehmet Ali & Akçamesfasi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

1 TIKLA 200 ÖYKÜ DİNLE

200 yazardan 200 öykü DenizBank aracılığı ile
oykulersesleniyor.com'da.

NASIL DİNLERİM?

Telefonunuzun kamerasıyla
yanda yer alan QR kodu okutun.
Açılan web sitesine tıklayarak
öyküleri dinlemeye hemen başlayın.

DenizKültür

ENBD

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

DenizBank

Yekta Kopan

özgürce koşan atlar

Yazyza âşık olmamın hikâyesi bu kadar basit aslında. Kurşun kalemin kâğıt üstünde üç hareket yapmasıyla oluşan bir şekle baktım ve olay bitti. Kâğıdın üstüne bir leke yapıyordum ve çevremdeki bütün dünya o lekeye bakıp aynı sesi çıkarıyordu: A

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı çok değerli bulurum, çok severim. Çocukken bu sevgiyi bir de tören heyecanı eklenirdi. Ankara'daki okul bahçesinde yapılacak tören de bütün okulların katıldığı stadyum töreni de büyük bir mutluluk verirdi. Kim şiir okuyacak, kim jimnastik yapacak, kim dans edecek, kim kompozisyon yarışmasına girecek? Uluslararası tören için Ankara'ya gelen çocuklardan birini eve misafirlerakalebişmek ise bu gururların zirvesiydi sanki.

Tam da o gün, 23 Nisan günü buz gibi olurdu hava. Beyaz jimnastik kıyafetleriyle katıldığımız bir stadyum töreninden geriye kalan fotoğrafa hep gülümseyerek bakarım: O kadar üşümüşüz ki sıramızı beklerken ikeri ikeri velilerin montlarına sığınmışız.

Onun dışındaki bütün 23 Nisan törenlerini kompozisyon yarışmalarıyla, şiir okumalarıyla hatırlıyorum. Çünkü ben okumayı yazmayı seçmiş bir çocuktum. Kalem oynatmak perende almaktan daha fazla heyecanlandırıyordu beni. Neden okuyorsunuz?, Neden yazıyorsunuz? sorularının cevaplarını hep o yıllardan hep okuyordum. Her ne kadar bu sorulara verdiğim cevaplar karşı tarafı yeterince tatmin etmese de... Aslında Neden okuyorsunuz? sorusuna verilebilecek cevaplar rahatlıkla anlaşılıyor. Soruyu soranın kafasını fazlaca karıştırmayan, hatta seçeneklerden birinin altına imzasını atabileceği cevaplar... Neden yazıyorsunuz? sorusuna cevap vermek ise otopsi masasına yatırılmış bedenini kuş bakışı görmeye benzeyen. Zaten soruyu soranın sesindeki "deli misiniziz" tonunun nedeni de bu.

Cevaplaması hepsinden daha zor bir soru var: Yazar olmaya ne zaman karar verdiniz? Yüksek beklentilerle soruluyor bu soru. Karşı tarafı destek arzusu kendini hemen belli ediyor. Kimi beklentileri sorgucunun yüzünden hemen okunuyor: Sorunlarla geçmiş bir çocukluk, mutsuz-parçalanmış ailenin içi kapanmış yavrusu, arkadaşlık kuramadığı için defter-kaleme sarılan yalnız bir sabı, hadi hiç olmasın sorundan soruna koşulan bir ergenlik...

Bana da sıklıkla sorulmuştur bu sorular. Cevaplarım net:

1. Çok eğlendim ve mutlu olduğum için okuyordum.
2. Dünyayı anlamak ve anladığım kadarını anlatabilmek için yazıyordum.
3. Yazarak olmaya çocukken, harflerle tanıştığım da karar verdim.

Dört kişilik, orta hâllî bir ailenin çocuğuydum. Sokak oyunlarını seviyordum, birçok arkadaşım vardı. Benden yediyaş büyükbabamla standart denebilecekti didişmelerin dışında bir kavgam olmadı. Başarılı bir öğrenciydim. Ekonomik sorunların dışında hiçbir mutsuzluğların olmadığı bir evde büyüdüm.

Derken bir gün... Bir gün şu çizgiyi gördüm.

/

Sonra bu çizgiye bir çizgi daha eklendi...

A

Ve küçük bir çizgi, bu iki yatık çizgiyi birleştirdi...

A

Yazyza âşık olmamın hikâyesi bu kadar basit aslında. Kurşun kalemin kâğıt üstünde üç hareket yapmasıyla oluşan bir şekle baktım ve olay bitti. Kâğıdın üstüne bir leke yapıyordum ve çevremdeki bütün dünya o lekeye bakıp aynı sesi çıkarıyordu: A

olay bitti. Kâğıdın üstüne bir leke yapıyordum ve çevremdeki bütün dünya o lekeye bakıp aynı sesi çıkarıyordu: A

Bu lekenin yanına başka bir leke ekledim, örneğin B koyduğumda, herkes yine aynı sesi çıkarıyordu: Babal Ve en güzel, bu lekeleri birleştirdiğimde herkes aynı kelimeyi söylüyordu: Baba

Çocuk aklıma ulaştığım sonuç beni büyülemişti. Ben "Baba" yazıyordum, herkes "Baba" diyordu ama herkesin bildiği-tanıdığı-zihninden geçirdiği "Baba" farklıydı. Yani ben "Baba" yazdığım da, herkes aynı şeyi anlayacak ama farklı şeyler hayal edecekti. Dünyadaki bütün babaları dört harfe sığdırmalıyım. (Örneği "Baba" üstünden vermede, ucu Freud'a dokunan manolar arayanlara ya da öykülerindeki "baba-iktidar" meselesinin kaynağını buldum diyenlere selam olsun. Aynı örneği "Ali topu at" kalıbından da verilebilirdi. Alt metin bulmak isteyenlere, her örnek bayram yeri.)

Yıllar içinde harflerle (lekelerle) ve bunların birleşmesinden oluşan ortak anlam bulmayla (kod çözme) çok ilgilendim. Açıkçası bu konudaki düşüncelerim, hiçbir zaman ilkokul yıllarımda olduğu kadar sade ve kolay anlaşılır olmadı. Çokça kitap okumuştum çünkü; teoriler, tezler, varsayımlar, deneyler... Oysa çocuk zihnim basit bir çözümle yetinmişti. Saklambaç oyununda hiç bulunamayacağım bir yeri keşfetmek kadar eğlenceli ve heyecan vericiydi harflerle kurduğum ilişki. **Bütün dünyaya ilişki kurmanın, hatta o ilişkiyi belirleyip olmanın yolunu keşfetmiştim. İstedikim kadar saklanabilirdim orada ve ebenin beni bulması olanaksızdı.**

Tam bu noktada durmak gerekirdi. Yazyza ilişkin itiraz ediliği bir yazının kalan kısmı için iki seçenek var. Buraya kadar anlatıklarımı bilimsel bir duvarı aşmamak ya da "her çocukluk hâli biriciktir" deyişözel bir hikâye olarak bırakmak.

İkinci yolu seçerim diyeceğim ama buradada bir sorun var. Şu ana kadarbütün anlatıklarım yetişkin zihnimin çocukluğuma bakışı. Hatıralar denilen karışık ve bol aynalı bir labirentten çıkardım bunları. Ne kadar katkısız bir gerçekliği yansıtır olabilir ki? Kendimi olduğumdan farklı göstermiş, güzelleştirmiş, değiştirmiş olabilirim. Kendi gerçekliğimden bir kurmaca yaratmış olabilirim. Bunu edebi bir numarayla da yapmış olabilirim, hafızam beni fena hâldeoyuna getirmiş de olabilir.

İşteyetişkinzihninlerin kilitlendiği noktadayız. Buradan bir adım bile ilerli gitmekte zorlanabiliriz. Bu hikâyeyi alıp, istediği yere götürebileceğiz sadece çocuklar. Doğanın içinde özgürce koşan atlar ile, padokta marifet sergilemeye kodlanmış atlar bir olur mu hiç? Çocukların dünyasını anlamaya çalışan yetişkinlerin padoktan dışarı bakması, özgür koşan atların toynak seslerini dinlemesi gerekirdi.

Ve ne yazık ki bunun olanaksızlığının farkındayız.

Bekli de en baştanbaşlamak ve o eğik çizgiyle yeniden tanışmak gerekirdi. Sonra bir çizgi daha... Sonra bir harf... Sonra bir sözcük...

Şimdi kendinize sorabilirsiniz: Neden okuyoruz, neden yazıyoruz?

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi

<https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

KÜÇÜK OLAYLARIN BÜYÜK YAŞANMASI: GİBİ

Röportaj: Candas Tolga Işık

Aliş Özücan Perit

Kuvanc Kılıç
(İlkan)

Feyyaz Yiğit
(Yılmaz)

Küratın Öcalan
(Ersöz)

"Gibi" nereden çıktı? Bir anlatır mısın?

Aziz Kedi: Bu, Feyyaz'a o dönemde menajeri aracılığıyla ulaştı. "Bize diz yapar mısın?" teklifiydi. Feyyaz da "Abi diz yapar mıyız?" dedi, "Yaparız" dedim. Bana dört beş yıl önce yazdığı üç tane kısa hikâyeyi gönderdi. "Bunlardan bir şey çıkar mı?" diye. Bakım, çok güzel metinlerdi. "Bunlardan şahane dişi olur Feyyaz" dedim. Gibi, bizim de daha önce bildiğimiz kurallara uymayan, nasıl bir yere gideceğini bizim de önceden hesaplamadığımız bir şey olarak çıktı. Yazmaya başlarken, bu dünyamızın neye benzeceğine dair birkaç fikrimiz vardı. Çok hızlı yazık ilk sezim. Ve ne rejisi ne aktörlerin nasıl oynayacağını hesaplayabilić. Arpa sonunda çok güzel çıktı, biz de böyle bir şey beklemiyorduk. Biraz şansla da yarıdirmayla, yarattığımız dünya çıktı.

Feyyaz Yiğit: Abi ne kadar sıkıymış ya ortaya çıkış hikâyesi. Hiç özel bir durum yok.

Aziz sen Londra'dan, dışardan çalışıyorsunuz, nasıl bir süreç oluyor?

Aziz: Biz Feyyaz'la ilk defa uzaktan çalışıyoruz. Böyle olması daha da iyi. Çünkü yan yanayken çok kıytlarıyoruz. Uzak olınca kısıtlı internet zamanını çok iyi kullanabiliyoruz. Ben çok memnunuz.

Feyyaz: Ben de çok memnunuz abi.

Nasıl yapıyorsunuz Gibi'yi?

Feyyaz: Önce bir çalışma takvimi çıkartıyoruz. Örneğin her akşam 10'da buluşuyoruz gibi. İlk iki ay sadece bombaj konuşuyoruz. Geiyik yapıyoruz hiçbir şey yazmadan. Konuşuklarımız üzerinden buyi gidiklayan şeyler olunca ortak sayfamıza notlar alıyoruz. Notlar birkliyor, birkıyor. Sonra zamanla bir hikâyeye gibi gözükmeye başlayınca da birarimide yapıyoruz. Ve yazma süreçleri başlıyor.

Aziz: Biz izleyen özdelle genç insanlar söyle zannetmesin diye de vurgulamak istiyorum. Bu, iki adamın sadece geiyik yapmasından ibaret bir süreç değil. Biz profesyonel yazar olduğumuz için her şeyimiz kayıtlı, yazık. Örneğin: Çaça bizim yıllar önce konuştuğumuz bir şeydi ve benim kayıtlarımda vardı. Cosplay de mutlaka bir zaman üzerine konuşmak istediğimiz bir mesele olarak kafamızda bir yerinde kayıtlıydı. Gerisi teknik bir iş haline gelerek senaryo Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org> olmas. Bu yüzden her geiyik yapan insanın bir gelecekteki geiyik.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Kuki nasıl, nereden çıktı?

Aziz: Yani bizimde dört olmuştur o sahibelik konusu. Paralı köle, aygıcın fotoğrafını yolla'lar falan... Onun üstüne biz kafa yorarken çıkmıştı, hiç habırlıyordum. "Bir adam gitse, köle olsal" gibi bir akıl yürütmeyle çıkmıyor.

Peki Kuvanc, Kuki'yi okuduğunda ne hissettin?

Kuvanc Kılıç: Ben her senaryoda olduğu gibi o senaryoya gördüğümde de çok eğlenmişim. Göderimden yaşlar gelecek okudum. Biraz oyuncu gerginliği de vardı, nasıl olacak acaba diye.

Feyyaz: Bazı kullanılmamış sahneler var Kuki'de. Evet, bu bir senaryo ama arkadaşımızı o hâlede görünce de bir izledik. Durumun kendisini yansıtır değilse ama çok zor durumda geçiyoruz ve çok mutsuz olduk. Dedik ki bir komedi dizisi yapıyoruz ve yaparken çok üzülünüz, bunda bir yanlışlık yok mu?

Feyyaz, sen kendini gülmemek için epey tutabiliyorsun, biliyorum. Ama kendimi zor tuttum dediğin sahneler var mı?

Feyyaz: Evet, ben genelde tutarım ama bazı küçükçük anlar çok sinir bozucu olabiliyor. Mesela ikinci sezonda İlkan'ın ağırlar bir sekle "holodolu batan" diye bir haykırması var. O benim günlerce içimi gıdıkladı. Biz sahnelere taş gibi giriyoruz ve çok çalışmıyoruz zaten karavanda ama bazen iş çıkırdan çıkıyor.

Gibi'de favori ilk üç bölümünüzü merak ediyorum.

Küratın Öcalan: İkinci Yaf'u seviyoruz. İlkan'ın ailesini aradığımız. Sokak Röportajı ve Abin Bulunusu.

Kuvanc: Çok zor ama Kuvanc'ı sayarım ilk. Sokak Röportajı ve Erasmus'la Gelen Yarıyanı olabili.

Aziz: Benim bölüm çok ama favori anlar var. Mesela, ilk akıma gelen ve hayatımda izlediğim en saçma şeylerden biri. Yanış Mentor da sahilde Feyyaz'la hocasını birbirine kocaman bir pilates topu attıkları sahne.

Feyyaz: Ben bir sıralama yapmam. Ama Badana bölümünü çok seviyorum. Bu kadar olmayacak bir şeyin bu kadar doğal hissettirecek hayatımıza girmesi çok iyi.

Aziz: "Yalnızca cesurların içidir badana" cümlesi benim hayatımda duyduğum en komik ve saçma şeylerden biri mesela. Şunu da söyleyeyim: Bu diziden çıkan sloganik cümlelerin yüzde 90'ı Feyyaz'a ait.

Feyyaz: Abi estagfurullah, şimdi burada söylemi mi böyle şey ya.

Aziz: Nerede söyleyeceğiz başka, baş yapıyoruz mi söyleyeyim?

Feyyaz: Daha dün gece konuşuk. Abi dedim, beni çok övüyorsunuz, n olur öyme, dedim.

Aziz: Şimdi sevgili dostlar, bu gerçekçi dile getirmem övgü mü? Feyyaz'ın böyle

gizlanıstı bir yeteneği var.

Feyyaz: Tövbe yarabım ya...

Neyse konuyu değiştirelim... Kuvanc ve Küratın Gibi'ye dahil olması nasıl gerçekleşti?

Feyyaz: Biz Kuvanc'la on küsur seneden beri tanıyoruz. Onun çok iyi bir oyuncu olduğunu ve bizim yazdığımız için her şeyde oynaması gerektiğini yıllardır konuşuyoruz. On senenin sonunda Gibi'ye kısmet oldu. Zaten hep hayalini kurduğumuz bir insandı. Kuvanc'la da benzer bir ilişki vardı. Onun da bizim yazdığımız için gelen seçmeler arasında tanyak... (Burada bir fotoğrafın olduğu görülmektedir, ancak fotoğrafın içeriği net değildir.)

O kadar iyi bir şey geldii Orada şunu dediğimin hatırlıyorum: Bu insanlar bacağın kadar neredeydi? Bu insanlar niye kimse oynamamış hiçbir yerde? Ve sonra şunu fark ettik ki seçmelerde gördüğümüz, onun bize verselöçlemlerini çok küçük bir kısmıymış.

Kürşat: Teşekkürler Feyyaz. Örne sırası bana geldi şimdii... Evet, ben tek bölüm için audition vermişim. Sağ olsunlar başka bölümlerde de oynaditti, mesela Atın Bulunuşundaki Boyga Hakan karakteri... Burada daha keyifli olan şey şu benice: Türkiye'de çok da yapılmayan bir şeydir bu kadar diği rolleri ismi bilinmeyen bir oyuncuya vermek. Pek çok oyuncuya kendilerini göstermeleri için alan açtılar. Ersoy da Boyga Hakan da çok önemli bir oldu. Boyga'yı normalde Feyyaz oynar, o oynamazsa ünlü başka bir arkadaşta oynar. Bu böyle olur burada genelde.

Aziz: Biz Feyyaz'la Gibi'nin küçük dünyasını oluştururken bazı kuralları koyduk. Prodüksiyon bağıdır. Bir süre sonra şunu fark ettik, bu dizinin geri kalanındaki herkesi yan oyuncuları ve figüranları da dahil korkunç zor rollerdi. Bu dünyayı çok da umursamadan yarattığımız için dev zorluklar vardı. Kürşat'ın bir bölümük rolü inanılmaz zordu. Emrullah Bey de böyle Yalvac da. Bir casting müzisyenle, Kürşat'ın plajındaki bir oyuncu çıkmayıştı. O kadar şansızım tıttı ki. Çünkü Feyyaz ve Kıvanç dışında geri kalan insanları aynı şarapole yuvarlırsanız, ortaya çok kötü bir "gerçek kesit" çıkardı.

Feyyaz: Çok büyük sırtı bir de tabii. Biz seçiyordık. Eriyoruz ki Ersoy diye bir adam var. Bunun babaannesini Hollanda'dan Erasmus'la gelen bir yamyam yemişi Ersoy kurtarıycı. Universitenden ev arayan birine yardımcı olmuştuk vs. Olaylar gelişmiş. Bunun komik olabilmesi için seçiyorduk buna ilna etmek lazım. Bu sadece bir replik şakası değil. Bizim bir onay sahnesiz var, Zeki Demirkubuz'un cenazesi gibi. Bir komedi dizisi denince refleks şu oluyor: Komedi oyunculuğu tasarlanarak sette geliyor. Biz bunu gerçek bir drama gibi diydük. Seçiyorduk bu adamları babaannesinin yendiğine ilna etmek, asıl komik olan o işte.

İlkan'ın meşhur düzlü sözlerini konuşalım biraz da. Örneğin, "Yahşi günde yar yahşidir, yaman günde yetiş gardaş" sözü nereden çıktı?

Feyyaz: O sözü Kıvanç buldu. Senaryoda yoktu.

Kıvanç: Abi ben oyun da yazıyorum, tiyatro meczumuyum. Yakın zamında Azeri bir tip yazmıştım. Çok ilgilendim Azericeyle, çok güzel atasözleri var. Buna bayılmıştım. Sette de hemen bir söyleyeyim dedim. İlkan'a da çok uygun çünkü. Onun yapıtı her şey hep çok coşkulu ve dünyaya değiştirecek sanıyor ya hep.

Gibi'nin adı nereden geliyor?

Feyyaz: Hiç özel bir hikayesi yok. Aziz'e: "ne olsun" diye konuşurken, "Gibi olsun" dedik. Bu kadar. Ben de isterdim Fast'a ödeye yurtdışında polyceline baktım, "gibi" yazıyordu falan demek ama öyle özel bir hikayesi yok.

Aziz: Gerçekler her zaman olduğu gibi bende abi. Feyyaz'ın on küsur yıldır oynadığı bir tip var, sacmalayıp sacmalayıp konuşuyor "gibi" diye bağlayan bir herif. Ben ona çok güldüğüm için o mu olsun derken aklımda o geldi. O kadar manasız bir dünyaya uygun olur diye düşündük.

Gibi'nin formülü nedir?

Aziz: Formül çoğunlukla küçük olayları ve büyük olayları, büyük ve epik yaşananları üzerine kurulu. Seyirciden bize yalvac, bilerce "gibi" bölümü geliyor. Bunun sebebi, çok rastgele, sette ortaya çıkması ve kendi aramızda yaptığımız şakaları her nevi bir kamera çekimimiz gibi algılanması. Halbuki bunların hepsi her şeyin çık profesyonel olmasından ilen geliyor.

Feyyaz: Epik karakter-küçük olay-epik cevap gibi bir denklemler var aslında.

Kıvanç sence "Gibi" ne yaptı da insanlar bu kadar hayranı oldu?

Kıvanç: Temel olarak genel komedi işlerinin dışına olması ve mizahı sunma biçimi. Bir tür göstermelik yok. "Ersoy'un babaannesini yamyam yemişi" in altı çiziliyor. Bu gerçek kabul edilip, o kadar küçük tepkiler veriliyor.

Kürşat: Biraz önceki formül çok doğru. "Durum zaten iyi, normal olalım" der hep.

Feyyaz mesela. Alışagelmemiş bir komedi dizisi değil. Bu yüzden beklisi daha samimi geldi insanlara. Oradaki arkadaşlık hikayesi de sıcak ve yakın gelmiştir mutlaka.

Kürşat, senin gülmekten bayıldığın ve ne yapıyoruz biz dediğin bir sahne var mı?

Kürşat: İkinci Yol bölümündeki "ah be ilkan'im, ah be Yılmaz'ım" sahnesinde ben arkada yıkıldım. Yılmaz'ın sırtına doğru kapanmıştım zaten.

Ahları kurtalayan bir soru: Yılmaz, snak röportajında ne söyledi ya?

Aziz: Ne ilkan'ın ailesini biliyoruz ne de sokak röportajında ne söylendiğini... Biz onları yazmadık. Konuşmadık bile. Çünkü hiçbir önemi yok.

Feyyaz: O bölümün içerisindeki mesele onların zaten hiç yazılmaması olması.

Ethem'i merak ediyorum. Kim bu Ethem?

Aziz: Onu da bilmiyoruz. Ethem, Yılmazların yakın bir arkadaşı. Çok da seviyorlar ama araya yıllar girmiş ve başına gelenlerden dolayı bir türlü görünmüyorlar. "Tekrar eden şaka" diye tabir ettikimiz bir şey.

Feyyaz: Biz Ethem'i senaryoya yazmıyoruz. Bütün oyuncuların kafasında var Ethem. Başlatıyoruz işte WhatsApp'a baktınız mı vs. diye. Genisi geliyor.

Exxen'le iki sezon daha anlaşmış. Yeni sezon ne zaman başlayacak?

Feyyaz: Ekimde başlar. Biz Aziz'e yazmaya başladık zaten.

Bu iki sezondan sonra artık kabak tadı verdi deme ihtimaliniz var mı?

Feyyaz: Var. Çünkü insan sıkılıyor bazen. Sıkırsak eğer, başka bir şey yaparız. Belki onu da sever seviriz. Ben bir şeyi yaptıkten sonra, onun tamamlanmış hissi geliyor. Ve yeni bir şey yapmak istiyorum. Çünkü en çok eğlendiğim kısım bir şeyleri sıfırdan konuşarak bulma aşaması.

Gibi neden Exxen'de?

Aziz: Acun Bey bize "Exxen'de ne yaparsanız yapın, kabul" dedi. Normalde pek demiyoruz bile. "Bize şöyle şaka şaka bir mahalle komedisi mi yaparsınız?" deniyor. "Canınız ne istiyorsa, onu yapın" dedi. Bizim de canımız bunu istiyordu, kimse de "Bu ne?" demedi. Sonra o öyle bir noktaya geldi ki meğer bizim canımızın istediği şey, seyrinin de bekleniyormuş.

Siz hiç gülmeyenler de var mı...

Feyyaz: Abi ne dani ki? Adam gülmüyordur. İnşallah çok güldüğü başka şeyler vardır.

Aziz: Ben bu diziyi hiç gülünmemesini gayet iyi anlıyorum. Çünkü komedinin formülü başka bir şeydir genelde. Ben buna bu kadar yoğun bir şekilde gülmüyordum ama şimdi hıhah hıhıyordum. Çünkü bu güleriz de bu kadar çok insanın

Celil Nalçakan

İçimde söven biri var

Ya ilkokul dörde gidiyordum ya da beşe... Geçmiş zaman, tam hatırlayamıyorum şimdi.

KümbetMahallesi'nin Menekşe Evleri'ndeki Özlem Apartmanı'nda oturuyorduk.

Geçmiş zaman, kapı numaramız ya altı ya da sekizdi,

Yalan olmasın, tam hatırlayamıyorum şimdi.

Yine yalan olmasın, pek oturduğumuz da söylenemezdi.

Sabahınzifirinde, Ben okumak için giderdim okula, annem okutmak için giderdi.

Dedem, "oku" emrini, okumayanlara tekrar ve yılmadan tebliğ etmek için ya camiye ya da caminin yanındaki derneğe...

Babam da en az bir hafta eve gelmeyeceğini, bir kelimeye sigdırarak, "göreve"...

Hülasa KümbetMahallesi'nin Menekşe Evleri'ndeki Özlem Apartmanı'nda oturuyor gibiyapandört süper kahramandık.

En süper dedem, En kahraman annem,

Eve en az uğrayan babamdı.

Babamın "göreve" gitmek dışında iki görevi daha vardı.

İlki,dünyanınen büyük ve en kahverengi gözlerini, gözlerime yaslayarak,

Sonunda hepiyilerinmutlu olduğumasallar anlatmak.

İkincisi de Sahi, neydi ikincisi?

Geçmiş zaman, hatırlamıyorum şimdi.

İşte o geçmiş zamanlarda tanıdım

Ve çok sarılı hatırlıyorum Yüksel Abi'yi.

Az gelirli lafının, gelirlerinin azlığına az geldiği sakinleri olarak sakin sakin yaşadığımız mahallenin en hırçın kişisiydi.

Yüzü gözü hep yara içleyeydi.

Alt dudasının sol tarafı,

Asla ağzından düşürmediği sigaranın gerek nikotinle uyuşmasından,

Gerekse kâinatla hiç bilmeyen bir sigaranın var olduğu gerçeğinin asla mantıkla uyuşmamasından sebep Çenesine kadar imişti.

Bak...

Böyle bir ağlamak yok!

Aslında sadece,

Annem vicdanı azabı çeksin de yanıma gelsin istedi.

Gelmedi.

Belki sekiz, belki on dakika sonra

Geçmiş zaman, tam hatırlayamıyorum şimdi.

Dedem içeri giderdi.

Gözyaşlarının, sümüklerine karışığı suratım, kahverengi beyaz parrukku

(devam edecek)

Ne annemden başkasından harçlık Ne dedemden başkasından selam Ne babamdan başkasından sigara Ne de...

Sanki, kendine biçilmiş ömrü acilen bitirmek ister gibi, Hiçbir yere varmamak üzere gezindiği sokaklarda inanılmaz bir hızla yürürken, Önüne çıkmaktan korkan insanların, Arkasından "Delî Yüksel" diye bağırmasını ciddiye alırdı.

Ayaklarıyla aynı hızda hareket eden ağzı, Hiç kimsenin anlam veremediği bir fıslıtyı biteviye tekrarlar...

Belki kendi adını kendine unutturmamak içindi bu çabası, Belki de tanıdığı tanımadığı bütün insanlar yerine ve onlar için durmadan ediyordu kimsenin bilmediği bir bilsimli duay... Kömürlüğüne biraz kömür olana zengin gözüyle bakılan mahalleimizin kalbi cüzdanından daha boş olan insanların, Yüksel Abiyle dalgasını geçerek, akılları sıra unutuyorlardı kendi perşanıklarını.

Bir mayıs akşamıydı... Akşam ezanını okuyan müezzîn abi, son düdüğüni çalmıştı rakip kaleyi konuyan Erdem Temel'e şır gırlı altı gol attığını maçı.

Mayıs kaçtıydı?

Geçmiş zaman, tam hatırlayamıyorum şimdi...

1 Mayısharicinde her mayıs, sokağa çıkmak serbest olduğunagöre,

Z'si ila 3'ti arası herhangi bir mayısakşamıydı.

Yüksel Abi, Özlem Apartmanı'nın merdivenlerinde uyuyordu. Yanından geçtim,

Akşam ezanı bitmeden eve girmenin gururuydu, bizimkiler:

Biliyor musunuz? DelîYüksel,bizim merdivenlerde uyuyor, dedim.

Ve annemden, o güne kadar yediğim en sert tokadı yedim.

Zonklayan yanağımı ve akmaması için delice uğraştığım gözyaşlarımı tutarak dedemle birlikte kaldığımız odamızagirdiğim an...

Bak... Böyle bir ağlamak yok! Aslında sadece, Annem vicdanı azabı çeksin de yanıma gelsin istedi.

Gelmedi.

Belki sekiz, belki on dakika sonra

Geçmiş zaman, tam hatırlayamıyorum şimdi.

Dedem içeri giderdi.

Gözyaşlarının, sümüklerine karışığı suratım, kahverengi beyaz parrukku

(devam edecek)

GÖYNETMENLERİN ZÜNDEN

René Magritte, Architecture in the Moonlight, 1956
Peter Weir, The Truman Show, 1998

Bir yalanın içinde yaşamak iç burkuyor bazen... Yönetmen Peter Weir, "The Truman Show"da karakterinin yaşadığı bu iç burkulmasını seyirciyi aktarıken Belçikalı gerçeküstücü ressam René Magritte'in "Architecture in the Moonlight" tablosundan feyzalıyor... Truman, içinde bulunduğu dünyanın bir yalandan ibaretolduğunu öğrenince iç aaktan bir cümleyle veda ediyor bu dünyaya: Olur ou belki sizi göremem; iyi günler, iyi akşamlara iyi geceler!

Edward Hopper, Night Windows, 1928
Alfred Hitchcock, Rear Window, 1954

Yalnız bir ressamdır Hopper... Eserlerinde de bu yüzden iletişim kuramayan, yalnız ve sessiz insanları resmeder. Aslında bu, ressamın kendi yalnızlığını kalabalıklaştırmaya yöntemi olabilir... İnsanlarla sessize iletişim kurmasına aracı olan, tablolarıdır esasında. Gerilim filmleriyle bilinen yönetmen Alfred Hitchcock da Hopper'ın tablolarındaki bu yalnızlığı, kendi karakterlerinde kullanmıştır. Bir örneğini görmek isterseniz "Rear Window" adlı filmini izleyebilirsiniz.

Alex Colville, To Prince Edward Island, 1965
Wes Anderson, Moonrise Kingdom, 2012

Kameraaçlarıyla bizi duygudan duyguyataşıyan bir yönetmen Wes Anderson... Onun filmlerini seyredenken mutlu olmamak elde değil. Acıyı ve tatlıyı öyle bir harmanlıyor ki izleyenlerine âdeta görsel ve ruhsal bir iksir sunuyor. Yönetmenin dünyasını bir kelimeyle anlatmak istersek, buna "hayat" diyebiliriz. Hayat da acı ve tatlı birçok unsurdan oluşuyor çünkü. Anderson, Alex Colville'in "To Prince Edward Island" eserinden esinlenerek iç dünyamızı süslemeyi başarıyor.

Hazırlayan: Asya Nur Seyhan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Bedia Ceylan Güzelce

iyi insan

Yıkılıyor bir şeyler, sanırım tutamıyorum, sadece iyi insan olmak yetmiyor, çünkü herkes iyi, yaşamakla geçmiyor çünkü hepsi hayat, yarışmakla bitmiyor çünkü herkes birinci.

Parmağımdaki nesneleri çıkardım, ortasından başladım yine bu cümleyi kurmaya. Seninle aynı hayata sığmak için kitaplarımı gönderdim, azaldım. Sen kitaplarla değil de duyduklarıyla yetinen iyi kalpli, iyi bir insansın, ben değil. Somut bir göstergesi olmalı fikirlerin bana göre, benden başka bir şahidi daha olmalı tüm iddiaların, bir kitapta yazmalı mesela en güçlü arzular. Kime iyi insan denir? Susmakla meşgul olana mı, bir ağacı kesilmekten kurtarana mı, yolda kalımsız birine yardım edene mi, tükilere çubuk kraker bırakana mı, ne zaman bir şehitlik geze gözleri dolu dolu olana mı, yüz yıl önce aynı rüzgârda savrulduğunu düşünerek kendinden öncekileri düşünenlere mi, birine iş bulana mı, iş öğreten mi ya da yavru köpeklerin karnına yatana mı, ahır kokusuna, kokunun içinden yeni doğmuş kuzunun izine mi, yanından sokak hayvanları için mama taşıyana mı, her sabah "Günaydın" diyene mi, paraya kıyana mı halaya durana mı, şiiir okuyup şarkı söyleyene mi, evladının başını oksayana mı, ekmeğini başkasıyla bölüşene mi, dilini tutabilene, akli derin, eli kısa, fikri hür olana mı, kime iyi insan denir?

Bu bahar, "iyi insan nedir?" sorusuna yanıtlarımızı bir gözden geçirelim istiyorum. **Neden canı yandığında sessizce a glayana, gözyaşını içine akıtip dışarıya tebeşsüm edenlere, sıkıntısını kimseye hissettirmemek uğruna mutlu bir hâl takınarak sempatiyle bakarız?** Neden susmayı, dilsiz kalmayı, içine atmayı tercih ediyükler, hatta saygı duyar, öve öve bitiremeyiz? Neden susan, yutan, kendini hiçe sayan, acısına kederine yoklama çekmeyen, kan kusup kızılcık şerbeti için bir insandaha kutsal, dahabüyük, daha "iyi" dir değerlerinden, düşünelim. Yıkılıyor bir şeyler, sanırım tutamıyorum, sadece iyi insan olmak yetmiyor, çünkü herkes iyi, yaşamakla geçmiyor çünkü hepsi hayat, yarışmakla bitmiyor çünkü herkes birinci.

Yakın zamanda iyi insanlar tanıdım, kuş ortası Kuzey Ege'de hava çok soğuktu. Denizize hükim bir yerde, yanımızda bir rehber, adını İrmak koyduğum bir yeryüzü parçasında yani "İrmak Tepesi"nde iki çalıy, üç dalı üst üste atıp incecek bir ateş yaktı. Bu ateş bizi bir süre ısıtmaya yetti, rahavete kapıldık, frostbiter hâlindeki sesimiz yükselmeye başladı, ismiyorduk, mutluyduk, sohbetimiz rüzgârın içinde yankılanıyor, kahkahalarımız uzun otların arasından bilmediğimiz bir yerlere uzağıyordu. Sonra birden bir şey oldu. Sıra de olmuştuk: bir anlık ıptıllı bir şey, bir geçişin er ya da geç açığa çıkması gibi, bir bilimselce nihayet adlen ermesi ya da kördüğümün gevşemesi, sırta atılan adının geri çekilişi gibi bir şey oldu, ses ve kahkahalarımızın gidip çarptığı yerler bir anda karışmaya dikildi. Çoban yıldızından daha güzel bir kız, bir tanrıça, uzun sarı bir elbise içinde, yanından iki köpeğiyle "İrmak Tepesi"nden daha yüksek bir yerden bizi izliyordu. Korkmadık ama üzerinden yeterince zaman geçtikten sonra mitolojik bir kahramana benzediklerimizi düşündük.

eziliyor, küçülüyor ve bir süre sonra kaya resimlerine konu olacak bir hikâyeyi yaşıyorduk. Bir gün bir grup yabancı, "İrmak Tepesi"nin eteklerinde bir ateş yakmış, bu ateşin dumanıyla... diye başlayan bir hikâyeyi. Köpeklerinin ikisi de beyaz, ikisinin de ismi Çoban. Yanımıza yaklaştılar ne bir tanrıça ne de mitolojik bir varlıktı, tembel kocasının açığını kapatmaya çalışan ve bir süredir insan sohbetini özlemiş gençcekk bir kadındı bu, ismi de Alime. Rehber "Çok iyi insandır bu çoban kız Alime" dedi, duvarresimlerinde değil belkiama kitaplarımda mutlaka ve hep yervar ona. Gönlümdede.

Konu ben değilim, sen de değilsin, konu iyi insan. Tahtada kuruyum ben, denizde ana, bizi buza yatr, eskimeyelim. Çürümeyelim yatır, kormayalım, şişmeyelim. Düşşelimde düşünce yerden alıp bir buluta yerleşirsinler bizi, içten, basit, kısa cümleler kuralım orada. Kendimizde kaybolurken çıkan seslerle konuşalım, benim eğri bögür bir hâlim var, inşili çıkış, ben buyum. Düzce kaçırıyorum, bir anlamı kalmıyor iyiliğin de insanlığın da cöbanlığın da kitapların da bu köyün de bu göğün de. Yaz bitince bitmiyor ki sevdâ, hiçbir nedeni yok bunların,

iyi bir insan olmanın, hiç zamanı değil incinmenin. Günün doğumuna el atmamışız, bir kez olsun üstten hastırmamışız kolay baktın diye güneşle ama yine de adımı görmek istiyorum evrenin "kalkıda bulunmaları" listesinde. Bu bir yarışsa ben yokum, girmiyorum sizinle bahara, iyi insan yalanına ortak olmuyorum.

Bu dünya büyük aşklar gördü, olağanüstü itiraflar ve ilanaşklar, biz seninle bir geceden sabaha diz dize oturduk, hepsi bu. arasında, daha neleri bırakmalıyım, daha nelerden vazgeçmeliyim diye kara kara düşünüyorum. Esnemiyor zaman, bükülmüyor hikâyem, bir dönüş var ileride, kaçarsak yol karşı kıyaya götürür ikimizden birini ama beraber değil. Beraber değil. Zaten bir asma köprüden düpe kalkan gıdım yanına, yonunums. Meydanda herkesin aynı anda hareketsiz kalarak söylediği bir şarkı vardı, hatırla, o şarkının sözlerini bilmeyen, onun yerine annesinin elçisini geçışiren bir çocuk çekti dikikabini, bir an önce şarkının sözlerini ezberlemek istediğini eminim, bir an önce eline bir bayrak alıp sallamak istediğini biliyorum. Çünkü iyi insanlar birlikte şarkı söyler, hem susmak istiyorun. Palamut olmanında bizi görürnce ölü takidi yapan bir sincap vardı, hatırla, ancak kesildiğinde gövdesinin kalp şeklini aldığı anladiğimiz bir ağaç, kıyaya vurmuş bir yunus benim üç katım büyüklüğünde. Hepsini iydi bunlarınama soruyorum sana, daha fazla palamudun peşinde geçen bir ömür, ömür müdür? Kendimde bir düzlük bulsam yapıp uzanacağımı, hemen şimdiki ve kalmıyacağım bir daha. İnsanları benzedikleri hayvanlara göre aklında tutan bir adam, tembel kocasının aybını örtten ve her kalan hiçbir şeyin önemi yokmuş gibi davranan bir çoban kız hep iyiler bunlar. Bir pembe dizi düşünüyorum ama çok da pembe değil, bu bahar iyi insan nedir, insanın iyiliği üzerinden ne kadar zaman geçtikten sonra

Bu dünya büyük aşklar gördü, olağanüstü itiraflar ve ilanaşklar, biz seninle bir geceden sabaha diz dize oturduk, hepsi bu.

müfredat dışı

Nenemin itirazlarına rağmen babam o yıl beni şehirdeki yatılı okula yazdırdı. Nenemin hinliği ile bibimin iyiliği arasında sıkışıp gözü hem yaşlı hem heyecanlı bir şekilde bindirdiler beni otobüse.

Küçük çocuğu olmak zordu. Yazın yayılası, hayvanları otlatması, kuş karı, odunu... Bilmeyen bir spor akademisi gibiydi köyde hayat. Sabah altıda kalkar, kıssa ilk iş odun taşır, bakkı güğümü sobanın üstüne koyar, çayı demlerdim. Şaşımayan bir sırayla yorgunu, yastığı toglar, yüküğe koyardım. Annem çoktan kalkmış, ahırda kilerle sohbetle başlamış olurdu. Bizden daha çok sevdigine inanırdım Menekşe ile Deli Kazım'ı. "Ne işe yararsınız siz? Onlar hiç değilse yün verir, süt verir, nankör değiller siz gibi." "En ana ben de bundan böyle ahırda olayayım belki sütüm gelir," demiştim bir keresinde de terliğini fırlatıp "Hadi oradan ev danasından öküç olamaz," diye almıştım kargılığın.

Evin nüfusu bazen 10 bazen 15 olurdu. Amcalarım, çocuklar, komşular, şehir merkezinden gelen akrabalılar. Den çalışacak yer bulamazdım bazen, oflaya pufloya ahıra giderdim. Demirbaşların sayısı ise sekizdi. Babam, anam, benden küçük iki kız kardeşim, abim, nenem ve bibim. Bibim çok güzeldi. Ne babama benzerdi ne neneme. Bazen aynanın karşısına geçer neneme benziyor muyum diye incelerdim yüzümü. Ona benzemektan korkardım. Güzel ya da çirkin diyemezdim neneme ama pekâlâ da hin diyebilirdim. Pencerenin kenarındaki divanda yatardı bütün gün. Felçiyimşi bacakları. Yatdığı yerdan anama talimatlar yağdırır, ortak tarlalardaki payın en çoğunun kendisinin olduğunu anlatıp babamın aklına türlü fikirler sokardı. Kız kardeşlerimin yüzüne bakmaz, abimi yanına çağırırdı "Dedesinin toprağı, nenei kurban olsun," diye başını okardı. Benimle tüm ilişkisi gece yastığa başını koyunca zorda ettirdiği duayla sınırlıydı.

O söyler, ben tekrar ederdim. "Yalıtım Allah, kalkarım insallah, kalkamazsam Eşhedü en la ilahle illallah ve eşhedü enne..." 10 yaşındaki torununu her gece ölmeye yatacağına adeta. Her sabah ölmeden uyandığım için kötü bir mutluluğa açardım gözlerimi. Dedim ya bibim çok güzeldi diye. Güzelliği sırf koy çok değildi. Ali Öğretmen'in derste anlatıldığı insanlar gibi iyiymi. Öğretmenimiz pazartesini ilk derske bize iyi insanların hikâyelerini anlatırdı. Bizim de onlardan örnek alıp iyi insan olmamız istendi herhâlde. Öyle de güzel bir ses tonu vardı ki koptu giderdik anlatıldığı her hikâyeye. Bir seferinde eşeğiyle köy köy gezip kitap dağıtan "ışıklı kütüphane"yi anlatmıştı. Başka bir pazarteside de çocuklar için vakıf kuran Aziz Nesin'i. Sonra bir hikâyeyi okumamızı bize, katla katla gülmüştük sınıfça. "Yıllık gücünüz olsun çocuklar" derdi her pazartesinin sonunda. Sonardım ki anlatıldığı o iyi insanlardan biri bir gün çıkıp gelecek beni ve bibimi köyden, nenemden, kardan, karda bala çıka okula yürütmekten, ahırda kurtarılmaktan, her gece ölmeye yatacağın kurtarılmaktan. Kimse gelmedi. Okul yolu kardan ıyca kapancına önce okula gidenlerin sayısı azaldı. Bibim, her gün önce yollu kar demeden, beni sırında taşıyıp okula götürürdü. Sonra Ali Öğretmen gitti. Niçan'ıymış, meşketine tayinini almıştı dediler. Götürmeden babama konuştum, bir zarfla

Çizim: Merve Peker

demiş. Nenemin itirazlarına rağmen babam o yıl beni şehirdeki yatılı okula yazdırdı. Nenemin hinliği ile bibimin iyiliği arasında sıkışıp gözü hem yaşlı hem heyecanlı bir şekilde bindirdiler beni otobüse. Her fırsatta mektuplaştık bibimle. Okuma yazma bilmezdi. O bana mektup niyetine patik örer gönderirdi, ben de kendi yaptığım resimleri gönderirdim ona. Hiç görmediği şehrin resimlerini yapardım.

Büyük caddedeki lokantayı çizer, önüne de bibim ile kendimi koyardım. Bibim, elmden tutmuş olurdu bütün resimlerimde.

Resim okuyacaktım zaten kararımı vermiştim. Ali Öğretmenimden bir daha haber alamadım. Anlatıldığı hikâyelerdeki kahramanlardan biri olduğunu ona söyleyebileceğimi ne çok isterdim.

Okula başladıkdan iki yıl sonraydı, bir gün okul müdürü çağırdı yanına. Kım kım etti, boğazını temizledi. "Kızım halan sizlere ömür, baban arayıp haber verdi," dedi. "Hala" demesini yalanlamıştım. O kadar boş bakmış olmalıym ki müdürün suratına, aynı cümleyi bu sefer bir çırpıda söyleyivermişim. "Halan diyorsun evladım, sizlere ömür." O benim anamı, ablamı, arkadaşlarımdı, yattığım bütün uykularımı koruyucu meşegidiydi. Bir daha köye dönemedim. Kafama koyduğum gibi resim okudum.

Öğretmen oldum. İlk dersime müfredatta olmayan bir konuya başladım: Yıllık

Anlatıldığı hikâyelerdeki kahramanlardan biri olduğunu ona söyleyebileceğimi ne çok isterdim.

Cem Davran

patlarsam yanarsın

Aşağı ve yukarı mahalle çocuklarının akli başında, zeki ve iletişime açık olanları Beyoğlu'nun, Tophane'nin arka sokaklarında kaynaşırdı, dostluk ederdi, aynı masada birç oynar, bira içerdi.

Herkes başka birileri için aşağı mahallenin çocuğudur. Mesela biz Osmanbey, Şişli civarına çıktığımızda, Nişantaşı etrafındadolaştığımızda kimliğiyle böyleydi. Hissederdim, oralarada gözler böyle görürdü bizi. Asla bir sınıf farkı ya da alt tabaka, üst tabaka kıvamında bir algı değil söyledim. Değişik bir his, tam olarak adlandıramıyorum. Giyim kuşamdan mı davranışlardan mı bilmem, çok da umursanmayan ama ilk görüşte kolaylıkla seçilebilir bir fotoğraf.

Bu bölgelerin zeki çocuklarının çoğunu tüm öğrencilik hayatları boyunca da bizim bölge misafir ederdi. Şehrin en önemli okulları, yabancı dil öğretene farsane kurumları da işte bu aşağı mahalledeydi. Fransız, Alman, İtalyan liseleri ve dahası. Yetmişlerin seksenlere kavuştuğu yıllar İstanbul'un birçok bölgesinde manzara aşağı yukarı böyleydi. Raf lastik ayakkabılar, şık mağazaların sokaklarında dolaşırken vitrinlere yansıyan görüntüler işte. Konsolos çocuklarının okuduğu okullardan kaçan son sınıflar, bizim kahvehaneyle, meyhaneye takılmaya başladığında bu görüntüler birbirine karışır, keyifli arkadaşlıklara, dostluklara dönüşürdü. Hiçbir akademik karşılığı olmayan ilk gençlik hisleri bunlar. Aşağı mahalle çocuklarından çok önemli üniversiteler kazananlar, kıymetlerini kanıtlarcasına adlandırdı o yılları. Dedim ya asla bir sınıf farkı dürtüsü değil, olsa olsa şimdilerde işlediğimiz orta sınıf değerlerinin birbirine dokunduğu yerden dönem tarifi

yapmak çoğumuzun hoşuna gidiyor. Yoksa arabeski dramasalçasını yakın tarih yemine sos yapmak, başta o güzel yıllar ahahsızlık olur. Aşağı ve yukarı mahalle çocuklarının akli başında, zeki ve iletişime açık olanları Beyoğlu'nun, Tophane'nin arka sokaklarında kaynaşırdı, dostluk ederdi, aynı masada birç oynar, bira içerdi. **Bir zaman sonra biz yukarı mahalleye çıktığımızda onlar da bizim mahalleye geldiklerinde, buralarda çok arkadaşımız var güveni yüzlerimizin okunurdu. Bu güvenin yıllar sonraki buluşmalarında itiraf edildiğine çok tanık oldum.** Yabancı liselerden birinde okuyan, şimdilerde kadim bir dostum tam böyle ifade etmişti duygularını. "Sizine tanıştıktan sonra okul çıkışında çok daha rahat hissedirdik kendimizi. Okulun bölgesi hakkında büyüklerimiz uyarılarından kalan bir gerginliğimiz vardı. Arkadaşlarımız buraları sevmemize sebep oldu ve belki de okulda öğrendiğimizden çok şeyi buralarda sizinle öğrendik." Biz de kendi açımızdan benzer şeyler hissetmiştik. Ne yaparsan yap, doğup büyüdüğün mahallenin karanlık yanları da vardı, hem de bir genci içine çekebilecek cinsten. İşte bu tatlı karşılaşmalar bizim de yaşam çitamızı hak ettiğimiz yerlere koymamıza yardımcı oldu.

Mahallelerin arkadaşısıma Nişantaşı'nda dolaşyoruz, öylesine, etraf hoşuma gidiyor. İkimiz de önemli üniversiteleri kazanmış, okuyorum, çalışıyorum, ilerliyoruz. 1982 sesinin yüzü aklı gençlerimdeniz. Sinemaya geldim mi dedi hem de öğleleri birer birer.

La Boum 2, 1982. Sophie Marceau ve Pierre Cosso
Fotoğraf: Sveeva VIGEVNO/Gamma-Rapha, Getty Images

emekli olmuştur ama aşağı mahalle delikanlıları için sıkıntı değil, ömürlüktür bizim sokaklarda sadakat de sevgi de.

Bahsettiğim kuşak şimdilerde çoktan altmışına merdiven dayayanlar tüm mahallelerde. Şu filmi adı söylenince ya da Your Eyes şarkısını duyunca heyecanlanan ak saçlılar.

Arkadaşımla dönüş yolunu adımlamaya başladık, her adımda biraz daha yaş aldık. Neredeyse her yere yürüyerek gidilen zamanların böyle bir mucizesi vardı, adımlar bir ömür kadardı. Aşağı mahalle çocukları eve dönüşlerinde büyümüş olurdular.

Sinema salonundan uzaklaştıkça prensesle karşılaşma ihtimalimiz çok azaldı. Ertesi gün ikimiz de birer blue jean mont aldık kendimize, kaçak tabii, kapalıcaşıda çalışan bir arkadaşımızın yardımıyla. Pierre Cosso'dan ne eksikmişim vardı. Belki de keramet montaydım kim bilir?

Zamanla bütün bu sokaklar, caddeler, mahalleler çözüldü, dağıldı, birbirine karıştı hasta yeni ruhsuzmahalleler icat edildi. Turistlere kıraklık dairesi pazarlayan aplikasyonlar, kandırmaca restorasyonlarla ömürlük adımları yok etti. Şimdi aşağı yukarısı yok, görüyorum kendi gözlemlerimle. Bütün bunlar bize rağmen yapıldı. Teködümlümü çarşıdanShettland kazak ya da jean alabiliyoruz gözlemledim. Patlarsam Yanarsın dediği çok daha fazlasını hak ediyoruz oysa. Sobalı evlerden kaloriferli odalara geçmek tutku falan değildi ki bizde. Çoğumuzun hâlâ alışmadığını biliyorum. Çok şey istemedik hayattan, istemiyoruz da.

İstanbul'un her tarafında birer birer.

Ömürlüktür
bizim
sokaklarda
sadakat de
sevgi de.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranteoy.org>

"Uğruna ölünesi adamın uğruna öldü"

Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün az bilinen özel hayatına dair en merak uyandıran kişi şüphesiz Fikriye Hanım. Selanik'te başlayıp Ankara'ya kadar uzanan umutsuz bir aşkın yüzyıldır aydınlatılamayan hikâyesi, Halil İbrahim Özcan'ın kalemıyla yeniden yazılıyor. Fikriye Hanım'ın Mustafa Kemal Atatürk'e duyduğu derin sevgiyi ve onun makûs talihini konu alan **Çankaya'nın Duvaksız Gelini Fikriye** İnkılâp Kitabevi'nde!

Ücretsiz PDF Kitap Arama <https://trfretey.org>
Mehmet Ali & Akşamsefası

İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Çalaloğlu Sirketi • İSTANBUL / Acikent • İSTANBUL / Esenyurt City Center • İZMİR / Balçova • İZMİR / Gön

Nilay Örnek

"eleştirdiğimiz kadar da değiştirelim diye"

15-16 yaşında "bilime yeni giriş yapmış" bir genç kız niye gizli buzlanmayla ilgili çalışır, belediyelerle nasıl ilişki kurar?

"Sana Elif mi diyeyim, Eda mı?" dedim, "Güneş... Herkes bana Güneş der" dedi. Verdiği ışık ve sıcaklığının da etkisiyle hakkı da var...

Elif Eda Güneş, 2001 doğumlu. Yozgat'ın Çayralan ilçesine bağlı Curalı köyünde doğmuş, ilkokulu, aslında başka bir kuşağın hatırlayacağı, yıllar ve yıllar öncesinde kaldığını düşündüğümüz "birleştirilmiş sınıf"ta okumuş. Bu tür sınıflarda bir, iki ve üçüncü sınıfların tüm öğrencileri için tek öğretmeni vardır ve o öğretmen üç ayrı sınıfa ders anlatmaktan soba yakmaya her şeyi yapar. Güneş'in okul ortamı böyle. Üç kız kardeşten en küçüğü. Babası arıcı, annesi evin tüm işlerinin başında; Güneş'in küçüklüğünde gördüğü tek teknoloji televizyon. "Evlikli programlarıyla, Esra Erol'a büyüdüm diyebiliriz" diyerek gülüyor.

Kendi deneyimiyle çocuklarına,kadınlara çok değer verilmeyen küçük bir yer yaşadığı köy... Ama içinde sürekli bir -dünyayı- değiştirme, var olma, varlığını gösterme isteği ve "bunu nasıl mümkün kılarım"ın arayışı...

"BIKTIRDIM HERHÂLDE, KABUL ETTİLER"

Kuzeni Ali Güneş, Millî Takım'da da oynamış başarılı bir futbolcu; o da çok insana ulaştığını düşündüğü bir sporu, futbolu denemiş önce, sonra da sahneye, tiyatroyla bunu gerçekleştirileceğini düşündü ve uzun süre tiyatroya yöneldi.

"Tiyatro değişimi başlattı da aslında" diyerek devam ediyor, "sekinzi sınıfta çok çalıştım ve Kayseri'de iyi bir liseye okumaya gittim, orada da tiyatroydaydım. Geçtiğim için beni merak eden babam bana bir telefon aldı. Teknolojiyle ilk tanışmam bu oldu. Teknolojiyle çok insanın hayatına dokunulabilirliğini gördüm. Ben de Twitter aracılığıyla bulabildiğim tüm bilim insanlarına mesaj attım. Biri -o beni hatırlamaz ama NASA'da bir profesör, Umut Yıldız- bana döndü. Neler yapabileceğimi, başlangıçta çektiği güçlükleri anlattı. Onun sayfasında bir ekibin başvuru formunugördüm ve 'Hiçbir şey bilmiyorum ama öğrenebilirim' yazarak başvurdum. Altı kez Hiç yanıt gelmedi, gelsemi. Sonunda onları biktirdim herhâlde, kabul ettiler."

KÂĞİT KALEME YAZILIM ÖĞRENMEK

Bu süreçte Güneş, o dönem İngilizce bilmediği için başta zorlanmış ama sonradan sık kullandığı kelimeleri kavrayarak, çeviri programları kullanarak, ilkeye gidip PDF çıktılar alarak, bilgisayarla değil "kâğıt kalemle" kodlamayı kavramış. Erciyes Üniversitesine gidip "Ben derslerinizi girip Python öğrenmek istiyorum" diyerek yazılım öğrenmiş.

Güneş, ilk başta Ancha Uzun Teknolojileri ekibine girmiş, bir süre sonrasında gizli buzlanmayla ilgili kendi projesini geliştirmek için ayrılmış Erciyes Üniversitesindeki sınıfa ve Technopark'a devam ederek, şimdilerde İstanbul B. Belediyesinin de kullandığı ve başka illerde de olması planlanan projeye yapmış.

Elif Eda Güneş, belki yaptıklarını çok anlatmaktan, belki çok fazla "şey" olduğundan bazı önemli dönemleri kolaymış gibi aktarıyor. Sık sık "Peki o nasıl oldu?" diye sorarken buluyoruz kendimi...

15-16 yaşında "bilime yeni giriş yapmış" bir genç kız niye gizli buzlanmayla ilgili çalışır, belediyelerle nasıl ilişki kurar? "O da şöyle oldu..." diyerek başlıyor anlatmaya.

"KELEBEK ETKİSİ"NDEN GENÇLERİN SİYASETİNE...

Gizli buzlanma merakının nedeni babasıyla gerçekleştirdikleri bir kaza... "Neredeyse birine çarpıp ölümüne neden oluyorduk, nedenini gizli buzlanmaydı. Dünyadaki ölümlü trafik kazaların yüzde 30'u gizli buzlanma yüzünden. Duyduğum biriyim ben, o gün birinin ölümünü öğrenince çok korktuğum bir anıydı."

Fotoğraf: Ufukmufuk

Peki belediyeyle tanışma... Güneş, pandemi öncesinde "Kelebek Etkisi" adında bir proje geliştirmiş; harçlıklarını biriktirip kendi kendine Yozgat ve Kayseri'deki köylere gidip çocuklara, özellikle de çok çocuklarına bilim ve teknolojinin önemini anlatmaya çalışıyormuş. Bunu Cumhuriyet başkanı yardımcısı Fuat Bey duyup Güneş'i Külliye'de ağırlayıp teşekkür etmiş, sonra da pek çok siyasetçi Güneş'e irtibat kurmuş.

"Çok yeni, CHP'ye katılma anonsunu gördüm," dedim, şu yanıtı verdi Güneş: Ekrem İmamoğlu'yla buluşmamızda giydiğim kıyafet üzerine o kadar çok konuşuldu ki inanmadım. Ekşisözlük'te 57 sayfam var. Oysa benim gibi pek çok genç var ve kendini gösteremiyor, ifade edemiyor. Derdinizi anlatıp çözüm önerisi bulamıyorsunuz. Gençler adına şöyleyebilmek için böyle bir şey yaptım. Kıyafet konusuna gelince, giyim ve zekâ ters orantılıymış gibi bir kanı oluşturunyorlar; bu yüzden ben özellikle de böyle görünür durumlarda kendim gibi olmaya, giyinmeye özen gösteriyorum.

HAYAL KURAN ÇOCUK ÇOK, ENGELLEYEN DAHA ÇOK

"Gezdiğim köylere ne gördün?" diye soruyorum Güneş'e, şu yanıtı veriyor: "Çocukların güzel hayalleri var, hem de çok ama onları basılmak isteyen daha çok! Gördüğüm bu... Bir gün gittiğim okulda kız ve erkek çocuklara ayrı ağır sunum yapmam istendi, yaptım. Erkekler, taktir taktir doktor olmak istiyoruz, mühendis vs. konuşuyorlar... Kızlara ise isimlerini soruyorum susuyorlar, hayallerini soruyorum susuyorlar. Müdür gelip küçümseyerek "Kızlara erkekler arasındakı farkı görüyorsun değil mi?" dedi, küzayorum böyle şeylere.

Sekiz yaşında da köydeki kadınlara okuma yazma öğretiyormuş Güneş. Küçükken kendine konan yanlış işlemleri teşhisi sonrasında, uzun süre onkoloji servislerinde yatan çocuklarla vakit geçirirmiş.

PLANLAR PLANLAR...

"Şimdi neler yapacaksınız?" sorumayantı şu oluyor: "Yine onkoloji bölümündeki çocuklara olmak, onlar için bir şeyler yapmak istiyorum. Almanya'da bir kulüğe merkezi kurmak, matematik okumak istiyordum aslında, matematiği çok seviyorum. Bakıyorum kendini çok geliştirememiş insanlar bile üniversite okumam-okumamam üzerinden bana bir sürü laf ediyor. Şimdi burslu gidireyim İstanbul Kültür Üniversitesinde Girişimcilik okuyorum. Ve çok heyecanlıyım, çok yeni, kendi yazılım şirketimi kurdum. Arinna ismi; Hilit'te güneş tanrısının adı. Gizli buzlanma projemi daha da geliştirip yurt dışına taşımak istiyorum. Bunun dışında erkek arkadaşımın da -Batı önemli- yardımlarıyla sağlık alanında çalışmam, insanlara faydası olan teknolojiler geliştirmek istiyorum. Akademide kurup bilim ve teknolojiyle ilgilenmek isteyen çocuklara öğretmen-öğrenci ilişkisinin kurulmasını sağlamak hedefim. Küçük çocuklara başanlı insanlar için ders vermesini sağlamak istiyorum. Sorun varsa, çözmek istiyorum."

"Benim için en büyük hayalim, gelecekteki ismi yakışıyor!"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ONEO ANINDA FERAHLATIYO

ÜLKER
ONEO

Metin Uca

ayçiçeği solmasaydı, leonardo doğmasaydı

Daha pek çok şeyi yapmadan, ünlü bir ressam dahi olmadan, aslında her şey Floransa'daki Üç Salyangoz adlı restoranda yardımcı aşçı olarak çalışmasıyla başladı.

Dahiymi, fütüristti, bilim insanıydı, bir hekim kadar anatomi biliyordu. Belki bilmiyorsanız, çok iyi aşçıydı. Hayatında anlamlandırdığı her şeyi araştırırdı. Tabii o zamanlar ayçiçeği yağı sırası yoktu. Olsa da ilgilenliyordu. Çünkü o zeytinyağının bugünkü üretim tekniğinde de önemli bir adım oluşturacak buluşu geliştiriyordu.

Bugün 570'inci doğum gününü kutladığımız Leonardo da Vinci aynı zamanda bir mutfak dahisiydi. Daha pek çok şeyi yapmadan, ünlü bir ressam dahi olmadan, aslında her şey Floransa'daki Üç Salyangoz adlı restoranda yardımcı aşçı olarak çalışmasıyla başladı. Codex Romanoff'tan çıkan Mutfak Notları'na göre günlük hayatımıza sızan mutfaka ve boğazımıza alt pek çok şüpheli onun başının altından çıkıyor.

Üç Salyangoz restoranına gelenler, öğle vakti hızlı yemek beklerken seçilen yaprakları ve reyhanları süslenmiş, nefis tasarlanmış ama doyurucu olmayan tabaklarla karşılaşıyor, buranın bir işçi lokantası olduğunu unutan Leonardo tabakları süslediğe süslüyordu. **İşçiler doymuyordu. Porsiyonlar büyümeyince bu süslü tabaklarla doyamayanlar sonunda Leonardo'yu kim olduğunu u bilmeden bir güzel patakladılar.** Rönesans'ın direği, hayatının ilk büyük dersini işçi sınıfından alıyordu.

Restoran işleri yolunda gitmeyince Milano Senyörü Ludovico il Moro'ya mektup yazarak başı uran Leonardo'nun önu açılıyor, sarayda mutfak ve seremonilerde sorumlu maestro di cerimonie seçilen Leonardo'nun asil mutfak macerası simdi başlıyordu. Artık sebzeleri bir haykeltıraş gibi oyarak eserlere dönüştürüyor, badem ve yumurta akından dev heykeller, ziyafetlerde masaları süslemeye başlıyordu. Aynı dönemde mutfakta çalın projelerine de imkân bulan Leonardo, kimi zaman değişik ağaçlardan gelmiş odunların yanış süresini hesaplıyor kimi zaman da ağaçların sebzeye meyve doğrama süreçlerine eşlik edecek davulcu ortam hazırlıyordu.

Yağ az kullanan Leonardo yine tarihin ilk fiziksel arıtma cihazını da bu dönemde tasarlıyor; dağlardan gelen kurbagaları ayıklamak için geçerken kafalarına vuracak tokmaklar vasıtasıyla suyu temizleyen cihazın çizimlerini de bu dönemde gerçekleştirdi. Yine bu dönemdeki hesapsız tasarımlarından biri de devasa bıçaklı et kesme makinesiydi. İlk çalıştırıldığında kontrol den çıkıp üç kişinin yaralanmasına neden oluncu Ludovico'nun fikri üzerine işgalci

Fransız birliklerine karşı savaş silahı olarak kullanılması için yeniden düzenleniyordu.

Leonardo'nun düzenlediği partiler dilden dile yayılmaya başlamıştı. Sarayın avlusunda, cennet tasvirini biçiminde tasarlanmış zeytinyağı yumurtalı yenebilir devasa heykeller, devasa kuş kostümleriyle, görünmez ip sistemiyle havadan servis yapan hizmetliler, akrobattlar, cüceler, ateş yutanlar, göbek dansçılarıyla tam bir masal dünyasına dönüydü. Badem ezmeleri ve pastalardan oluşan bu dünya, tören sona erdiğinde tam bir çöplüğe dönüşüyor, fareler de üçüncü mekâm temizlemek günleri alıyordu. Resme de ara sıra yönelen Leonardo, bu dönemde mutfaktan geri durmuyor; tirbuşondan çatalın üçüncü dişine, daha sonra Rus bilim insanı Sikorsky'ye ilham verecek, ocaaktaki sıcak havayı yatay pervaneyle hızla yükseltme projesi dâhil, pek çok şey çiziyor.

İnsanlar gelecekte ayçiçeği yağı kuyruklarında birbirini ezmesin diye zeytinyağındaki taş baskınını da geliştirilmiş versiyonlarını çiziyordu. Leonardo'nun çalınıklarından yorulan Ludovico, onu Santa Maria delle Grazie Kilisesine yollamış, bir iki yıl kafasını dinlerken orada da mutfak ve resmi karıştıran Leonardo, boş duvarda yine yemek üzerine bir şaheserini "İsa'nın Son Akşam Yemeği" tablosunu tamamlamıştı.

Aslında bir İngiliz soylusu olan ve kumar oynamaktan yemek yemeye vakit bulamadığı için ekmeç dilimleri arasında soğuk yiyecekler tüketen Earl of Sandwich'e unvanını kaptırsa da sandviç de yine Leonardo'nun icadı. Hani ilk görevinde tabak süslerken işçilerden dayak yemişti ya... Ludovico'nun yanına gitmeden önce yemekle ilgili hazırladıkları arasında iki ekmeç dilimi ve kızarmış etten oluşan pratik yiyeceğin yanı sıra sandviçin babası da Leonardo da Vinci.

Yemek ve yemek kültürü, uygarlıkları değiştirmiş. Tabii iktidarlarda da. Biri yiyecek baki, kiryamet de oradan kopunca, tarih yiyenlerin ve yiyeceklerin öyküsü olarak şekillenmiş. Kafasını hayata ve bilime yoran herkes, yemek ve yemek kültürüne bir şeyler eklemiştir. En derin izleri bırakan da bugün 570'inci yaş gününü kutladığımız Leonardo, büyük her.

Her spagetti yiyişinizde, çatalın üçüncü dişine baktığınızda, ayçiçeği yağı kuyruklarına aklınızı baktığınızda Leonardo'yu ve onun yaratıcı zekasını hatırlayın. Bugün zeytinyağı yiyebiliyor ve basma da fristan giyebiliyorsanız zeytine Leonardo da Vinci'nin katkısı unutmayın!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

İş Sanat KAFA'sı

İŞ SANAT'TA VENEZUELA RÜZGARİ

Dünya çapındaki konserleriyle dikkat çeken, **Venezuela Simon Bolivar Senfoni Orkestrası** verecekleri iki konserle uzun bir aradan sonra seyircisiyle İş Sanat'ta buluşmaya hazırlanıyor. Orkestra şefi **Christian Vasquez** yönetiminde gerçekleştirilecek ilk konserin solisti genç çellisti **Poyraz Baltacıgil** olacak. Konser, **6 Nisan Çarşamba**, saat **20.30**'da İş Kuleleri Salonu'nda gerçekleştirilecek. Konserde, Antonin Dvořák'ın *Sin Miori Çello Konçertosu* ve Sergey Prokofyev'in 5. Senfonisi seslendirilecek. 7 Nisan'daki ikinci konserte ise orkestra, Amerika kıtası bestecilerinin eserlerinden oluşan bir repertuvarla izleyicilerin karşısında olacak. Konserin ilk bölümünde orkestrayı **Andrés David Ascanio** yönetecek. **Christian Vasquez**'in batonunda gerçekleştirilecek konserin ikinci bölümünde, Leonard Bernstein'in ölümsüz eseri "Batu Yakasının Hikayesi" müzikalinin orkestraya uyarlanan senfonik dansları seslendirilecek. Konser, **7 Nisan Perşembe**, saat **20.30**'da İş Kuleleri Salonu'nda gerçekleştirilecek. Konserlerin biletleri İş Kuleleri Salonu ana gişe ve tüm Biletix satış noktalarından temin edilebilir.

MILLİ REASÜRANS ODA ORKESTRASI'NDAN YENİ KONSER

İş Sanat ve Millî Reasürans İş Birliğinde gerçekleştirilen Millî Reasürans Oda Orkestrası'nın konseri İş Sanat'ın YouTube kanalında klasik müzik severlerle buluşacak. Orkestra şefi **Hakan Sensoy** yönetimindeki konserin solisti **Sonat Sözer** (flüt) olacak. Antonio Vivaldi, Gabriel Fauré, Arthur Barbosa'nın eserlerinden oluşan bir repertuvarın yer aldığı konser, ilk gösterim tarihi **13 Nisan Çarşamba** saat **20.30**'den itibaren İş Sanat'ın YouTube kanalında ücretsiz izlenebilir.

NEZİHE MERİÇ HİKAYELERİ MÜZİKLE BULUŞUYOR

Edebiyatın müzikle bir arayageldiği dinletilerde bu ay **Nezihe Meriç** hikâyeleri yer alacak. **25 Nisan Pazartesi**, 20.30'da İş Sanat'ın YouTube kanalında yayınlanacak **"Yeşil, dalga dalga göğeleniyor..."** başlıklı dinletide, "Çalgıcı", "Bazıları", "Kapalı Dyku-1", "İsmin", "Sepetli Kadın" hikâyeleri, eski bir radyo kayıt stüdyosunun canlandırıldığı sahne düzeninde sunuluyor. Atilla Birkiye'nin düzenlediği, müzik yönetmenliğini Serdar Yalçın'ın üstlendiği, Mehmet Birkiye'nin sahneye uyguladığı dinletiyi **Tilbe Saran, Metin Belgin, Bülent Emin Yazar, Hakan Çerçek, Aslı Yılmaz** seslendirirken, **Seda Subaşı** (keman) ve **Şemsa İdril Ural** (çello) eşlik edecek. Etkinlik, ilk gösterim tarihinden itibaren İş Sanat'ın YouTube kanalından izlenebilir.

"ÇOCUKKEN BÜYÜDÜM BEN" VIDEO DİZİSİ YENİ KONUSKULARINI AĞIRLIYOR

İş Sanat'ın video serisi **Çocukken Büyüdüm Ben** yeni bölümleriyle devam ediyor. Terzi Mahmut Bey ve dükkânına gelen kukla insan'ın günlük hayat hakkındaki sohbetlerine yavaş yavaş kasabanın diğer kukla ve insanlarının da katıldığı eğlence dolu seri, izleyenlere bireylerin varoluş farklılıklarına rağmen birlikte yaşayabildikleri, sevince ve hüznü paylaşılabildikleri bir dünyaya tanıklık etme imkânı sunuyor. Semaver Kumpanyası'nın İş Sanat için hazırladığı "Çocukken Büyüdüm Ben", 3 ve 17 Nisan Pazar, saat 15.00'te İş Sanat'ın YouTube kanalında izlenebilir.

HABİP AYDOĞDU'NUN "KIRMIZI YİNE KIRMIZI" SERGİSİNİ KAÇIRMAYIN

Yaşama ve toplumsal olaylarla olan ilişkisini her zaman canlı tutan **Habip Aydoğdu**, Türkiye İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi içerisinde yer alan İş Sanat Ankara Sanat Galerisi'nde **20 Nisan**'da "Kırmızı Yine Kırmızı" başlıklı sergisiyle sanatseverlerle buluşuyor. Sergide, kendi özgün dilini yaratan bir sanatçı olarak dikkat çeken Habip Aydoğdu'nun 40 yıllık sanat yaşamı 10'ar yıllık dönemlerle gözler önüne seriliyor. Sanatçının eserleri 1970'ler Yaşam Kavgası, 1980'ler Uçan Düş, 1990'lar Az Olanla Düşündürmek/Kırmızının İktidarı, 2000'ler Modernizmin İzinde/Kurbanadlarıyla ve ressamın sanatsal dönüşümünü izleme şansını yaratacak bir düzenle sergileniyor. Sergi 30 Temmuz 2022 tarihine kadar Ankara Ulus'taki Türkiye İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi'nin üçüncü katında yer alan İş Sanat Ankara Sanat Galerisi'nde gezilebilir.

YALÇIN GÖKÇEBAĞ RETROSPEKTİF SERGİSİYLE KİBELE SANAT GALERİSİ'NDE

İş Sanat Kibele Sanat Galerisi, **27 Nisan**'dan itibaren

"Anadolu'nun Ressamı" olarak tanınan **Yalçın Gökçebağ**'ın sergisine ev sahipliği yapıyor. Sergide sanatçının farklı dönemlerine ait eserleri yer alıyor. Öğretmenlik yaptığı yıllarda Anadolu yaşamını, insanını ve doğasını gözlemleme imkânı bulan

Gökçebağ, tank olduğu doğal güzellikleri özümseyerek tuvalleri aracılığıyla bizleri büyüli bir yolculuğa çıkarıyor. 64 yıllık sanat hayatı boyunca ürettiği eserlerinde artık kaybolmakta olan kırsal yaşamın gücüne bizi taşıyor. Kültür bir miras olarak kışkırlara emanet ediyor.

vazgeçmem senden

Şunu çok iyi biliyoruz ki hiçbirimiz başarısız olmak istemiyoruz, o hâlde aşağıda tane tane anlatacağım kişilerden uzak durun, başarı koşarak size gelir...

Etrafımızdaki onlarca insanla birlikte yaşamaya çalışıyoruz. "İnsanlarla hiç ilgilenmiyorum" diyenin etrafında 20 kişi garanti; "sevmiyorum" diye yapıp yapıp, vıcık vıcık ilişkiler" diyenin kışının dibinde en az beşaklı vereni, akıl alanı/fikir vereni, ağlayana gülünü... Yani کسی insanlardan kurtuluş yok; patronu sevmeden şefi seveceksin, bacanağı sevmeden kayınçoyu seveceksin, dekani sevmeden dersine giren hocayı seveceksin, taksiciyi sevmeden minibüs şoförünü seveceksin, yani illaki birilerine değeceksin bu gelir geçer hayatla.

Ana fikir ise hep aynı: Başarılı insanları kurtarıp alıp "onun gibi olam, şu etrafımdaki kuru kalabalıktan sıyrılcam."

Fikir güzel de o örnek abimizin ya da hanımefendinin etrafını bir bilsen...

Başkalarının ve özellikle başarılı insanların alışkanlıklarını kopyalayınca gerçekten başarılı olacağınızı düşünüyorsanız fena hâlde yanılıyorsunuz. Eğer durum bu kadar basit olsaydı, başarı çok kolaydı. Sade suya papara kitaplardan öğrenebileceğiniz başarılı olmayı, ne şahane olurdu. "100 Başarılı İnsan" kitabını okuyup, ezizlettiğim geçmiş 75 yılı sezik sayfada özetleyip, "Ne finalde zengin oldu..." yazmak olmuyor işte. Elbette başarılı insanlar gıpta, heyecan ve merakla takip etmekte, yaptıklarını yapmaya çalışmak, yapmadıklarını yapmamak veya o günlerde yapamadıklarını yapmak işe yarayabilir, buna şüphe yok. Ama ben size bu yazıda, başarılı insanların izinden gitmeyi değil, başarısızların izinden gitmemeyi anlatacağım. Çünkü emniyet olun, başarısız insanların kötü alışkanlıklarından kaçınarak başarılı olmak çok daha akla yatkın ve garantidir. Öncelikle etrafınıza bakın ve başarılı bir insan gördünüz mü bunu düşünün; başanı göreceksiniz. 17 tane oto yıkama açmış bir girişimci abimiz de başarılıdır ki kesin dahaiyi kazanıyordur, üç üniversite bitirmiş bir akademisyen veya araştırmacı doktor da başarılıdır.

Burada ölü kendimiz, liseyi bitirmiyorsanız üç üniversite bitiremezsiniz, hızla o odanınuzdan uzaklaşın, "ben bunu başardım" dediginiz konuya odaklanın. Başarıda tek kriteriniz "para" ise olaylar oralarda epey sıkışık, onun için bir başanı yükünüze gerek de olmayabiliyorduran zaman. Bir numaralı kural çok basit: **Başarısız olmanın kaçınılmazı, işte bu kadar kolay. Sizi başarısız, mutsuz, parassız, şışman, aptal, sıkıntılı, zayıf, bezgin, dalgın, uykusuz, keyifsiz hayatınızda olumsuzluğa sürükleyen şeyleri araştırıp, tespit edip, hayatınızdan derhâl çıkarmak, kolay mı? Asla değil ama bir gereklik, hayat o kadar kısa ki 40 yaşına geldiğinizde 60 yaşına gelmeniz saniyeler sürüyor, üzgünüm. Çok basit bir yöntem önereyim, "kay yaz, kaçtımız kaldı?" bunu düşünün yeter...**

Başarısız olmamak için kendinizi başlamakla yüzleşmeye, sonra etrafı ilgilendirin. Okumayı pek sevmeyeniz? O yüzden başan hikayelerini okuruz ama asıl okunması gereken bence başarısız insanlar... Onları suratlarına bakıp okumalısınız, neden oralarda, neden başarısız olmuşlar, neden etraflarında kara bulutlar fırtınalar, çukurlar, karadehizler var, bunu öğrenmeliyiz.

Başarılı insan hikayelerinde öğrenir ki adamımız sabah erken kalkmaktadır, iki yumurta yemektir, soğuk duş almaktadır, 30 barfiks çekmektedir, gece 11'de yatağına girmektedir, hep sol tarafına yatmaktadır, sabah uyanınca bir tane kışık zencefil alıp ağsıma kadar aç durmaktadır vs. vs. vs. Öğrenmek etkiyleyici ama sabahki bir tane kışık zencefil değil 2.8 milyar dolarlık servetin nedeni, emimin başka sebepleri...

erişilebilir zencefil ve sol tarafa yatmak, gerisini Allah'a bırakırım. Derhâl ve hızla "Bill Gates gibi ilersem parayı bulurum" düşüncesini zihninizden uzaklaştıralım, şunu çok iyi biliyoruz ki hiçbirimiz başarısız olmak istemiyoruz, o hâlde aşağıda tane tane anlatacağım kişilerden uzakdurun, başarı koşarak size gelir:

1. Dikkatleri dağıtık kişilerden ısrarla uzaklaşın. Daldan dala atlayan zekânın büyüleyici, pratikçekâ olduğu, çok acayip cin fikirli olduğu mavalları unuttun. O arkadaşda "hayırlı işler" deyin vekirışırkını. Ne istediğini karar verememiş kişiler size ancak saniyelik fikirler verir, zira kendisi de az sonra başka bir fikrin peşinden gidecektir, hızla kaçın.

2. Sadece yapacaklarını konuşan tiplerin uygulamaları hep şüphelidir. "Ben maraton koşacağım" lafını hep bir yerlerde duyuyorum, koşanı görmedim. Lafı var, sözü ediliyor, icraat yok. "Yurt dışına yerleşiyorum..." Öyle bir plan anlatabilir ki "yanında beni de götürsün" dersiniz ama kimse

hudutlardan dışarı çıkmaz. Bir şeyler hakkında konuşan ama yapmayan kişilerden hızla uzaklaşın. Onlar sadece planlar, yapılabilecek şeyler söyler. "Yapacağım" hep lafta kalır, hayat o arada akar gider.

3. Zaten kaybetmiş, kaybetme hikayesi anlatanlarla muhabbeti derhâl ama derhâl kesin. "Kaybetme" diye bir şey yok. "Yağmur yağıyor, sağ da yeni yaptırdım", uzaklaşın. "İşin yoksa şimdi işe git", derhâl uzaklaşın. "Ninem köyden geliyor, sinir içindeyim", uzaklaşın. Hayatın her kademesine, her anına, her olaya veya kişiye "nefret" dolu insanlardan uzaklaşın... Dönüp "ne oldu acaba" diye bakmayın bile...

4. İşini iyi yapan birini, size işkâyet eden biriyle karşılaştırsanız adamlarınız sıkışsın ve oradan uzaklaşın. "Yağmur yağıyor, sağ da yeni yaptırdım", uzaklaşın. "İşin yoksa şimdi işe git", derhâl uzaklaşın. "Ninem köyden geliyor, sinir içindeyim", uzaklaşın. Hayatın her kademesine, her anına, her olaya veya kişiye "nefret" dolu insanlardan uzaklaşın... Dönüp "ne oldu acaba" diye bakmayın bile...

5. Erteleyenlerden, "haftaya çözüyorum" insanlarından, ertelemeğin faydasını zerre görmemiş ama alışkanlıklar edinmiş kişilerden kaçın. "Bana iki gün ver" diye ne yarım saat vermeyim, "10 gün öldür" dediyim ve kaçtım. O işten de o insandan da hayır gelmez. Muhtemelen iki gündeyince sonucu alacağınız bir işi ertelemek size başarı getirmeye kaçın...

6. Başarısız insanlardan kaçınıyoruz ya bunlar "hadi ben kaçtım" dediginizi bile dinlemeyen, sadece kendilerini dinleyenler. Herkes en haklı kendisi olsun ister de o kadar da değil, arada birileri de haklı olabilir. Ama bu arkadaşlardan "haklısın" duymasınız, derhâl uyarın oralardan. Kimseyi önemsemeyen, kimse için değeri veremeyen, yanlış ve hata başkasındadır ve öyle güzel anlatılır ki ikna olursunuz, sadece kendini dinleyen tiplerden uzaklaşın, hatta aynı kaldırımda dahi yürümeyin.

7. Tembellerden kesinlikle uzak durun. Bunlar ertelemez bile. Çünkü hiç eyleme geçmeyi düşünmezler. Bu tiplerden vatana millete ve size hayır gelmez, çok uzatmadın yazayım, kaçın kurtarm kendinizi. Tembel kişi herhangisi bir şeyi merak edip denemek istemez, merak olmayınca başarı gelmez, kendilerine iyi şanslar dilediğine kaçın...

8. Eve en önemli madde; bu kişiler öğrenmez, öğrenmek istemez, kitap okumaz, merak etmez, ilgilmez, heyecan duymaz, "nasıl olur, nasıl yapılır" öğrenmek için çaba harcamazlar, derhâl bunları yanından uzaklaşın... Öğrenmeye kapalı kişilerden birer başarı yüküsü vermesini beklemeyin, derhâl tabanları yağlayın.

Vazgeçmem senden, başarı koşarak size gelir...

köz

Gün olur, diner yüreğin acısı ya da öyle sanılır. Derken güneşi daha önce hakkıyla paylaşılmış bir yaz çıkagelir ya da bir densiz bilmeden bastırır yaraya. Unutmak öyle kolay mı? Hep kanaya kanaya...

İncitmek ile öldürmek denk düşünce zihinde, kendini yer bitirir insan. Önce yıkım, onca talan, onca zulüm yetmezmiş gibi nefesin yüküne bir de maziye ekler. Üzümek üvey evladidir aşkların, hep sırasını bekler. Daha dün elini tuttum, sıcaktı. Bir kez ona değen ne varsa onunmuş gibi. Kırk yıldır yürüdüğüm sokaklar, ellerim, çok eskiden ezberlediğim şarkılar... Anından geçen gökyüzü bir de. Hâlim darımadı man, yalnızlık nöbet gibi tıttıyör üstümde. Dehşetli bir şiir başlar biraızdan ve yüzüme haykırır son sözü. Fütursuzca saçılır düşünceler geceye, başboş kalır hatıralar. Oysa her ayrılık olağandır ve son derece ciddidir cesetlerin yüzü. Üzerine düşündüğünde ölüm morfin misali dindirir insanı, bütünü korkular aşktan. Mezarlığa nazır gelince yaşamak bal gibi yeter çünkü. Duvarlarını hiç hatırlamadığı odanın kokusu asılınca boynuna, fena. Artık miadını doldurmuş tüm acılar dama... Yeniden öğrenilir bütün bilenenler ya da değişir zihindeki biçimleri. Paylaştıkça büyür aldandış, konuştukça eksilir haklılık. Vazgeçilenler durmadan bıcaklar seçimleri.

Eskiden Haydarpaşa'dan kalkan trenler çoktan kararmıştı. Bilmem kaç kez yolunmuştu ağaçların yaprakları. Haliç'te saçtan beter beyazlamış sularla sarhoş olurduk akşamları. Hep aynı mezeleri söylemenin mutluluğu başka. Gülüşünün parıldayışı şarkılar arasında. Pazar sanılan cumartesiler gibi güldürdü yüzümü. Sonra gecenin canını yitirmiş sessizliğinde renkler bir bir yenilirdi. Şehir altımızdan kayıp giderdi. Gözlerinin şafağında çiğ gibi düşerdi mutluluk yastığa. Son buruşmalarıydı çarşafların. İzler kazırdık vücudumuza. **Gece bekçileri, nöbetçi yıldızlar, katil sonbahar... Bıcaklı oğullar kalbim. Bir gölgenin yerine başka bir gölgeyi kayması kolay. Gerçekler öyle mi? Yeniden dirlensek bir uykuda, akşamüstü karşılaşırsız Kaşgulu'nda.** Tanrı kaderimizi görmeden gelirken topraktan uyanır türbelerin kemikleri. Sırrını yitirmiş aynalarda kaybolur geçmiştik, atılı her suçtan aklanırım. İhtimali, bitemeyen yorgunluğumu bağışlar. Fırsat bir fırsat, yaşanmayan zamanı yaşayarak içi avuçlarına saklıyorum. Rüyanın horozu tetiktedir, yavaş yavaş gerinir hüzün huzurumuzda. Bir kez daha yığbader aşk. Durmadan ertelediğimiz sabahlarda buluruz kendimizi. İşler gider ve biraz da yaşama hevesi. Yakışır dururuz soysuz rükişlülere. Ne yapalım, insan düşüncesinin değil korkularının kölesi, Onun da acımayan yeli.

yoksulluk hâli. Yitirmek her dilde aynı kanar. Dudaklarımızdan yayıldı bu kızılık üstümüze. Deniz geziniyordu sahilde. Üstüne fazlaca düşen bir-ayla kırılanmış gece. Yerler beyaz örtüsünden donmuştu, martı çığlıkları göğü boydan boya yırtıyordu. Kalamış'a sığınmışım ben. Biteviye kanarken sözlerin jilet kesigi, hayırlı bir ölüm bekliyordum mahallelerde. Oysa sıcaktı kar çiçeklerinin yürekleri. Gelecek kaygısı fırtına gibi esiyordu çatlarda. Herkes hayatı kendine çektiyordum.

Köşebağları tutulmuş, barut kokusu adamaklı sınımtı elimize. Çantamızda haince katledilmiş kuş sürüsü, gümüşmüslü isli gecelerin çapakları... Biz buradan sağ çıkamazdık. Fena hâlde hâlsizdi şehrimizin sokakları. Gökyüzü azgın azgın akarken üstümüzde, kağık düşürümüzü açp çiçekler düşürdük. Onu ben hece hece topladım okuduğum şiirlerden. Yağmalandıkça güçlendi suskunluklarımız. Ne yazık, uslanmıyor çocukluğundan getirdiğim duygu kaçığı. Korkunç bir son için eğildi başımız. Mesafeyle bilendi sabrımızın gıyofin biçığı. Üzerimizde karanlık indan ezilmiş gecelerin kırs suskunluğu. Tıttı, ara mıza beklenili sözcükler ördü. İçimde devleşiverdi senelerin yorgunluğu. Bir kazıma bir kurek kendini hasretime gömdü.

Her şey unutulur, her şey bilir. Postaneler yıkılır, imanlar yakılır, atılır köprüler. Gelecek, zamanın üstünde öylece salınır. Tanımını yitirir heves. Belki de kalp zihne biraz alnır. Gün olur, diner yüreğin acısı ya da öyle sanılır. Derken güneşi daha önce hakkıyla paylaşılmış bir yaz çıkagelir ya da bir densiz bilmeden bastırır yaraya. Unutmak öyle kolay mı? Hep kanaya kanaya... Kalkar kederin kabuğu, mutsuzluk kusar gızını. Geriye giden yolları ne kadar yakarsan yak, hatıralar sürer sevda lınını; dudaktan kalınca öpülmüş şiirler söz gelimi. Kaybımız çok acı, böyle yaşanmıyor çünkü zamane aşkları. El ele ezilmiş sokaklar, masası detayıyla ezberlenmiş meyhane masaları, boşalmış kadehler, kaderin gözyaşları... Sadece suya konulan buz, hiç binilemeyen martı, Ferdi Özbeğen, beyaz leblebi... Bu tarif iş yasa yaşlanıp deneceğiz yine. Dermannı derdinden alan, çizim çizile söken teologlar gibi. Fillerin düşüeri çekiliyor baksanza. Bizim de mızamzdan çekektirecek hayat. Mısıl, "Mazot," diyeceğiz, "yirmi lirayı çoktan geçti." Asgari ücretle kaç simit almalibecğini hesaplayacağız. Karmımız doyacak belki çok şükür, yine de açın hâliinden anlayacağız. Küfendi alnımızın teri. Emeğin büsbütün eskimesi bu. Şimdi üzüntüleri anlatmanın ne

**Yalnız bende değil
bu yoksulluk hâli.
Yitirmek her dilde
aynı kanar.**

3n-1 Yazar

Ahmet BÜKE

1) Sizi daha iyi tanıyabilmek için hangi kitabınızı okumalısınız? **Neden?**

Delî İbram Divanı'nı öneririm. 50 yaşındayım, neredeyse 40 yıllık sıkı okurum ve 2000 yılından beri yazıyorum. Bütün okur-yazar ömrümün birikimi aslında bu kitap.

2) Bu zamana kadar aldığınız en çirkin eleştiriyi neydi? Bu eleştiriyi sizi nasıl etkiledi? Bir edebiyat eleştirisi değildi, çirkin de sayılmaz ama çok tuhaftı. "İnsan Oktay'ın taklidi" diye yazmışlar. :) Güldüm geçtim tabii.

3) Kendi hayatınızdaki yansımaların, satırlarınızla başkalarına ulaşıyor olması ve yine başkaları tarafından okunduğunuzu bilmek size nasıl hissettiriyor?

Hoşuma gidiyor. Çünkü hikâyelerini yazdığım kimi karakterler ve mekânları artık yok. Ben yazmasam kaybolup gideceklerti. Yazdığım için yine yitilebilir. Ama olsun. İradenin iyimserliği hakkımı kullanıyorum.

4) Kitaplarınızdan hangisi beklediğiniz ilgiyi görmedi? Size bunu düşündüren nedir? *Cazibe İstasyonu.* Bence denemeye en açık kitabımdı ama okuruma biraz tuhaf geldi sanırım.

5) "Şimdiki aklım olsa daha iyi yazardım" dediğiniz bir eseriniz var mı? Varsa neden bu sefer farklı olurdu? *İzmir Postası'nın Adamları* öykü kitabımdaki bir öyküyü roman olarak yazmak isterdim.

6) Yaşayıp görerek yazmayı mı yoksa düşleyerek yazmayı mı önemiyorsunuz? **Neden?** Çalışarak. Yazarlık daha çok zanaatçılığa benzer bana göre. Çok çalışmak, ustaları sevmek ve onları aşmaya çalışmak işidir aynı zamanda.

7) Sizi yazmaya iten dürtü nedir?

Hikâye anlatma isteği. Dünyanın hikâyeleri üzerinden yürüdüğünü düşünüyorum. Hikâyesiz bir edebiyatı kendime uzak buluyorum.

Fotoğraf: Biral Özmez

8) Kitaplarınızda size şans getirdiğine inanıldığınız, yalnızca sizin bildiğiniz bir simge var mı? Varsa nedir? Kumru. Hemen her kitabımda var galiba.

Yazarlık daha çok zanaatçılığa benzer bana göre. Çok çalışmak, ustaları sevmek ve onları aşmaya çalışmak işidir aynı zamanda.

9) Okuyucularımıza kitaplarınızdan hangisini tavsiye edersiniz? **Neden?** İlk kitabım *İzmir Postası'nın Adamları* ve son kitabım *Delî İbram Divanı'nı* arka arkaya okumalarını isterim. Yolculuğumu görmeleri için ilginç olacaktır.

10) Sohbetimizi, sevdiğiniz bir yazarın size güç veren satırlarıyla bitirseniz, nasıl bitiririz? "Karamsarlık romantik bir tutkudur, iyimserlik

Bana soru sor

Bir şeyler yaz...

1. Ailene söylediğiniz ilk yalan neydi?

2. Evde tek başına kaldığında ne yaparsın?

3. İlk öpüştüğün kişi kimdi?

4. Hangi ünlünün gizli hayranısın?

5. Sevdiğin bir dostuna büyük bir kazık attığın oldu mu?

6. İnsanlarla ilgili en çok neyi merak edersin?

7. Bir kere yalanını yakaladığın kişiye bir daha güvenir misin?

8. Rahatsız olduğun hâlde bir türlü vazgeçemediğin huyun ne?

9. DM'den yürürken ilk attığın mesaj ne olur?

10. Unutamadığın bir hayal kırıklığı var mı?

11. İnsanların ilk olarak neresine bakarsın?

12. En yakın arkadaşının hangi özelliği sende olsun istersin?

13. Şu ara asla dinlemekten bıkmadığın şarkı hangisi?

14. Sosyal medyada takip etmediğin hâlde stalkladığın kişi kim?

15. Okumadığın ama okumuş gibi yaptığın bir kitap var mı?

16. Telefonunda en çok kullandığın dört uygulamane?

17. İnsanüstü bir özelliğin olsa bu ne olsun isterdin?

18. Paramı boş yere harcadığın şey nedir?

19. Belli etmesen de en çok neyi yargıyorsın?

20. Herkesle paylaşmak istediğin bir motivasyon sözün var mı?

Zeki Kayahan Coşkun

eyvah covid oldum!

Test sonucunu beklemek için eve kapandım. İzole etmişim bile kendimi. Beklerken öksürmeye, öksürürken halsizleşmeye başladım. Tüm bunlar, psikolojik belirtiler olabilir miydi?

Her şey boğazımda ufak bir yanmayla başladı. İyimsir olmaya çalıştım. Soğuk içtiğim içindir... Mevsimsel olabilir. Once radyoda Atilla Sırdar'ın, ardından Güçlü Mete'nin WhatsApp grubumuza, COVID pozitif olduklarını duyuran mesajlarını göndermesiyle, boğazımdaki yanmanın şiddeti de arttı. En yakın hastaneye test yaptırmaya gidince COVID testinin de değişime uğradığını gördüm. Daha önce seyahatler için defalarca yaptığım test artık ikiye ayrılmıştı. "Ekspres hizmetalin, sonucunuza üç saatte öğrenin" yazıları ve ayıklı reklam panolarıyla dolmuş hastanenin her yanı. Bir de normal, sekiz on saat beklenen test var. "İki test yöntemi de aynı mı?" dedim. "Aynı," dediler. Ekspres olan 450, normal olan 270 liraydı. Açıkçası ne acelem vardı ne de bu pazarlama tuzağına düşecek metelim. Test sonucunu beklemek için eve kapandım. İzole etmişim bile kendimi. Beklerken öksürmeye, öksürürken halsizleşmeye başladım. Tüm bunlar, psikolojik belirtiler olabilir miydi? Sonuçların etkisine dair SMS geldi... SMS'teki linke tıkladım. Pozitifim.

İnsan böyle bir durumda hemen "nereden aldım virüsü acaba?" diye düşünmeye başlıyor. Ne faydası olacaksa... Zaten asla sorunun net yanıtını da bulamıyordunuz. Test sonucumun pozitif olduğunu, bir süre radyo programlarımda olamayacağımı belirten bir tweet paylaştım. Başından beri Twitter'da gözlemlediğim COVID olana aşırı şefkat, hafif acıma, bol rt daha bol fav bana da oldu. İlyesceksin, bırıkmı kendine, kekik yağı, otlatıcaksın bunu da bol su iç, kekik yağı, taze meyve-sebze tüket, vitaminlerini aksamda, kekik yağı, kekik çay çorbası mutlaka iç, moraliyi yüksek tut, kekik yağı mesajları yağırdı...

Durum bu kadar vahim miydi gerçekten? Ve ey kekik yağı, sana ne oluyordu? Gelen mesajları pürdükat okurken, telefonlarım çalıyor; eş dost, akraba moral motivasyon, destek adına ne varsa yağırdıyordu.

Hepsine minnettarım. Kendimi hiç yalnız hissetmedim. Biz birbirimize ilaç tavsiye etmeyi severiz. Eczanede çalıştığım, çiraklık yaptığım yıllarda boş ilaç kutusuyla gelip "komşuma iyi gelmiş, bana da bundan" diyenler hâlâ mevcudiyetini sürdürüyor. Tek farkı WhatsApp'tan, Twitter'dan gönderiyorlar önerilerini. Balık yağına, Quercetinler, bitki ekstraktları, D vitaminini, akrabama iyi geldiler! havada uçuyordu.

Derken Sağlık Bakanlığından aradılar. Durumumu sordular, nasıl hissettiğimi, ilk belirtilerin ne olduğunu vs. Ardından görevli "İlaç ister misiniz?" dedi. Bir hasta olarak ilk defa böyle bir soruyla karşılaşınca ne diyeceğimi şaşırdım. "İstemeli miyim?" diye sordum.

Ne bileyim, ya o an istemem sonradan isteyecek olur ve bulamazsam, elimin altında dursa fena mı olur? Doktora gidip boğazım ağrıyor dedim, muayene edersem, ilaç ister misiniz? dedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

aldım. "Siz bilirsiniz," deyince görevli, son anda "Evet, ilaç istiyorum," dedim. Sanki yarışmanın son saniyesinde butona basıp doğru yanıtı vermişim gibi kvançla doluydum. "65 yaş üstü, kronik sorunları olan hastalar için gönderebiliyoruz ilaçları, size gönderemeyiz," dedi görevli...

Arkadaşım; Maraş dondurmacısı mısın, Sağlık Bakanlığı görevlisi misin? Ne öyle uzatıp uzatıp çekiyorsun ilacı...

Demeyi, didişmeyi çok isterdim ama halsizliğim gitkçe artıyordu. "Tamam," dedim geçtim bu aşamayı da... Uyumak istiyordum. Ama uyuysam, 38.2'yi gösteren ateşim dahada artar ve uyku tatlı gelir, müdahale edemeyişim? Her dört saatte bir ateş düşürücü alıp, eklem yerlerime ve koltuk altına soğuk suyla kompres yapararak ateşi kontrol altına almaya başardım.

Daha büyük bir sorunum vardı. Baş ağrısı... Migren hastasıyım ve 100 üzerinden 100 puanlık kursursuza ağrılarla yaşıyordum, işimi yapıp, yazdım, çizdim, yazımlara çıktım ama bu başkaydı. 100 üzerinden, 5.000 ağrıyırdı başım.

Çeyreği, yarsa değil başımı içi milim boşluk kalmadan ağrı doluydu. Kafamı duvarlara sürüp kıvılcımlar çıkarmak, şu güzide günlerde zor anlar yaşayan sanayi sektörüne katılacak bulunmak istiyordum. Dayanılır gibi değildi. Hastaneye yatısam iyi olacaktı. Sekiz dokuz hastaneyi arasam da tüm yatakların COVID hastalarıyla dolu olduğunu, yerleri kalmadığını söylediler. Beni, migrenimi çok iyi tanıyan nöroloji profesörü Yeşim Beckmann'a her an ulaşabilemek ne büyük kütüf. Hocam sağ olsun, doğru yönlendirerek ağrımı yok etti.

Artık normal bir grip/nezle hastasıydım. Burnumu çekiyor, öksürüyor, tıksırıyordum. Oh bel Sonra çok sevdiğim bir arkadaşım "Ne olur sumak çayı yap kendine. Göğüs hastalıkları doktoru var tanıdığım, o bile kullandı. Bak ne olur?" önerisini bulund.

He dedim geçtim. Ben tıbbın hastasıyım. Lakin aklımda bir yerde sürekli "sumak çayı" fikri dolaşıp duruyor. Tamam, göğüs hastalıkları doktoru da... Aşı karşıtı doktor da var. Ama arkadaşım da rasyonel biri, aşı karşıtı doktora tavolmaz. Tükürde de dediği gibi, "Bu fikri başımdan atabilirim..."

Evlere servis yapan aktarı aradım dayanamayıp. Sumak çayı sordum. "Ne için kullanacaksınız?" dedi, "COVID semptomları için," dedim. "Sumak var, alıp çayını siz yapıyorsunuz... Yanında da polen, bal karışımıyla kudret narı, palamutbükü tavsiye ediyoruz," deyince, bana bir gülme geldi.

"Kim olarak tavsiye ediyorsunuz?"

"Aktarlar olarak."

"Çok aktardınız ama!"

"Nasıl?"

"Yani hepsi bir arada dokunmasın. Ben bir kendi aktarmaya sorayım, sonra sizi arayım."

Ne demiştim?

Ben tıbbın hastasıyım.

"tiyatrodur,
iyidir"

Erkan Can

"harika
şeyler
listesi"

bu liste başka liste

Bu oyun tek kişi başlıyor ama asla tek kişi devam etmiyor. Hatta salona girer girmez siz de oyunun bir parçası oluyorsunuz. Talimhane'nin yeni oyunu, izlerken çok keyif aldığım Harika Şeyler Listesi'ni oyuncu Bora Akbaş'la konuştum.

Bize biraz oyundan bahseder misiniz? Ne anlatıyor "Harika Şeyler Listesi"?

Annesi depresyona girmiş yedi yaşındaki bir çocuğun hikâyesi bu. Bir liste oluşturarak, derin depresyonla mücadele eden annesinin yaşaması için güzel sebepler yaratmaya çalışıyor. Oyunda, bu listenin o çocuk yetişkin biri olduğunda hayatını nasıl etkilediğini izliyoruz.

Nasıl kesişti yolunuz oyunla?

Aslında yılan hikâyesi gibi bir şey oldu. Bu oyunu dört sene önce okumuştum. İlk okuduğunda çok etkilendim. Yönetmen Lerzan Pamir de oyunu okuduğunda etkilenmiş. Sonra araya pandemi ve başka projeler girdi. Yeşilçam dizisi setindeyken tekrar konuştuk. "Bu oyunu sahneye koymak istiyorum, yapar mısın?" dedi. "Hâlâ yapmamış olmamız mucize" diyerek kabul ettim.

Performansınız ve izleyicilerle uyumunuz şahanel Hem ilk tek kişilik oyununuz hem de ilk defa interaktif bir deneyim içinde oldunuz. Nasıl bir his, endişeleriniz oldu mu?

İnteraktiflikten korkuyordum çünkü sosyal biriyim. Bana boş bir oda versinler, biraz insan gelsin, ben konuşup anlatırım. Bu kısmı kolay ama, tek başına oyun oynamak zor, çok korkuyordum. Tek kişilik başarılı oyunlar izledim ama hepsinde ana tema tek başına oyun oynayan oyuncu ve onun başarısı oluyordu. "Acaba ben bunu yapabilecek miyim? Kendime bir beden büyük görevi yüklemeye mi çalışıyorum?" diye düşündüğüm zamanlar oldu. Seyirciyle birlikte oynamak, tek kişilik bir oyunun anlatı üzerine kurulu olması... bunların hepsi benim için yeni ve çok deneyimlemek istediğim bir şeydi. İlk oyunda seyirciyle buluşunca bir rahatlama yaşadım ve konu kapandı. Tek kişilik oyun ama tek başına gibi hissetmiyorum.

Oyun, seyircilerle oynanıyor. Provalarda zorlandınız mı?

İki ayık bir prova süreci yaşadık. Oyunun en zor şeyi ezberledi açıklası. Ardışık olmayan birbirinden bağımsız sayıları arka arkaya saymam ve seyircilerdeki kâğıtlardan cevap gelmezse bütün maddeleri ezber bilmem gerekiyor. Oyun için en gerekli şey buydu. Tek başına prova edebileceğimiz bir oyun değil. Aynı asistanlarla dört beş kere prova yapmak aynı cevapları ürettiyordu ama oyunu seyirciyle oynayınca farklı cevaplar geliyordu.

Lerzan'ın rejisini aldıktan sonra seyirciyle buluşmayı bekledik. Oyun sahnelenmeye başlanınca anladım ki her oyun farklı geçecek. Her seferinde aynı oyunu oynamıyorum, seyircilerin katkısıyla çok değişiyor.

Dekor bulunmayan oyun, meydan sahne düzeninde planlanmı. Bunun bir sebebi var mı?

Dyunun tasarımı bu şekilde. Üç taraflı seyirciyle de oynanabilir. İtalyan sahne de oynanabilir. Kendi aramada tartışık, bazı provaları üç taraflı yaptık bazıları dört taraflı. Günün sonunda dört taraflı olmasının tek başına bir şey anlatan biri için zenginleştirici olduğunu hissettik. Ortak noktada birleşik. Arkamda sürekli birini unutup olma ihtimali beni çok dinamik tutuyor.

Yönetmen Lerzan Pamir'le daha önceden "Bir Banka Soygunu Komedisi"nde çalışmıştınız. Tanıdık bir yönetmenle çalışmak nasıl?

Lerzan benim yönetmenim ama aynı zamanda arkadaşım. İnsan olarak çok seviriyorum. Bu oyun ilk başta onun hayalimdi. İyi bir yönetmen olduğunu da düşünüyordum. O yüzden çalışmak çok kolay ve zevkliydi.

Kendi harika şeyler listenizi oluşturdunuz mu? Oluşturmadıysanız ilk maddelere ne yazdınız?

Tabii ki benim de hayattan zevk aldığım şeyler var. Bir sürü şey yazdım. Oyunda da söylüyorum. Liste herhangi bir önem sırasına göre değil. Pandemiye sonra ilk kez sahneye çıkmak seyirciyle buluşmak, alırs alırmak beni çok duygulandırdı. İlk oyundan sonra herkesin alışkılması... sonuçta kaç senedir böyle bir şey yaşamıyordum. Tiyatro, oyuncunun Rock'n Roll'u. O yüzden listeye tiyatro ve alışkanlık yazarak başladım.

Çeviri metinlerinde zaman zaman bize ait parçalar da ekleniyor. Sizde nasıl ilerledi, metin üzerinde değişiklik yapıldığı oldu mu?

Ufak tefek şeyler. Çeviriyi Seçil Honeywill yaptı. Mehmet Ergen de çevirisiyle ilgilendi. Öyle konularda öznelidir Mehmet Abi. "Harika şeyler" diye kodladıklarımız bize de dökünan şeyler. "Christopher Walken'in Saçı" dedimizde tanımayanlar olacaktı ama onun yerine "İbrahim Tatlıses'in Saçı" dedik. "Tren kapısı kapanırken son anda içeri giren birinin biryle göz göze gelip o anda zaferini paylaşması"nı metro diye çevirdik. Dünyada metro olan her şehir için geçerli bir madde. Büyük değişiklikler yapılmadı.

Oyun bittikten sonra izleyiciler isterlerse bir madde yazabiliyorlar. Bunlar daha sonra oyunda kullanılıyor mu?

Yeni eklenen maddeleri derinlereye okumak maalesef çok zor. Oyun sonunda seyircilerin yazdığı maddeleri ben okuyorum. İleride neye dönüşür bilmiyorum. Benim hayalim aslında 50 yaşına kadar bu oyunu oynamak. Hikâye güncelliğini kaybetmeyecek çünkü. O zaman elimizde bir milyon sebep olacak. (Oyun bize çocuğun bir milyona ulaştığı sebepten sadece 100 madde veriyor.) Bu basılabilir, gelen seyircilere hediye edilebilir. Seyircilerden çok güzel maddeler geliyor. Mesela "Yolda yürürken bir köpeğin kendi kafasına göre seni seçip evine kadar seninle..."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Nihat Sırdar

GİDERLER...

Ben ki çocukluğumdan beri gider gelirim; bu kadar soğuk bir Çanakkale, bu kadar soğuk bir 18 Mart görmedim.

Çanakkale'deyiz.

Her yıl 18 Mart'ta muhakkak geliyoruz yayın için. Birçoğumuzun "Çanakkale içinde ayrılarcaş..." türküsünü duyduğunuzda hüzünlänmekten ve güğidän ayırdığınız görşelleri paylaşmaktan başka birşey yapmadığı 18 Mart'a, Çanakkaleliler çok güzel sahip çıkıyor çünkü.

Bir şehrin varoluşuna, tarihine bu kadarsa sahip çıkmak, kıymet verdiğinardır görülyör artık kemalimizde.

Her ne kadar son yıllarda (son 10 yıldır diyebiliriz) bizzat şahit olduğum için) gündüz yapılan törenlere Çanakkalelilerin katılmasına müsaade edilmesine de bizzat Çanakkalelilerin seçtiği belediye başkanı stadyumda düzenlenen törenlere alınmasa da 18 Mart günü "protokol" geliyör diye Şehitler Abidesi ve birçok şehitlik ziyarette kapatılsa da 18 Mart'ta zaferanelere sahip çıkmaktan asla vazgeçmiyör Çanakkale halkı.

Bu 2022 bir acıyıp yalnız. Sanki acıyıp olmayan bir şey kalmamışgibi kiş uzadı da uzadı. Mart kani sanki bir mesaj vermek istemiş gibi her yere yağdı. Ben ki çocukluğumdan beri gider gelirim; bu kadar soğuk bir Çanakkale, bu kadar soğukbir 18 Mart görmedim.

Sabahıyayını için05.30, 05.35, 05.40gibi belirli aralıklarla kurdugum telefon alarınınınırsarılı böğüşlerü sonrası uyandım. Manzarasına bayıldığım Büyük Truva Otelinin penceresinden baktığımda hava henüz aydınlanmamıştı.

Törenler için Boğaz'da demirleyen savaş gemilerinin ardında karşı yakada "Öür Yoku" yazısı, onun üstünde tabakgibi dolunayvardı. Manzaranın o kadar etkilendim kibir müddetleyle kaldım. Hazırlanıp yayın aracıpa gitmek için aşağı iniş başımı kapıdanışarın kıardığımda birtokek atı sanki suratıma. Öyle bir soğuk.

Normalde kaldığımız otele yürürme mesafesinde, Kordon'da Truva Atı'nın yanında bir yerdenyanın yapıpdi hersen. Belediyedeniz alır, hiçbir sorun yaşamazdık. Ama bu seneöyle olmadı. İki buçuk milyar euroya yapılan amaışın sonunda yedimilyar euroyahep beraber ödeyeceğimiz köprüünün açılış için gelecek protokol zevatı sebebiyle bize izin verilmedi.

Çanakkale'de görevli polis arkadaşlarımız şehrin kontrolünü tamamen Çumhurbaşkanlığı koruma ekibine geçtiğini, hiçbir şeye karışmadıklarını söylediler. Nitekim iki gün boyunca etrafta sürekli sivil gillerini, ellerinde telsiz olan, herkeşe pis bakın abiler doladıgıdırdu.

"Şehir merkezine mi geleceğiz?" diye sorusuna kimse net bir yanıt veremiyör, getirilolarak "ya gelirse" diye tedbir alındığı düşünülülyüdü.

İşte bu nedenle bizi Çanakkalelilerin "İt Durmaz Tepesi" dediği bir yere postalandılar.

Bizim Özgürlük Parkı'nın yanı olarak bildiğimiz yerin neden "İt Durmaz" olarak anıldığını arabadanindigimizde anladık. Diğeryanağasoguk tokat bu kez Boğaz tarafından geldi. Daha arabadan indigimizde bizi bekleyen vardı. Sonra dakikalar ilerledikçe akınakın geldi Çanakkaleliler. Poğaçalar, simitler, börekler, kekler...

Doldutaşı canlı yayın arabası. Hepsi akşam için hazırlandıklarını anlattılar. "Protokol gittikten sonra sizi de bekleriz Fener Alayı'na" dediler.

Vücudumun belli bir kısmının buz tutmasıyla sonuçlanan yayınbittiktensona Eceabat'a geçtik. İskelinin hemen yanına bulunan Tarih Saygı Parkı'na uğradık. Size tavsiyem cepheleri, şehitlikleri ve diğer savaş alanlarını görmeye ilk kez gidecekseniz önce muhakkak buraya uğrayın. Çanakkale savaş alanlarını en iyi burada kavrsınız. Müthiş bir maket yapmışlar. Maketin hemen yanında ise bir heykel tarlası var. Birçok savaşan asker heykelinin bulunduğu alan "Bombasızlı Muharebesi'nin" anılabılır. Çanakkale Savaşı'ndan sonra gazeteciler Mustafa Kemal'e "Unutmadığınız bir an var mı savaştan?" diye sorduklarında, burayı anlatmış hep. Birinde Türk askerlerinin, diğerinde Anzak askerlerinin olduğu siperlerin arasındakı mesafe sekiz metre.

Yazıya bir ara verip sekid azm atın ve mesafeye bir bakın. İşte o kadar mesafede savaşmışlar askerler. Bunun birbiri canlandırması var o parkta. Meraklıolaranmuhakkak biliyödür ama

tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale. **Deniz Zaferi sonrası aylar süren kara savaşlarında bu komutan inisiyatif alarak, bazı üstlerinin emrine karşı gelerek savaşın seyrini değiştirmiştir. Bu komutan elbette Mustafa Kemal dir.**

Eceabat'ta parktan arabaya doğru yürürken önümde bir karı koca yürüyüdü. Köprü açılışı için şehre getirilmişler, çiç için indikleri otobüslerine geri dönüyörlardı. Adam kadına "Ne yav her yerde Atatürk, her yerde Atatürk" diye söyleniyör, kadın da ona onaylıyuydu. Tarihin çok acı civesine baktınız ki bunu söyleyenlerin dedelerindenedeleri, Mustafa Kemal'in Çanakkale'de her kazandığı muharebe sonrasında İstanbul gazetelerinde onunismisın sansürliüyör. asla isim geçmezken, bahsedilmesin istiyüdü. Fakat sonra görmezlikengedikleri insanları zaferindüldü.

İnsanlar, bu şehrin her yerinde görüyörüm diğeleri halen mevcut. Her sene yürürmede görüyörüm diğeleri her zaman geldikleri gibi diğiyorlar.

İNSAN KANINDA İLK DEFA MİKROPLASTİK BULUNDU

Mikroplastik kirliliği Türkiye'de üst seviyede olan ve sıkça konuşulan konulardan bir. Aslında bunun için "görünmez tehlike" de denilebilir. Türkiye'nin Akdeniz sahillerinde yapılan bir çalışmada, 28 türe ait 1.137 balığın yarısından fazlasının sindirim sisteminde mikroplastik bulunmuştu. Bu şu demek. Her iki candan biri mikroplastik yutuyor.

Ama bu sefer konumuz, mikroplastiklerin insan vücudunda da görülmesi Geçtiğimiz ay The Guardian'da yayımlanan bir haberdən öğrendik ki araştırmacılar tarafından test edilen bazı insanların yüzde 80'inin kanında "ilk defa" mikroplastik bulundu.

Bütün dünyada üretilen fast-food plastik atığın okyanusları, dağları, denizleri aştığını ve insanların küçük parçacıkları yiyecek ve su yoluyla tükettiğini/ soluduğunu zaten biliyoruz. Fakat ilk defa tümü sağlığı etkileyen olan 22 anonim bağışçıdan kan alındı ve bu kan örneklerinin analizi sonucunda 17 tanesinde plastik parçacıklar bulundu. Örneklerin yarısı yağın olarak içecek şişelerinde kullanılan PET plastik ile gıda ve diğer ürünlerin paketlenmek için kullanılan PS denilen polistiren içerirken, kan örneklerinin dörtte biri plastik taşıma torbalarından yapıldığı PET yani polietilen içeriyor.

Hollanda'daki Vrije Universiteit Amsterdam'da ekotoksikoloji profesörü (çevre kimyasallarının ekosisteme etkilerini inceleyen bilim dalı) olan Prof. Dick Vethaak, bu çalışmada bulunan bilim insanlarından biri. Ve şunları söylüyor:

Bu sonuç, kanımızda polimer parçacıklarına sahip olduğumuzu gösteren ilk kanıt, bu yüzden diğer açıl bir sonuç. Ve elbette endişelenmiyoruz. Parçacıklar vücudta durmuyor, bir yerden bir yere taşınabilir durumda. Ne kadar, nereye ilerleyebilir araştırılmamış devam ediyor. En çok da bebekler için endişelenmiyoruz. Çünkü bebeklerin dışkılarında yetişkinlere göre 10 kat daha fazla mikroplastik görüldü. Plastik şişelerle beslenen bebekler gönde milyona yakın mikroplastik parçacık yutuyor! Onlar kimyasallara maruz kalmaya karşı daha savunmaz.

İYİ HABER

Geçtiğimiz ay yaklaşık 200 ülke, "plastik krizi" konusunda harekete geçme taahhüdünde bulundu. Birleşmiş Milletler'e (BM) üye ülkeler plastiklerin üretimi, kullarını ve kaldırılması için kurullar koymakle beklenti bir anlaşma için kolları svadı, müzakerelere başlamayı kabul etti. Bu demek oluyor ki 200 ülke plastik konusunda harekete geçecek. Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF), oton tabakasına zarar veren maddeleri aşamalı olarak yasaklamayı 1989 Montreal Protokolü'nde yan yana çalışmaları varılan en iddialı çevre eylemlerinden biri" olarak bahsediyör bu karardan.

Hazırlayan: Ayça Derin Karabulut

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

Tarihin en kötüve sonucu en inanılmaz savaşdır Çanakkale.

KAFA

YORAN

SORULAR

EDEBİYAT DERGİLERİ

1 "Fikir, sanat ve edebiyat" dergisi *Hisar*'ın ilk yayın dönemi 1957'de sona ermiştir. Mehmet Çınarlı'nın sahibi olduğu derginin her sayısında farklı renk kapak kullanılmış, üzerine de derginin ismi yazılmıştır. Peki "Hisar" başlığı için o dönem hangi renk kullanılmıştır?

- a) Kırmızı
- b) Gri
- c) Siyah
- d) Beyaz

2 *Varlık* dergisi, köy enstitüleri yazarlara ve şairlere önem vermiştir. Ankara'da doğan dergi, yeniliğin sınırlarını zorlarken köy edebiyatını da benimsemiştir. Cahit Sıtkı Tarancı, Behçet Necatigil ve Fazıl Hüsni Dağlarca gibi şairlere yer veren dergi, hangi şiir akımını desteklemiştir?

- a) Beş Hececiler
- b) İkinci Yeni
- c) Garip
- d) Yedi Meşaleciler

3 "Aylık sanat ve fikir dergisi" *Marı*, 25. sayısına kadar gazetelere yakın bir boyutta çıkmış, bu sayıdan sonra ise dergi boyutuna dönmüştür. Yayın hayatına sarı sayfalarla devam eden dergi, 28. sayısından itibaren de ismini değiştirmiştir. Bu isim nedir?

- a) Mavinin Sonu
- b) Son Mavi
- c) Sarı Mavi
- d) Mavidir

4 *Yeditepe*, toplumsal sanat ve edebiyat anlayışını savunmuştur. Hüsamettin Bozok'un sahibi olduğu dergide mütemadiyen yazar buluşmaları gerçekleştirilmiştir. Bu dergi hakkında Ülkü Tamer *Kitaplık'ta* bir yazı kaleme almıştır. Şair, yazısında *Yeditepe*'yi neye benzetmiştir?

- a) Bayram yerine
- b) Çocukluk günlerine
- c) Mahalle kahvesine
- d) Öğrencilik günlerine

5 Cemil Sait Barlas'ın dergisi, *Pazar Postası*'nın ilk sayısında Memduh Şevket Esendal'ın "Hanife" öyküsü yayımlanmış, üçüncü sayısından itibaren Nurullah Ataç'ın yazılarına yer verilmiştir. Zamanla edebiyat köşelerini çoğaltan dergi, esas olarak ne dergisidir?

- a) Mizah
- b) Tarih
- c) Sinema
- d) Siyaset

6 İsmi, Aziz Nesin'in "Gerçek" gazetesinde yazdığı "Markopaşa"ya Şikâyet'ten gelen *Markopaşa*'nın çizirliğini Mustafa Mim Uykusuz üstlenmiştir. Derginin başyazarlığını ise Sabahattin Ali yapmıştır. Peki hangisi, bu derginin hikâyesini anlatan tiyatro oyunudur?

- a) Muhlis Paşa
- b) Mücmel Paşa
- c) Meçhul Paşa
- d) Muhkem Paşa

7 *Büyük Doğu* dergisi, Necip Fazıl Kısakirek tarafından kurulmuş olup 1943-78 seneleri arasında var olmuştur. Kimi zaman yayın hayatına ara veren dergi, pek çok olumsuzluğa rağmen ayakta durmaya çalışmıştır. 35 sene yayımlanan derginin toplam kaç sayısı bulunmaktadır?

- a) 511
- b) 512
- c) 513
- d) 514

8 Orhan Veli, *Yaprakadın* bir dergi çıkarmıştır. Gazete ebatlarında ve tek yapraklı olan bu dergi, 28 kez basılmıştır. Şairin ölümünden sonra, arkadaşları onun anısına tek sayılık *Son Yaprak* dergisini yayımlamıştır. Şairin bu dergide yayımlanan şiiri hangisidir?

- a) Aşk Resmi Geçidi
- b) Güzel Havalar
- c) Bedava
- d) Dalgacı Mahmut

9 Yusuf Ziya Ortaç ve Orhan Seyfi Orhon tarafından çıkarılan *Akba*

dergisinde; edebi eleştiriler, oyunlarla ilgili yazılar, rüya tasvirleri gibi çeşitli çalışmalar yer almıştır. Bu derginin arka sayfası yabancı karikatüristlerin çizimlerine ayrılmış olup bu köşeye ne ad verilmiştir?

- a) Dünyadan çizimler
- b) Ecnabi karikatürleri
- c) Bigânetler
- d) Vad eller

10 Cemal Süreya'nın çıkardığı *Papiris* dergisinde şiirler ve şiir üzerine yazılar yayımlanmıştır. İlk olarak 1960'lı yıllarda çıkan dergide; Turgut Uyar, Ülkü Tamer, Can Yücel gibi şairler yer almıştır. Cemal Süreya, *Papiris*'teki hangi yazılarını imzasız bir şekilde yayımlamıştır?

- a) Orta sayfa
- b) Üçüncü sayfa
- c) Arka sayfa
- d) Şiir sayfası

Çevreler: 1-D, 2-C, 3-B, 4-B, 5-D, 6-D, 7-B, 8-A, 9-B, 10-C

Nisan 2022 - Sayı : 91 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Aylık Yargın ve Sürer Yayın - Yayın Sahibi: KAF A Grup İletişim Yayıncılık LTD. ŞTİ.

Sorumlu Müdür: Mert Çengiz Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Demirci Karabulut

Görsel Yönetmen: Volkan Gözmen Kapak: Hakan Arslan

Okuyucu Temsilcisi: Ayşe Nur Seyhan Reklam: iletisim@kafa1500.com

Adres: Koyunlu Mah. Salih Omurtak Sok. No: 37 Katlıbaşı / İstanbul Tel: (0216) 428 98 88

Besiko - İhsan Gazetecilik A.Ş. 28 Elmad Cad. İhsan Plaza No: 17/A-1

Yenişehir / Bahçelievler / İstanbul Tel: (0212) 454 30 00 Dağıtım: TOP (0212) 354 39 09

www.kafa.com.tr iletisim@kafadergi.com

Bütün dergilerinde aynı görsel düzeni takip etmekteyiz. Her dergi, her sayfa için ayrı ayrı tasarlanmıştır.

Her dergi, her sayfa için ayrı ayrı tasarlanmıştır.

Her dergi, her sayfa için ayrı ayrı tasarlanmıştır.

Her dergi, her sayfa için ayrı ayrı tasarlanmıştır.

Her dergi, her sayfa için ayrı ayrı tasarlanmıştır.

Her dergi, her sayfa için ayrı ayrı tasarlanmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Yusuf Duruk

konusmak istemiyorum

Karısının televizyonun renkli ışıklarıyla aydınlanan güzel, gergin yüzünü, dağınık ve yağlı saçlarını sevecenlikle izledi. Sıklıkla onu hak etmediğini düşünürdü. Ondan on beş yaş büyüktü.

"Konusmak istemiyorum," dedi genç kadın. Üzerindeki battaniyeyi boynuna kadar çekip oturduğu kanepeye daha da gömüldü, televizyonu seyretmeye devam etti. Adam mutlak kapisinin önünde durmuş şaşkınlıkla ona bakıyordu. Biraz önce markette karton maketini gördüğü büyük tavuk reklamı ekrana çıkınca da elindeki poşetleri hatırladı.

Poşetleri mutfaka bırakmış, montunu askılığa asarken "Herhâlde senin için yazmışlardı?" dedi adam. Arada bir burnunu çekiordu. Alaycı bir şekilde gülümseyerek "Hayatım," diye konuşmasına devam etti. "Yoksa senin için mi yazdılar o yazıyı?"

"Konusmak istemiyorum," diye yineledi genç kadın. Ses tonu ve kararlılığından en ufak bir değişiklik yoktu. Aynı cümleyi yine mutfak kapisinin önünde ama bu defa elinde poşetler, üstünde montu olmadan duyduğunu fark etti adam. Büyük bir kere daha ekranda belirdi.

Kadının yanındaki rahatsız puf koltuğa otururken "Büyük tavuk... Horoz olsa hadi neyse değil mi?" diye sordu. Onu negeledirmek istiyordu ama başaramadı. Karısının televizyonun renkli ışıklarıyla aydınlanan güzel, gergin yüzünü, dağınık ve yağlı saçlarını sevecenlikle izledi. Sıklıkla onu hak etmediğini düşünürdü. Ondan on beş yaş büyüktü.

"İşte bir sorun mu çıktı?"

Kadın cevap vermedi. Büyük bir iştahla televizyona gözlerini dikmişti. Adam bir süre bekledikten sonra önündeki sehpayı uzanıp kumandayı eline aldı, kadını, kadını, bir süre daha bekledi ve televizyonu kapattı. Salon şimdiki mutfaktan gelen ışıkla aydınlanıyordu sadece.

Saçsız başını kasırken "Kusura bakma ama beni buna mecbur bıraktın," dedi adam. Burnunu hırkasının koluyla sildi, kalın çerçeveli gözlüğünü yukarı itti, mahcup bir şekilde gülümsedi.

Kapanmış olmasına aldırış etmeden bakışlarını televizyondan ayırmamıştı kadın. Kararış ekranın arkasındaki bir şeyleri görebiliyormuş gibi dikkatle televizyona bakmaya devam ediyordu.

"Anlattıklarına bozulmadın değil mi? Espri yapmak istemişim sadece. **Evin karşındaki duvarın yanından sabah akşam geçiyoruz. Sabah iş giderken yoktu. Ama biraz önce elimde poşetlerle dönerken ismini kalp içinden görüncü... Belki dikkat etmemişsindir diye düşünmüştüm.** Hoşuna gider, belki gülersin diye 'Seni seven birileri var' dedim."

Adam durdu, kadının bir şeyler söylemesini bekledi.

"Yoksa... Bu akşam işten dönerken sen de mi gördün?" diye sabırsızlıkla sordu. "Yoksa benim yaptığımı mı düşünüyorsun? Bu yüzden bana kızgın olamazsın değil mi? Çünkü ben yaptysam ve bana kızyorsan bu olabilecek en kötü şey olurdu benim için."

"Bugün işe gitmedim," dedi kadın. O zamana kadar battaniyenin altında tuttuğu içi şarap dolu su bardağını ortaya çıkardı, büyük bir yudum aldı. "Gerçekten mi?" dedi adam hayal kırıklığına uğramış bir hâlde.

"Neden peki?"

"Hastayım dedim."

"Ama değilsin," dedi adam çekimsek.

"Ama değilim," dedi kadın.

Bir süre sustular. Adam yunusuk bir ses tonuyla tekrar sordu.

"İşe neden gitmedin peki?"

Kadın bardağı kafasına dikip şarabını bitirdi. Sehpanın altındaki yarım şişeye uzanırken öne doğru yalpaladı. Sarhoştur. Aslında oldukça geç sarhoş olurdu. Uzun zamandır içiyor olmalıydı. Boş bardağı güçlükle doldurdu. Kanepeye geri gömülürken "İşe gitmedim," dedi kadın yeni bir işe söylüyor gibiydi.

"Çünkü..." diyerek onun konuşmasına devam etmesini bekledi adam.

"Çünkü..." dedi kadın. "İçmek istedim."

"İyi. İyi yapmışsın. Ama neden?" diye sordu adam.

Kadın tekrar "Çünkü..." diye konuşmaya başladı. Sondaki "ü" harfini bir süre uzattı ve sonra aniden durdu. Ne söyleyeceğini unuttuğu gibi bir hâli vardı. Çocukça gülümsedi.

Adam "Çünkü..." diyerek kadının konuşmasına devam etmesi için yardım etmek istedi. Kadın bir süre ona baktı. Ardından hoşta kalan elini manasızca salladı. "Konusmak istemiyorum," dedi. Tekrar kapalı televizyona bakmaya başladı.

Biraz sonra "İş yerinde seni üzcek bir şey mi oldu?" diye sordu adam. "Yoksa yine saçma sapan sorular mı sordular?"

Kadın başını kapalı televizyondan çevirmeden alt dudakları dışarı kıvrıdı, gözlerini kapattı. Bir süre bu komik yüz ifadesiyle kaldı. Ardından tekrar gözlerini açıp ileri bakmaya devam etti. Adam onu daha iyi anlamaya çalışmak için "Yani bana kırgın değilsin," diye sordu. "Ya da bir şey üzülmüden, öyle mi?"

Kadın bir kere daha dudaklarını kıvrarak gözlerini kapattı.

Öncekinden daha uzun bir süre böyle kaldıktan sonra gözlerini açıp bir çocuk afacanlığıyla gülümsedi.

"Anlayamıyorum," dedi adam. "Bir şey canın sıkılmış ama ne olduğunu anlayamıyorum."

Mutfaktan gelen sarı ışığın altında uzun bir süre oturdular. Adam kadını, kadına kapalı televizyonu izledi. Kimse konuşmadı. Telefonlar çılmadı ya da dış kapı aniden vurulmadı. Kadın yeni doldurduğu bardaktan bir yudum dahi alamadan uyuyakaldı. Adam onu bir süre de uyurken izledi. Lise ve üniversite çirkin olduğunu düşünerek yalnız geçirmişti. Üniversitede verdiği dersler sebebiyle şehir şehir dolayı konuşma yaptığı panellerde, açtığı panelin atölyelerinde veya katıldığı edebiyat toplantılarında sohbet ettiği ya da karşılaştığı kadınlara ilgi çekici gelebileceğini de hiçbir zaman düşünmemişti. Ama sonra bir gün, nasıl olduysa onunla tanışmıştı. Şimdi ise o zamanlar hayal etmeye bile kekeleyen çok mutlu bir evliliğe sahipti. Tanışıp evlendikleri günden beri onun kendisini neden sevdiğini anlayamıyordu, sevgisini hiçbir zaman hak etmediğini ve buna benzer pek çok cümleyi günlüğüne defalarca yazmış, genç eşini hatırlamak anının bir köşesinde daima bu soruları beraberinde getirmişti. Tpkı şimdi olduğu gibi.

Kadın hafif hafif horlamaya başlarken adam içi bükülm oturdugu puftan kalktı. Şarap dolu bardağı elinden nazikçe alıp sehpayı koydu.

Üstündeki battaniyeyi kaldırmadan kadını kucakladı. Yaşlı olmasına rağmen eşini hâlâ taşıyabiliyor olmasına şükrederken koridoru geçip yatak odasına girdi. Onu sabahtan kalma dağınık yatağa usulca bıraktı, yorganı üzerine örttü.

"Seni seviyorum," diye mırıldadı kadın. Adam kapıdan kıpırdan durup onu bir süre daha izledi. Kadın hafif hafif horlamaya başlarken da akşam yemeğini hazırlamak için mutfaka geçti.

Adam kadını,
kadına kapalı
televizyonu
izledi. Kimse
konuşmadı.

"İÇİMİZDE
GERÇEK
UGRUNA
AYAGA
KALKAN
KAÇ KİŞİ VAR?"